

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΕ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1998

ΑΡΙΘ. 14

Ἀνθρωπολογικὴ καὶ ὑπαρξιακὴ θεμελίωσις τῶν διαλογικῶν παρεμβάσεων τῆς Ἐκκλησίας

Οἱ ἐπιδιώκοντες τὴν περιθωριοποίησι καὶ φίμωσι τῆς Ἐκκλησίας συνεχίζουν κατὰ ἐνορχηστρωμένον τρόπο νὰ κατακρίνουν τὸ ὅτι ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἐκφράζει περιστασιακῶς κριτικὰς ἀπόψεις γιὰ πτυχὰς τῆς ἐθνικῆς, κοινωνικῆς, πολιτικῆς καὶ πολιτειακῆς ζωῆς. Γιὰ τὴν ποιμαντικὴ αὐτῆ ἐνέργειά Του εἶχε

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικῆς Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

διακηρύξει στὸν ἐνθρονιστήριό Του: «Δὲν χαρίζομε σὲ κανένα τὸ ἀκριβὸ μας προνόμιο νὰ ἔχουμε ἀποψη ἐπὶ τῶν καιριοτέρων ζητημάτων τοῦ τόπου καὶ νὰ τὴν ἐκθέτομε ἐλεύθερα, ὅπως τέτοιο δικαίωμα ἔχει σήμερα καὶ ὁ τελευταῖος πολίτης αὐτοῦ τοῦ τόπου!».

Ἐπεὶ τοῦ ὅτι ὄχι μόνον οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ ἤγετες, ἀλλὰ καὶ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν τέτοιο προνόμιο καὶ δικαίωμα, συνηγοροῦν ἐν πρώτοις λόγοι *ἀνθρωπολογικοὶ καὶ ὑπαρξιακοί*. Ἐφ' ὅσον τὸ νὰ ζῆ κανεὶς μαζὶ μετ' ἄλλους, τὸ Συν-εἶναι (Mit-sein), κατὰ τὸν φιλόσοφο Μάρτιν Χάιντεγκερ (Martin Heidegger), εἶναι θεμελιώδες γνῶρισμα τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος· ἐφ' ὅσον κατὰ τὸν Κάρλ Γιάσπερς (Karl Jaspers) ἡ «ἐπικοινωνία» (Kommunikation) εἶναι γιὰ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν ἀναγκαῖο μέσο αὐτοεκφράσεως καὶ «αὐτοανοίγματος» (Selbsterschliessung), πρᾶγμα ποῦ μετ' ἀποφασιστικὴν διατύπωσιν τονίζεται καὶ ἀπὸ τὸν Γκαμπριέλ Μαρσελ (Gabriel Marcel)· ἐφ' ὅσον, —ὅπως τονίζουν ὁ Μάρτιν Μπούμπερ (Martin Buber), ὁ Φέρντιναντ Ἐμπνερ (Ferdinand Ebner) καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῆς «φιλοσο-

φίας τῆς γλώσσης» (Sprachphilosophie)—, τὸ αὐτογίνεσθαι τοῦ ἀτομικοῦ ἐγὼ ἐπιτυγχάνεται ὄχι μετ' ἀποφασιστικὴν πορεία ἢ μετ' ἀποφασιστικὴν σχέσιν τοῦ πρὸς ὁποιοδήποτε ἀντικείμενον, ἀλλὰ μετ' ἀποφασιστικὴν ἀνανεουμένην δυναμικὴν προσωπικὴν διαλογικὴν σχέσιν πρὸς τὰ προσωπικὰ «Σύ», κατανοοῦμε γιὰ τὸ ὅτι εἶναι τὸ νερὸ γιὰ τὸ ψᾶρι ἢ ὁ ἀέρας γιὰ τὸ πουλί, αὐτὸ εἶναι γιὰ τὴν ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν ὁ διὰ τοῦ λόγου πραγματοποιούμενος διάλογος. Ὁ διάλογος αὐτὸς δημιουργεῖ τὴν πνευματικὴν ἀλληλοδιείσδυσιν, συνάντησιν καὶ «μέθεξιν» τῶν λογικῶν ὄντων, τὰ ὁποῖα ἐπικοινωνοῦν καὶ συναρτῶνται πρὸς ἄλληλα ὡς πρόσωπα. Τοῦτο ἐξηγεῖ διατὶ σήμερα ἡ Ἀνθρωπολογία ἐκλαμβάνεται ἀπὸ μερικοὺς ὡς θεωρία τοῦ διαλόγου, ὡς «Διαλογικὴ» (Dialogik). Ὁ διάλογος θεωρεῖται ὄχι ἀπλῶς ὡς μία ἐκ τῶν μορφῶν ἀνθρωπίνης ἐκφράσεως, ἀλλ' ὡς ἡ θεμελιωδεστάτη ὄντικη, ὑπαρξιακὴ καὶ ἠθικὴ ἀνθρωπίνην ἐκφρασίς. Ὁ ἀνθρώπος γνωρίζει καλύτερα τὸν ἑαυτὸν τοῦ διὰ τῶν συνανθρώπων του, μετ' ὁποῖους συνομιλεῖ. Ἡ διαλογικὴ διατύπωσις γνώμων καὶ ἀποφάσεων, ἀκόμη καὶ ὅταν ὀδηγῆ σὲ ἀντιλογίας καὶ διαφωνίας, εἶναι καθαρώτερος καθρέπτης αὐτογνωσίας καὶ αὐτοσυνειδησίας παρὰ ὁ αὐτοστοχασμὸς σὲ ἀπομόνωσιν χωρὶς συνδιαλεγόμενα προσωπικὰ ὄντα, ποῦ ἐκφράζουν ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις των².

Ἐξ αὐτῶν γίνεται φανερόν ὅτι ἡ ἀπαίτησις μερικῶν «προοδευτικῶν» νὰ περιορισθῆ ἢ ἐμβέλεια τοῦ λόγου τῶν διαλεγόμενων πρὸς τοὺς ἄλλους μελῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ εἶναι συρρικνωμένος ὁ λόγος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν σὲ ἔμμενα (ἐν+μένειν) λατρευτικὰ πλαίσια ἀποφεύγοντας οἰανδήποτε πρὸς τὰ ἔξω ἀνάμειξιν σὲ ζητήματα συναρτῶμενα πρὸς τὴν κοινωνικοπολιτικὴν καὶ πολιτιστικὴν ζωὴν, ἡ ἀπαίτησις αὐτῆ ἀποτελεῖ παραθεώρησιν τῶν ἀνθρωπολογικῶν δεδομένων καὶ

1. Περ. «Ἐκκλησία», ἔτος 1998, σ. 387.

2. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐκκλησία καὶ Διάλογος, Ἀθήνα 1985, σσ. 15-16.

προσβολήν έναντίον τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ λόγου, ποῦ —κατὰ τὴν διατύπωσι τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Ἄπ. Κακλαμάνη— ἀποτελοῦν «τὰ πρόωπτα ἀνθρώπινα καὶ ἀτομικὰ δικαιώματα κάθε πολίτη»³.

Τὰ μέλη καὶ οἱ ἡγέτες τῆς Ἐκκλησίας, ὡς ἄνθρωποι, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ στραγγάλισουν τὴν ὀρμέφυτη πνευματικὴ τάσι πρὸς ἐκδήλωσι καὶ ἀνάπτυξι προσωπικῆς κριτικῆς διαλογικῆς σχέσεως ὄχι μόνον κατακορύφως πρὸς τὸν Θεόν, ἀλλὰ καὶ ὀριζοντίως πρὸς ὅλους τοὺς συνανθρώπους (Χριστιανοὺς καὶ μὴ, πιστοὺς καὶ ἀπίστους, ἀθέους, ἀγνωστικιστῆς, ὁμοεθνεῖς, ἄλλοεθνεῖς, ὁμοδόξους, ἑτεροδόξους, ἄλλοθρησκούς κ.λπ.).

Τὸ δικαίωμα, ἀλλὰ καὶ τὸ καθῆκον τῆς ὀριζοντίας κριτικῆς διαλογικῆς σχέσεως τῶν Χριστιανῶν μέσα σὸ πνευματικὸ τους περιβάλλον ἔχει ὡς ἀνθρωπολογικὴν προϋπόθεσι τὸ γεγονός ὅτι ἐκεῖνο, ποῦ συνιστᾷ τὴν εἰδοποιὸν διαφορὰ τοῦ ἀνθρώπου, τὴν ὄντικῶς ποιτικὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀπέναντι σ' ὅλα τὰ ἄλλα ὄντα, εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ποῦ πλάσθηκε «κατ' εἰκόνα» καὶ «καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ», ἔχει σταθερὸν προσανατολισμὸ πρὸς τὸ βασίλειον τῶν ἀξιών, οἱ ὁποῖες ἀντιστοιχοῦν σὲ ἔμφυτες ἀξιολογικῆς προδιαθέσεις, τάσεις καὶ ροπὲς τοῦ ἀνθρώπου. Ὅπως πολλῆς φορῆς ἔχει ἐπισημάνει ὁ γράφων⁴, οἱ ἀξίες αὐτῆς εἶναι θεόδοτες, ἔχουν τὸ ἔσχατο ὄντικόν τους θεμέλιον στὸν Θεόν, ὁ ὅποιος εἶναι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ὄντων, ἀξιών καὶ ἀγαθῶν. «Πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἀνωθεν ἐστὶ καταβαίνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων». Κατὰ τὸν ἅγιον Γρηγόριον Νύσσης ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ποιητὴς τῶν ἐμφύτων ἀξιολογικῶν ροπῶν τοῦ ἀνθρώπου, διότι, ὅπως λέγει, «ἐπὶ μετουσίᾳ τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ποιήσας τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντων αὐτῶ τῶν καλῶν τὰς ἀφορμὰς ἐγκατεσκεύασε τῆ φύσει»⁵.

Γιὰ νὰ γίνῃ ὁ ἄνθρωπος ἀληθινὰ ἄρτιος καὶ ὠλοκληρωμένος, δὲν πρέπει νὰ ἐκφυλίσῃ τὴν προσπάθειάν του σ' ἓνα νοσηρὸ θρησκευτικὸ μυστικισμὸ, ποῦ ἀποκόπτει τὸ Ἅγιο ἀπὸ τὴν διάφορον ἀξίαν (ὕλικῆς, βιολογικῆς, γνωστικῆς ἢ θεωρητικῆς ἢ ἐπιστημονικῆς, αἰσθητικῆς ἢ καλλιτεχνικῆς, κοινωνικῆς, δικαιονομικῆς, πολιτειακῆς), ἀλλὰ πρέπει ὑπὸ τὴν ἐνοποιὸν καὶ ἀγια-

στικὴν δύναμι τοῦ Ἁγίου νὰ ἱκανοποιῆ παμμερῶς καὶ ἁρμονικῶς ὅλες τὴς ἔμφυτες ψυχοσωματικῆς ἀξιολογικῆς τάσεις καὶ προδιαθέσεις τῆς ὑπάρξεώς του μὲ τὴ βίωσι ἢ πραγματοποιήσι ἀντιστοιχῶν ἀξιών, ποῦ συν-αποτελοῦν σύστημα καὶ ὀργανικὴ ὀλότητα, ἱεραρχικῶς διαρθρωμένη καὶ ἐμψυχωμένη ἀπὸ μίαν ἐνοποιὸν ζωτικὴν ἀρχὴν καὶ δύναμι. Τὸ ἀνθρωπιστικὸ καὶ πολιτιστικὸ καλλιτέχνημα, ποῦ ποθοῦμε νὰ διαπλάσωμε, «σημαίνει ἐνότητα, σημαίνει ἀναγωγή ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους λειτουργιῶν καὶ ροπῶν τῆς ὑπάρξεως σ' ἓνα ἐνιαῖον ρυθμιστικὸ κέντρο»⁶. Ὡστε τόσον ὁ ἀληθινὰ ἄρτιος καὶ ὀλοκληρωμένος ἄνθρωπος, ὅσον καὶ οἱ ἀληθινὰ ὑγιεῖς δομῆς τῆς κοινωνικῆς, πολιτειακῆς καὶ πολιτιστικῆς ζωῆς παρουσιάζουν κατὰ τέτοιον τρόπο τὴν συνανάπτυξιν καὶ συνεκδήλωσιν τῶν διαφορῶν ὕλικῶν καὶ πνευματικῶν ἀξιών, ὥστε «νὰ μὴ καλλιερῆται ἡ μία ὑπερτροφικῶς εἰς βάρος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ συναναπτύσσονται ὅλες κατὰ τρόπον ἰσόρροπον»⁷.

Ἀπὸ αὐτὰ γίνεται φανερόν, ὅτι μόνον σὲ συνθήκες ὀλοκληρωτισμοῦ καὶ στραγγαλισμοῦ τοῦ αὐθρομητισμοῦ τῆς ἐλευθερίας ἐκδηλώσεως τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, —ἢ ὅποια πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς στόχον τῆς τόσον τὴν αὐτοτελείωσί της ὅσον καὶ τὴν προσφορά της στὴν ἀνάπτυξιν ὑγιῶν κοινωνικοπολιτιστικῶν δομῶν—, θὰ ἦταν δυνατὸν κατ' ἀπαράδεκτον τρόπο νὰ ἀπαιτῆται ἀπὸ τοὺς πιστοὺς καὶ τοὺς ἡγέτες τῆς Ἐκκλησίας νὰ εἶναι φιμωμένοι, νὰ σιωποῦν γιὰ τὰ ἀφορῶντα στὴν ὑγιᾶ διαμόρφωσι τῶν δομῶν αὐτῶν καὶ νὰ μὴ ὑπενθυμίζου τὴν ἱεραρχικὴν κλίμακα τῶν διαφορῶν ἀξιών. Πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ καταστῆ εἰς ὅλους συνειδητόν, ὅτι οἱ κριτικῆς διαλογικῆς παρεμβάσεις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου δὲν ἔχουν τὸ νόημα ἐξαναγκασμοῦ τῆς βουλήσεως τῶν δημοκρατικῶς ἐκλεγμένων ἐκπροσώπων τῆς νομοθετικῆς ἢ ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας καὶ τῶν διαφόρων παραγόντων τοῦ κοινωνικοπολιτιστικοῦ γίνεσθαι, ἀλλ' εἶναι ὀδοδείκτες, ἐπισημάνσεις πυξίδος, λάμπεις πολιτικοῦ ἀστέρος, ποῦ εἶναι ἀπλή φανέρωσις ἢ ὑπόμνησις τῆς ὀρθῆς κατευθύνσεως τῶν προσπαθειῶν τους ἢ καὶ τῆς ἐπιβαλλομένης διορθώσεως τῶν τυχόν ἀποκλίσεων ἐξ αὐτῆς. Ἡ γραμμὴ τῆς πλεύσεως τοῦ κοινωνικοῦ ἢ πολιτειακοῦ πλοίου δὲν καθορίζεται ἀναγκαστικῶς ἀπὸ τὰ ἀστέρια ἢ τὴν πυξίδα, ποῦ ἀπλῶς ὑποβοηθοῦν τὸν πλοίαρχο νὰ βρῆ καὶ νὰ ἐκλέξῃ οἰκειοθελῶς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ πλοῦ.

Οἱ ἐκφράσεις τοῦ Κυρίου «εἴ τις (ὅστις) θέλει ὀπίσω μου ἔλθειν» (Ματθ. ια' 24· Μάρκ. η' 34 καὶ Λουκ. θ' 23), «εἰ θέλεις τέλειος εἶναι» (Ματθ. ιθ' 21) κ.ἄ. εἶναι ἐγγύησις, ὅτι ἡ ἐνοχλοῦσα μερικῶς

3. Ἀποστόλου Κακλαμάνη (Προέδρου τῆς Βουλῆς), Προσφώνησις κατὰ τὴν ἐνθρόνισιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, περ. «Ἐκκλησία», ἔτος 1998, σ. 377.

4. Πρβλ. λ.χ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ φιλοσοφία τῶν ἀξιών, περ. «Ἐκκλησία», ἔτος 1961, σσ. 184 ἔξ. Τοῦ ἰδίου, Ἐγχειρίδιον Φιλοσοφίας, τεῦχος Α', Εἰσαγωγικά - Γνωσιολογία - Γενικὴ Ἀξιολογία, ἐν Θεσσαλονίκῃ 1967, σσ. 63 ἔξ.

5. Γρηγορίου Νύσσης, Λόγος κατηχητικὸς, Migne Ἐ.Π. 45, 24.

6. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Τὸ ἰδεῶδες τῆς παιδείας, Ἀθῆναι, 1985, σ. 39.

7. Αὐτόθι.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 – 115 21 ΑΘΗΝΑΙ

Άριθμ. Πρωτ. 3356
 Διεκ. 1076

Άθήνησι τῆ 31ῆ Ἰουλίου 1998

Έχοντες ὑπ' ὄψει τὴν παράγρ. 3 τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», δημοσιεύομεν κατωτέρω «Συμπληρωματικὸν Προκαταρκτικὸν Πίνακα» κληρικῶν προταθέντων διὰ τὴν ἐγγραφὴν των εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν Ἐκλογίμων καὶ ἐχόντων τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα.

Συμφώνως πρὸς τὴν παρ. 1 τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ Ν. 590/1977, κατὰ τῆς ἐγγραφῆς τῶν κατωτέρω προτεινομένων ὑποψηφίων δύναται νὰ ἀσκηθῆ παρ' οἰουδήποτε κληρικοῦ ἢ λαϊκοῦ ἔνστασις ἐντὸς δύο (2) μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσίευσως, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι οἱ προτεινόμενοι δὲν διαθέτουν τὰ πρὸς Ἀρχιερατεῖαν οὐσιαστικὰ ἢ τυπικὰ προσόντα.

Ἡ ἔνστασις αὕτη δύναται νὰ ὑποβληθῆ εἴτε πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην, εἴτε πρὸς τὴν Ἀρχιερατεῖαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὰ περαιτέρω.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ
ΔΙ' ΕΓΓΡΑΦΗΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΕΙΣ ΗΝ ΑΝΗΚΕΙ
Άρχιμ. Νικόδημος Γαλιάτσος	Λαρίσης καὶ Τυρνάβου
» Θεόκλητος Κουμαριανὸς	Δημητριάδος καὶ Ἄλμυρου
» Μάρκος Μανώλης	Ἄττικῆς
» Ἀθανάσιος Χατζόπουλος	Πειραιῶς
Έντολῆ καὶ ἐξουσιοδοτήσῃ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου	
Ο Ἀρχιεραματεὺς	
† Ἀρχιμ. Δανιὴλ Πουρτσουκλῆς	

διαλογικὴ παρέμβασις τῶν μελῶν καὶ ἡγετῶν τῆς Ἐκκλησίας στὰ ἔθνικα, κοινωνικά, πολιτιστικά, πολιτικά καὶ πολιτειακά δρώμενα πρὸς ἐξυγίανσι μερικῶν πτυχῶν τους δὲν σημαίνει ἐξαναγκασμὸν, καταπιεστικὴν ἄσκησι καὶ τυχὸν κατάχρησι τῶν δικαιωμάτων, ποῦ ἀπορρέουν ἐκ τῆς μακροαίωως ἱστορίας τῶν πνευματικῶν δεσμῶν Ἐκκλησίας καὶ Γένους, ἀλλ' ἔκκλησι στήν ἐλευθερία τῶν ὑπευθύνων παραγόντων τῆς δημοσίας ζωῆς γιὰ αὐτοπροσδιορισμὸν καὶ ἐνδεχομένην ἀλλαγὴν πλεύσεως μὲ καταφασκομένην καὶ ἐλευθέραν ἐξάρτησιν ἐκ τοῦ προβαλλομένου κατὰ τὴν διαλογικὴ συζήτησι συγκεκριμένου ἐκκλησιαστικοῦ ιδεώδους καὶ μὲ ἐτοιμότητα πρὸς ἀβίαστη ὑπακοή καὶ συμμόρφωσι στὸ μνημονευόμενον θεῖο θέλημα.

Γιὰ νὰ μιλήσουμε κάπως γενικώτερα, ἡ ὑποδεικνυομένη ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία ὑπακοή στὸ θεῖο θέλημα «δὲν εἶναι ἡ ὑπακοή τῆς μηχανῆς οὔτε προϋποθέτει ἔλλειψι πρωτοβουλίας ἢ ἐλευθέρως ἀποφάσεως. Ἡ ὑπακοή αὕτη, ποῦ προϋποθέτει αὐτοποραίρετη ἀπάντησι τοῦ ἀνθρώπου στὰ ἀποκαλυπτικά μηνύματα τοῦ Θεοῦ καὶ στίς σωτηριῶδεις βουλές Του, σημαίνει εἰδολογικὴν αὐτονομία ἐναντι ἑτερονόμου περιεχομένου, τὸ ὅποιο ἔλκει, διαφωτίζει, ... ἐμπνέει ἐμπιστο-

σύνη, θάρρος καὶ βεβαιότητα γιὰ τὴν πνευματικὴ νίκη καὶ πρόοδο»⁸.

Ἄληθῶς, ὡς ἐτόνισεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος στὸν ἐνθρονηστήριο λόγο Του, ἡ διὰ λόγου παρέμβασις τῆς Ἐκκλησίας «δὲν συνιστᾶ ἀντιδικία οὔτε ἀμφισβήτηση. Παρεμβαίνουσα ἡ Ἐκκλησία βοηθᾶ τὴν ἡγεσία, τίς δυνάμεις καὶ τὸ λαὸ στὴ συνειδητοποίηση τῶν πνευματικῶν διαστάσεων ὀρισμένων ἐπιλογῶν ἢ τάσεων. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ λόγος τῆς εἶναι μητρικός, παραμυθητικός, συμβουλευτικός καὶ οὐδέποτε πολιτικός»⁹ (πολιτικός μὲ τὴν ἔννοια τῆς διὰ τοῦ λόγου ἀσκήσεως ἐξουσίας ἐξαναγκασμοῦ).

Ἄλλὰ στὴ φάμισι τῶν ἡγετῶν καὶ μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ἀντιτίθενται ὄχι μόνον λόγοι ἀνθρωπολογικοὶ καὶ ὑπαρξιακοί, ἀλλὰ καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιολογία, ὅπως —στὸ ζήτημα τῶν σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους— καὶ ἡ ὑγιής Πολιτειολογία ἢ Φιλοσοφία τοῦ Κράτους, ὡς θὰ ἐπισημάνωμε σὲ ἐπόμενα ἄρθρα μας.

8. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἐκκλησία καὶ Διάλογος, Ἀθήνα, 1985, σ. 11.

9. Περ. «Ἐκκλησία» ἔτος 1998, σ. 387.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΟΝΟΜΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΟΠΑΔΩΝ ΤΗΣ ΑΙΡΕΣΕΩΣ ΤΩΝ «ΜΑΡΤΥΡΩΝ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ»

Υπόμνημα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2773, Διεκπ. 863

Ἀθήνησι τῇ 30ῇ Ἰουνίου 1998

Πρὸς
τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Γεράσιμον Ἀρσένην,
Ὑπουργὸν Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Ἐνταῦθα

Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ,

Περιήλθεν εἰς γνῶσιν ἡμῶν καὶ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἀγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ἐξ ὑπομνημάτων καὶ διαμαρτυριῶν τῶν Ὀρθοδόξων φορέων, ἐκπαιδευτικῶν καὶ γονέων, τὸ περιεχόμενον τοῦ ὑπ' ἀριθμ. Γ2/118/12.1.1998 κυκλοφορηθέντος Ὑψηροεπιστολικοῦ Σημειώματος τῶν Ὑμετέρων Ὑψηροεπιστολῶν, περὶ τοῦ τρόπου ὀνομασίας τῶν μαθητῶν, ὀπαδῶν τῆς γνωστῆς αἰρέσεως τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Ἐπὶ τοῦ προκειμένου διεπιστώσαμεν, ὅτι οἱ περὶ ὧν ὁ λόγος τοῦ τίτλου «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» αὐτοαποκαλοῦνται περαιτέρω καὶ «Χριστιανοί» (πλήρης τίτλος «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά»).

Ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω λίαν κρισίμου, καιρίου καὶ καταλυτικοῦ θέματος (ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὸ ὑπὸ τὴν Ὑμετέραν ἡγεσίαν Ὑπουργεῖον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καλεῖται νὰ δώσῃ λύσιν), κρίνομε σκόπιμον νὰ θέσωμεν ὑπ' ὄψει Ὑμῶν τὰ κάτωθι, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν κυρίως ἀδιάσειστα νομολογιακὰ δεδομένα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ἐπ' οὐδενὶ νὰ ἀγνοηθοῦν:

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Ἐταιρεία «Σκοπιὰ» (ἐπίσημος τίτλος: «Βιβλικὴ καὶ Φυλλαδικὴ Ἐταιρεία Σκοπιὰ τῆς Πενσυλβανίας») γνωστὴ διεθνῶς καὶ ἐν Ἑλλάδι ὡς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», χρησιμοποιεῖ, πέραν τοῦ νομίμως κατεχωρημένου ὡς ἄνω τίτλου καὶ τὸν χαρακτηρισμὸν «Χριστιανοὶ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἢ «Ἐκκλησία τῶν Χριστιανῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά». Τὸ τελευταῖον τοῦτο εἶναι ἐγγεγραμμένον καὶ ἐξωθεν τῶν κεντρικῶν γρα-

φείων αὐτῶν (Κηφισίας 77 - Ἀμαρούσιον), ἀλλὰ καὶ εἰς πλείστους «εὐκτηρίους οἴκους» αὐτῶν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα. Ποῖοι οἱ στόχοι τῆς ἐν λόγῳ ὀργανώσεως καὶ τί ἐπιδιώκει διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ἐν προκειμένῳ ὄλως παραπλανητικοῦ τίτλου (ὡς θὰ δεῖξωμεν κατωτέρω) εἶναι γνωστοί. Ὡς δὲ ἐπληροφορήθημεν κατετέθη παρ' Ὑμῖν καὶ καταστατικὸν τῆς ἐν λόγῳ ὀργανώσεως ὑπὸ τὸν προαναφερόμενον τίτλον.

1. Ἐπειδὴ εἶναι Ὑμῖν γνωστὸν (καὶ δὲν ἀπαιτοῦνται ιδιαίτεροι ἀποδείξεις), ὁποῖα σύγχυσις προέρχεται, ἀνακύπτει, προκύπτει καὶ δημιουργεῖται, ἐκ τοῦ ὡς ἄνω λίαν κρισίμου καὶ καιρίου δεδομένου (τοῦ νὰ ἐμφανίζωνται οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ὡς Χριστιανοί, παραλλήλως πρὸς τὴν ἤδη ὑφισταμένην καὶ συνταγματικῶς κατοχυρωμένην καὶ τοῖς πᾶσι γνωστὴν Χριστιανικὴν Θρησκείαν), τυγχάνει αὐταπόδεικτον, ἀδιαμφισβήτητον καὶ ἀκαταλύτως τεκμηριωμένον, ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω χρησιμοποίησις ἐπισημῶς τοῦ τίτλου «Χριστιανοί» εἶναι παντελῶς παράνομος. Πρὸς πλήρη δὲ ἀπόδειξιν τοῦτου προσάγομεν, ἐπικαλούμεθα καὶ ὑποβάλλομεν τὰ κάτωθι:

α) Ἡ ὑπ' ἀριθμ. 87/86 ἀπόφασις τοῦ Πρωτοδικείου Ἡρακλείου (Ἀρχεῖον Νομολογίας ΑΖ σελ. 470 ἐπ.) διατάσσοις τὴν διάλυσι τῆς τοπικῆς ὀργανώσεως τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον (δηλ. ἐπειδὴ ἀνεπιτρέπτως ἐχρησιμοποίησαν τὸν τίτλον «Χριστιανοί») ἐπάγεται μεταξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς ἐπὶ λέξει: «δὲν ὁμολογοῦν, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἓνας προαιώνιος καὶ ἀκατάλυτος ὑπὸ τρία πρόσωπα ἢ ἐκφάνσεις (Πατέρας, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα), ὅπως οἱ Χριστιανοὶ ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν δογμάτων ὁμολογοῦν μὲ τὸ «Σύμβολον τῆς Πίστεως» καὶ ἔτι πλέον δὲν πιστεύουν στὴν Θεότητα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι ὁμοούσιος καὶ ἴσος πρὸς τὸν

Πατέρα και αποτελεί τον πυρήνα του ζωογόνου ήλιου της Χριστιανικής Πίστεως όχι μόνον δέν μπορούν (οί Μάρτυρες του Ίεχωβά) να ονομασθούν Χριστιανοί δηλαδή μαθητές του Χριστού, αλλά αντίθετως αποκλείονται της Έκκλησίας Του και στιγματίζονται ως αντίχριστοι (...) θεωρούν ολόκληρο τον Χριστιανισμό ως έχθρό των, τον όποιον ύβριζουν χυδαίως και αποκαλούν “όργανωση διαβόλου” “γυναίκα πόρνη” “Βαβυλών ή μεγάλη” αναγράφοντας στα έντυπά των ότι «ουδέποτε υπήρξε διαβολική θρησκεία, ήτις να επιφέρει τοιαύτην σύγχυσιν ως ονομαζομένη εις τον κόσμον “όργανωμένη Χριστιανωσύνη” ή “Χριστιανική θρησκεία” (τά εισαγωγικά είναι δικά των)... Κατά συνέπεια, ή μάλλον νεόκοπη υπό των Χιλιαστών ονομασία «Χριστιανοί Μάρτυρες του Ίεχωβά Κρήτης» του σωματείου που συστήθηκε με την τριτανακοπτομένη ύπ’ αριθμ. 230/1983 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, είναι αναληθής και άπατηλή, δόθηκε δέ μέσα στα πλαίσια της κατωτέρω, κοινώς γνωστής, έντονης και άθέμιτης προσηλυτιστικής των δράσεως και του έπιτελικώς από το Μπρούκλιν καταρτισμένου σχεδίου, προς παραπλάνηση αρχικώς και άκολούθως προσηλυτισμό των άφελών, άγραμμάτων και άστηρίκτων στην πίστη Χριστιανών στους Μάρτυρες του Ίεχωβά, με την αναγκαίως γινομένη πρώτη σκέψη, ότι και αυτοί είναι Χριστιανοί, ένω όπως έλέχθη, στην πραγματικότητα είναι αντίχριστοι» (Άρχεϊον Νομολογίας, ένθ’ άν. σελ. 480-481).

Η ίδια ως άνω απόφαση αναφέρει περαιτέρω δια τους Χιλιαστές τα κάτωθι: «Χαρακτηρίζουν την θρησκεία “θανάσιμον έχθρόν” (βλ. “Θρησκεία” εκδ. 1940 σελ. 113) και το γνωστό ανά τους αίώνες όνομα Χριστιανός “δυσώδες”» (βλ. “Σκοπιά” 1.3.1962 σ. 143)» (Άρχ. Νομ. ένθ’ άν. σ. 485).

Τέλος ή ίδια απόφασις αναφέρεται περαιτέρω εις σωρείαν παρανομιών και παραπλανητικών ή άπατηλών ενεργειών των Μαρτύρων του Ίεχωβά, έτι δέ και εις παραποίηση του κειμένου της Άγίας Γραφής κατά παράβασιν του άρθρου 3 του Συντάγματος, το όποιον επιτάσσει όπως το κείμενον της Άγίας Γραφής «τηρείται άναλλοίωτον») αποφαινομένη, ότι αί ύβριστικά κατά της Χριστιανικής Θρησκείας εκφράσεις των έμπίπτουν εις τās διατάξεις των άρθρων 181 και 199 του Ποινικού Κώδικος.

β) Η ως άνω απόφασις διατάσσει τήν

διάλυσιν της τοπικής όργανώσεως των Μαρτύρων του Ίεχωβά δια τους ως άνω (και πολλούς άλλους) λόγους έπεκυρώθη ως προς τα όσα διέταξε και υπό της ύπ’ αριθμ. 354/1987 αποφάσεως του Έφετεϊου Κρήτης (Άρχεϊον Νομολογίας ΛΗ’ σελ. 408 έπ.) και επί έτέρα αίτιολογία έν μέρος.

γ) Έπειδή ως Έπουργεϊον Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων άρμόδιον επί θρησκευτικών και εκκλησιαστικών θεμάτων γνωρίζετε κάλλιον παντός έτέρου, ποία ή άληθής έννοια του τίτλου «Χριστιανός» και ποιός δικαιούται κατά νόμον να τον φέρη, φρονούμεν, ότι πέραν της ως άνω αποφάσεως (λίαν χαρακτηριστικής και άκρως αναλυτικής έν προκειμένω), δέν θα έχρειάζετο να επικαλεσθώμεν τίποτε επί πλέον, πλην της πλέον έγκύρου άπόψεως, περι του πώς εισέρχεται τις εις τον Χριστιανισμόν και αποκτά τον τίτλον «Χριστιανός». Έπειδή το παρόν θέμα είναι τεράστιον, άρκούμεθα να παραθέσωμεν κατωτέρω επί λέξει την επί του προκειμένου άποψιν του κορυφαίου και άδιαμφισβητήτου κύρους Έλληνος θεολόγου Π. Τρεμπέλα, ή όποία έχει ως έξης και τυγχάνει ad hoc δια την παρούσαν περίπτωσιν:

«Τήν θύραν της εισόδου εις τον Χριστιανισμόν και εις την Έκκλησίαν δέν άνοίγει εις τον άνθρωπον ή παραδοχή της Άγίας Γραφής ως θεοπνεύστου, αλλά το μετά την όμολογίαν του συμβόλου της πίστεως βάπτισμα εις το όνομα του Πατρός και του Υιού και του Άγίου Πνεύματος (...). Η άλλοτε ποτε άκμάζουσα τάξις των κατηγουμένων έδέχετο την Άγίαν Γραφήν ως θεϊον και θεόπνευστον βιβλίον, επί μακρόν δέ ήμροάτο αυτής έν ταίς συνάξεσι της χριστιανικής λατρείας και έδέχετο ως θεόδοτα τα διδάγματα αυτής. Παρά τουτο όμως οί κατηγούμενοι δέν ήσαν Χριστιανοί, ούτε έλογίζοντο ως τοιούτοι» (Τρεμπέλα, Το περιοδικόν «Χριστιανός» και οί «Μάρτυρες του Ίεχωβά», Άρχεϊον Έκκλησιαστικού και Κανονικού Δικαίου 1962, σελ. 98). Έπομένως οί Χιλιασταί μη έχοντες εισέλθει εις την Χριστιανικήν θρησκείαν δια του κατά τα ως άνω χριστιανικού βαπτίσματος, δέν είναι δυνατόν να αποκτήσουν τον τίτλον του Χριστιανού έν ουδεμιά περιπτώσει. Και λέγομεν «Χριστιανικού Βαπτίσματος» προς διαστολήν άπό το ύπ’ αυτών χρησιμοποιούμενον «βάπτισμα» περι του όποιου επίσης ό Τρεμπέλας εις την ιδίαν ως άνω μελέτην του έπάγεται τα κάτωθι:

«Ὅπως θέλουν και ὅπως ἐννοοῦν τὸ βάπτισμα οἱ Χιλιασταί, κάθε ἄλλον εἶναι παρὰ χριστιανικὸν βάπτισμα, διότι λείπουν οἱ δύο κύριοι και οὐσιώδεις ὄροι, οἱ συνιστῶντες τὸ χριστιανικὸν βάπτισμα. Δηλαδή ἡ ὀρθὴ ὁμολογία τῆς πίστεως, και ἡ ὑπὸ τοῦ Κυρίου καθωρισμένη ἐπίκλησις. Λείπει ἡ ὀρθὴ ὁμολογία τῆς πίστεως, διότι οἰονδήποτε ἐκ τῶν παραδεδεγμένων συμβόλων τῆς πίστεως ἔχει ἀποκηρυχθῆ βλασφημῶς ὑπὸ τῶν Χιλιαστῶν (...) λείπει και ἡ ὀρθὴ ἐπίκλησις, ἄνευ τῆς ὁποίας τὸ βάπτισμα εἶναι ὄλως ἄκυρον και θεωρεῖται ὡς μὴ γενόμενον, λείπει δὲ ἡ ἐπίκλησις αὐτῆ, διότι οἱ Χιλιασταί ἀρνοῦνται ὄλως τὴν Ἁγίαν Τριάδα (...) θὰ ἔπρεπε νὰ προστεθῆ ὡς πρὸς τὸ Βάπτισμα, ὅτι και ἡ ἄλλη περὶ αὐτοῦ διδασκαλία τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά ὄχι μόνον καταβιβάζει αὐτὸ εἰς ἀπλοῦν τι σύμβολον ἄνευ ἰσχύος τινὸς και ἀποτελεσματικότητος, ἀλλὰ και τὸ προβάλλει ὡς καθαρῶς ἰουδαϊκὸν βάπτισμα» (αὐτόθι σελ. 99).

Τέλος ὁ καθηγητῆς Τρεμπέλας ἐπὶ τοῦ ἐὰν οἱ Χιλιασταί δικαιοῦνται νὰ ἐμφανίζονται ὡς Χριστιανοὶ ἐπάγεται τὰ ἀκόλουθα ἐπὶ λέξει:

«Ἐὰν δὲ ἐμφανίζονται ὡς Χριστιανοί, δὲν ἔχει οὐδεμίαν σημασίαν, ἐφ' ὅσον ἀποσκοποῦν νὰ ἀσκήσουν προπαγάνδαν ἐν μέσῳ τῶν Χριστιανῶν και πρὸς εὐκολωτέραν ἐπιτυχίαν αὐτῆς προτιμοῦν δολίως και ἐν σχήματι προβάτου νὰ ἐμφανίζονται και αὐτοὶ ὡς Χριστιανοὶ ἵνα οὕτω συμπαρασύρουν και ἀποπλανοῦν τοὺς ἀπλοῦς στέρους» (αὐτόθι σελ. 100).

Φρονοῦμεν κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ὅτι οὐδόλως και οὐδαμόθεν θὰ ὑπῆρχε περίπτωση νὰ ἀμφισβητήσετε τοιαύτας ἐγκύρους και ἀδιαμφισβητήτους ἀπόψεις, ὁποῖαν αἰτιολογίαν και ἂν προσεκόμιζαν οἱ Χιλιασταί.

δ) Ἡ χρησιμοποίησις τίτλου «Χριστιανικοῦ» ὑπὸ ἄλλης θρησκείας ἢ αἰρέσεως και ὄχι ὑπὸ τῆς ἐπίσημου Χριστιανικῆς θρησκείας ἔχει κριθεῖ κατ' ἐπανάληψιν και ὑπὸ τῆς νομολογίας τῶν ἀλλοδαπῶν δικαστηρίων ὡς ἀπαράδεκτη και παράνομη. Ἔχουν δὲ τὰ δικαστήρια τῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἀποφανθεῖ, ὅτι τοιοῦτος τίτλος ἢ προσαγόρευσις ἀνήκει ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἐπίσημον Χριστιανικὴν Θρησκείαν ἢ Ἐκκλησίαν ἀποκλειομένης πάσης ἄλλης, ὁποῖαν αἰτιολογίαν και ἂν προβάλλῃ και ὁποῖους «χριστιανικοὺς» τίτλους και ἂν ἀποδείξῃ, ὅτι κατέχει ἢ δικαιούται. Ἀντὶ ἄλλων προσάγομεν και ἐπικαλούμεθα τὰς κάτωθι λίαν χαρακτηρι-

στικὰς και ad hoc διὰ τὴν παρούσαν περίπτωσιν ἀλλοδαπὰς δικαστικὰς ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι δέχονται τὰ ὡς ἄνω κατὰ τρόπον ἀπόλυτον, κατηγορηματικὸν και ἀνεπιφύλακτον:

αα) Συνταγματικὸν Δικαστηρίου Γερμανίας (Bundesverfassungsgericht) Ἀπόφασίς τοῦ τῆς 31.3.1994 (δημοσιευμένη εἰς τὸ νομ. περιοδικὸν Neue Juristische Wochenschrift 1994, σελ. 2436-2437): Ἐξετάζει συνταγματικὴ προσφυγὴ ὀρισμένης ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐχρησιμοποίησε τὸν τίτλον «Καθολικὴ» και «Ρωμαιοκαθολικὴ» διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον τὰ κατώτερα δικαστήρια τὴν κατεδίκασαν εἰς τὸ νὰ ἀπαλείψῃ τὸν τίτλον αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐνδείξεως τῆς και εἰς τὸ νὰ μὴ ἔχῃ τὸ δικαίωμα, νὰ τὸ χρησιμοποίησῃ εἰς τὸ μέλλον, καθ' ὅσον τὸν τίτλον αὐτὸν δικαιούται νὰ τὸν χρησιμοποιοῖ ἀποκλειστικῶς και μόνον ἡ γνωστὴ Καθολικὴ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ ποῦ ὑπάρχει εἰς τὴν Γερμανίαν. Τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον εἰς τὴν παρούσαν ὑπόθεσιν ἀπορρίπτει τὴν προσφυγὴν ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι δὲν ἀναφέρεται εἰς θέματα συνταγματικά. Προσθέτει ὅμως ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

«Κατὰ τοὺς Κανόνας 216 και 300 τοῦ Corpus Juris Canonici τοῦ 1983 δὲν ἐπιτρέπεται καμία ἐταιρεία και καμία ἐνωσις νὰ ὀνομασθῆ «καθολικὴ» χωρὶς τὴν ἐγκρισὴ τῆς ἀρμοδίας ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς. Μιὰ τοιαύτη ἐκκλησιαστικὴ ἐγκρισὴ ὑπὸ τὴν ἰσχὺν τοῦ Corpus Juris Canonici τοῦ 1983 ἀδιαμφισβητήτως δὲν ὑφίσταται. Ἐπίσης ὁ προσφεύγων δὲν ἰσχυρίζεται, ὅτι εἶναι ἐξουσιοδοτημένος εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ὀνόματος κατὰ τὰ κατὰ νόμον ἰσχύοντα πρὸ τοῦ 1983».

ββ) Γερμανικοῦ Ἀκυρωτικοῦ (Bundesgerichtshof, ἀντιστοίχου πρὸς τὸν παρ' ἡμῖν Ἀρειον Πάγον) Ἀπόφασίς τῆς 24.11.1993 (δημοσιευμένη εἰς τὸ νομ. περιοδικὸν Neue Juristische Wochenschrift 1994 σελ. 245 ἐπ.): Στὴν παρούσα περίπτωσιν ὁ ἀναιρεσείων εἶχε ἰδρύσει μίαν ἐκκλησίαν εἰς τὴν Κολωνίαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχε θέσει μεταξὺ ἄλλων και τὸν τίτλον «Ρωμαιοκαθολικὸν Ὁρατόριον». Ὁ Καθολικὸς Ἐπίσκοπος Κολωνίας ἤσκησε προσφυγὴν εἰς τὰ δικαστήρια και ἐζήτησε νὰ καταδικασθῆ ὁ ὑπεύθυνος τῆς Ἐκκλησίας νὰ παύσῃ νὰ χρησιμοποιοῖ τὸν τίτλον «Ρωμαιοκαθολικὴ» και νῦν και εἰς τὸ μέλλον. Τὰ κατώτερα Δικαστήρια ἔκαναν δεκτὸν τὸ αἴτημά του και κατεδίκασαν τὸν ὑπεύθυνον τῆς Ἐκκλησίας νὰ παύσῃ νὰ χρησιμο-

ποιή τὸν ὡς ἄνω τίτλον καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον. Ἐναντίον τῆς ἐν λόγῳ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ἤσκησε ἀναίρεση εἰς τὸ γερμανικὸν Ἀκυρωτικὸν Δικαστήριον, τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὡς ἄνω ἀποφάσεώς του τὴν ἀπέρριψε καθὼς καὶ ὄλους τοὺς λόγους ἀναιρέσεως, δεχθὲν, ὅτι μόνον ἡ γνωστὴ μεγάλη Χριστιανικὴ Ἐκκλησία τῆς Γερμανίας δικαιούται νὰ χρησιμοποιή τὸν τίτλον αὐτὸν καὶ οὐδεὶς ἄλλος χωρὶς τὴν ἄδειάν της. Εἶναι χαρακτηριστικὸν ὅτι ὁ ἀναιρεσείων ἐν προκειμένῳ ὑπεστήριξε ὅτι ἡ λέξις «Καθολικὸς» (γερμανιστὶ Katholisch) προέρχεται ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν λέξιν «Καθολικὸς» ἢ ὁποῖα ἐνέχει γενικὴν καὶ ὄχι θρησκευτικὴν σημασίαν (ὅπως καὶ πράγματι ἔτσι συμβαίνει, ἦτοι καθολικὸς σημαίνει ἑλληνιστὶ πρωτίστως ὁ ἀφορῶν τὸ ὄλον, τὴν ὁλότητα καὶ μετὰ τὴν καθολικὴν θρησκείαν). Ὅμως τὸ γερμανικὸν Ἀκυρωτικὸν ἀπορρίπτει τὸν τοιοῦτον ἰσχυρισμὸν τοῦ ἀναιρεσείοντος καὶ δέχεται, ὅτι ὁ ὄρος αὐτὸς κατὰ τὴν γερμανικὴν ὀνοματολογίαν σημαίνει τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν καὶ μόνον. Τέλος τὸ Δικαστήριον ἀπορρίπτει ὄλους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ ἀναιρεσείοντος, ὅτι διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ὄρου «Καθολικὴ» θίγονται τὰ ἀτομικὰ του δικαιώματα (θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κ.λπ.).

γγ) Ἐφετείου Ντύσελντορφ, Ἀπόφασις τῆς 4.3.1992 (δημοσιευομένη εἰς τὸ νομικὸν περιοδικὸν Jura 1993 Jg, BGB 12/2 τεύχ. 9). Κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς τρόπον καὶ μὲ τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα, ὡς οἱ ὡς ἄνω ἀποφάσεις, ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ὄρων «Καθολικὴ» ἢ «Ρωμαιοκαθολικὴ» εἰς ἄλλην θρησκείαν καὶ τοὺς ἐπιφυλάσσει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὲρ τῆς γνωστῆς μεγάλης Χριστιανικῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἦτοι τῆς μίας τῶν δύο μεγάλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Γερμανίας. Δέχεται δὲ περαιτέρω, ὅτι διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν τίτλων «Καθολικὴ» ἢ «Ρωμαιοκαθολικὴ» ὑπὸ ἄλλης Ἐκκλησίας θίγεται τὸ δικαίωμα τῆς γνωστῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ τοῦ ὀνόματός της (δικαίωμα προστασίας ὀνόματος). Τοῦτο, διότι οὕτως ἐπέρχεται σύγχυσις καὶ εἶναι πιθανὸν πᾶς τρίτος βλέπων τὸν τίτλον «Καθολικὴ» εἰς κάποιαν Ἐκκλησίαν (ὄχι τὴν γνωστὴν Καθολικὴν) νὰ θεωρήσῃ ὅτι πρόκειται διὰ τὴν μεγάλην γνωστὴν ἐπίσημον γερμανικὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν.

δδ) Πρωτοδικείου Kassel (Kirche 21, 1, ἀπό-

φαση δημοσιευομένη εἰς τὸ νομικὸν περιοδικὸν Zeitschrift für Evangelisches Staatskirchenrecht 1986 σελ. 362, παραπεμπομένη καὶ ὑπὸ τῆς προαναφερθείσης ἀποφάσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου τῆς 31.3.1994). Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ τίτλου «Εὐαγγελικὴ - Λουθηρανὴ» γιὰ ἄλλην Ἐκκλησίαν καὶ τὸν ἐπιφυλάσσει ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὲρ τῆς δευτέρας μεγάλης γνωστῆς ἐπισήμου γερμανικῆς (Προτεσταντικῆς) Ἐκκλησίας, ἦτοι τῆς ἐπισήμου Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς ἐπομένως προκύπτει ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναλυτικῶς ἀναφερομένων ἀδιασειστων στοιχείων, ἢ ὑπὸ τῶν Χιλιαστῶν χρήσις τοῦ τίτλου «Χριστιανοὶ» τυγχάνει ἀπολύτως ἀνεπίτρεπτος ὄχι μόνον ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἀλλοδαποῦ Δικαίου καὶ μάλιστα κατὰ τρόπον σαφέστατον καὶ μὴ δυνάμενον οὐδ' ἐπ' ἐλάχιστον νὰ ἀμφισβητηθῇ.

3. Καὶ ἐπειδὴ ἡ παρούσα ἐπιστολὴ ἡμῶν ἀναφέρεται εἰς τοὺς Χιλιαστὰς, φρονοῦμεν, ὅτι θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἀποτελοῦν ὀργάνωσιν νομικῶς ἀμφισβητουμένην καὶ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς νομολογίας καὶ ὑπὸ τῆς ἀλλοδαπῆς, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς νομολογίας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, ὡς τοῦτο προκύπτει ἐκ πολλῶν στοιχείων, ἐκ τῶν ὁποίων παραθέτομεν κατωτέρω (χάριν συντομίας) ὀρισμένα ἐπιλεκτικῶς, λίαν ὁμως χαρακτηριστικὰ καὶ καταποτιστικά, ἦτοι:

α) Οἱ ἐξῆς δικαστικῆς ἀποφάσεις δέχονται, ὅτι ὁ Χιλιασμὸς δὲν ἀποτελεῖ γνωστὴν κατὰ τὸ Σύνταγμα Θρησκείαν καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τύχῃ τῆς σχετικῆς συνταγματικῆς προστασίας: Πλημμελειοδικεῖου Τριπόλεως 512/1992 (Ποιν. Χρονικὰ ΜΓ' σελ. 317)· Πρωτοδικεῖου Ἡρακλείου 272/1984 (Ἀρχεῖον Νομολογίας ΛΣΤ' σελ. 678)· Πρωτοδικεῖου Ἡρακλείου 87/1986 (Ἀρχεῖον Νομολογίας ΛΖ' σελ. 470)· Πρωτοδικεῖου Ἀγρινίου 122/1992 (ἀδημοσίευτη)· Πρωτοδικεῖου Ἰωαννίνων 92/1987 (Κονιδάρη, Νομικὴ θεωρία καὶ πράξις γιὰ τοὺς «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἐκδ. Γ' 1991 σελ. 72)· Πλημμελειοδικεῖου Ἀθηνῶν 51487/1986 (Ποινικὰ Χρονικὰ ΛΖ' σελ. 342)· Γνωμοδότηση Νομ. Συμβουλίου τοῦ Κράτους 919/1970, Νομικὸν Βῆμα 19 σελ. 274)· Πρωτοδικεῖου Βεροῖας (174/1972, Νομικὸν Βῆμα 20 σελ. 1207)· Πρωτοδικεῖου Ἀθηνῶν

7932/1973 (Άρμενόπουλος 1973 σελ. 777)· Πρωτοδικείου Βόλου 277/1971 (Νομικόν Βήμα 19, σελ. 299)· Πρωτοδικείου Ηρακλείου 245/1986 (Άρχεϊον Νομολογίας ΛΖ' σελ. 125)· Πρωτοδικείου Καβάλας 33/1976 (Χριστιανός 15 σελ. 86)· Πρωτοδικείου Καβάλας 270/1975 (Χριστιανός 14 σελ. 83).

β) Η απόφαση του Εύρωπαϊκού Δικαστηρίου Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων της 26.9.1996 αναφέρει, ότι οί (Έλληνες) Μάρτυρες του Ίεχωβά θά μπορούσαν νά θεωρηθούν «θρησκεία άμφισβητούμένη» (Religion Refragable, παράγραφος 41 έδάφιον 2ο της άποφ.).

γ) Στην Γαλλία τó Συμβούλιο Έπικρατείας διά της από 1.2.1985 άποφάσεώς του (βλέπε έλλην. μετάφραση αυτής εις περιοδικόν ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ 1988 σελ. 496 έπ.) δέν θεωρεί ως θρησκευτική όργάνωση τούς «Χριστιανούς Μάρτυρες του Ίεχωβά» έν όψει του σκοπού και της δράσεώς των. Η απόφαση αυτή είναι μέχρι σήμερα έν πλήρει ισχύϊ και παραπέμπεται ύφ' όλων σχεδόν τών νομικών συγγραμμάτων έτι δέ και τών πλέον προσφάτων (πρβλ. Charvin - Sueur, Droits de l' Homme et libertes de la persone, 2α έκδ. 1997 σελ. 214 ύποσημ. 228).

δ) Τό γερμανικό Όμοσπονδιακό Διοικητικό Άκυρώτικό Δικαστήριο (Bundesverwal Tungsgesicht) — αντίστοιχον του παρ' ήμίν Συμβουλίου Έπικρατείας— διά της από 26.6.1997 προσφάτου άποφάσεώς του (εις Neue Juristische Wochenschrift 1997 σελ. 2396 έπ.) άπορρίπτει αίτημα τών «Μαρτύρων του Ίεχωβά» νά αναγνωρισθούν ως θρησκεία ισότιμη πρός τις έπίσημες λοιπές (Χριστιανικές κ.λπ.), έπί τώ λόγω, ότι πρόκειται για όργάνωσι πού δέν σέβεται τις δημοκρατικές άρχές και ως έκ τούτου δέν πληροί τās προϋποθέσεις αναγνωρίσεως.

Κατ' άκολουθίαν τών άνωτέρω όταν ή νομολογία τών δικαστηρίων έλληνικών, άλλοδαπών καθώς και του Δικαστηρίου Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων άμφισβητεί σφόδρα τόν χαρακτήρα τών «Χριστιανών Μαρτύρων του Ίεχωβά» ως θρησκείας, ή Έλλάς (δηλ. τó Ύμέτερον Ύπουργείον) θά έλθη και έντελώς κατ' έξαιρέσιν από τά νομολογιακώς (ήμέτερα και διεθνή) κρατούντα θά τούς αναγνωρίση όχι μόνον ως θρησκεία αλλά ως Χριστιανούς, και μάλιστα έλαφρᾶ τή καρδιά και χωρίς καμμίαν νόμιμον αίτιολογίαν, όταν γνωρίζετε μάλιστα ότι πάσα πράξις της Κρατικής Διοικήσεως πρέπει ύποχρεωτικώς νά

συνοδεύεται από την άπαραίτητον αίτιολογίαν, άλλως τυγχάνει άκυρωτέα από τά Διοικητικά Δικαστήρια;

Έν όψει όλων τών προαναφερθέντων έν πάση δυνατή αναλύσει, είμεθα βέβαιοι, άξιότιμε κ. Ύπουργέ, ότι θά σεβασθήτε άπολύτως τά όσα τελεσιδικώς έχουν δεχθή πλήθος δικαστηρίων παρ' ήμίν και τή άλλοδαπή και τουλάχιστον τó Ύμέτερον Ύπουργείον (τό κατ' έξοχήν άρμόδιον έπί θεμάτων θρησκευτικών), δέν θά προτρέξει και δέν θά σπεύση πρῶτον έξ όλων τών έλληνικών δημοσίων ύπηρεσιών νά αναγνωρίση και χρίση τούς Χιλιαστās ως θρησκείαν Χριστιανικήν και τούς ίδίους ως Χριστιανούς. Έπί τέλους εις θέματα θρησκευτικά δέν ήμπορεί νά ισχύση τó σκαπτικώς λεγόμενον «Στήν Έλλάδα είσαι ό,τι δηλώσεις» και αναμένομεν από Ύμās νά άντιμετωπίσετε τó παρὸν σοβαρώτατον θέμα μετά της δεούσης ύπευθυνότητος, δίδοντες τις άναγκαίες έντολές πρός τις ύπηρεσίες Ύμῶν, όπως μη προβαίνουν εις ένεργείας δυναμένας νά προκαλέσουν σύγχυσιν, εις θέματα μάλιστα, διά τά όποία ή κρατούσα νομολογία έχει άποφανθή άλλως και μάλιστα όλως άντιθέτως.

Τέλος επιτρέψατέ μας νά έπισημάνωμεν, ότι οί άπόψεις τις όποιες εκθέτομεν διά της παρουσης Ύμῶν τυγχάνουν καθαρῶς και άμιγῶς νομικές και όχι εκκλησιαστικές ΚΑΙ ΑΡΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΔΕΚΤΑΙ ΥΦ' ΥΜῶΝ.

Άναμένοντες όπως ευαρεστηθήτε και προβήτε εις την προσήκουσαν διόρθωσιν του έν αρχή επιμάχου ύπηρεσιακού Ύμῶν σημειώματος και όπως δώσητε τās άναγκαίας έντολās πρός τās Ύπηρεσίας ύμῶν έπί του προκειμένου και διά τó μέλλον και με την δήλωσιν ότι τó σύνολον της νομολογίας την όποιαν επικαλούμεθα (έλληνικής και άλλοδαπής) εύρίσκεται εις χείρας μας και είναι πάντοτε εις την διάθεσιν ύμῶν, διατελούμεν

Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ

† Ό Άθηνών ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Άν θέλεις νά άκούγεται ή φωνή της Έκκλησίας από τά ραδιοκύματα, ένίσχυσε τó Ραδιοφωνικό Σταθμό της, τόν 89,4 FM STEREO. Άριθμός λογαριασμού Έθνικής Τραπεζής: 146/558090-03.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου γιὰ τὴν προστασία τῆς Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς (νέου ἀρχαιολογικοῦ Νόμου)

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1767
Διεκπ. 792

Ἀθήνησι τῇ 11ῃ Ἰουνίου 1998

Πρὸς
τὸν Ἐξοχώτατον
κ. Εὐάγγελον Βενιζέλον,
Ἵπουργὸν Πολιτισμοῦ
Ἐνταῦθα.

Ἐξοχώτατε κύριε Ἵπουργέ,
Συνοδικῇ ἀποφάσει, ληφθεῖση ἐν τῇ Συνε-
δριά τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 3ῆς ὀ-
δεύοντος μηνὸς Ἰουνίου ἐ.ἔ., διαπέμπομεν ὑμῖν
Ἵπόμνημα, διαλαμβάνον τὰς θέσεις καὶ ἀπό-

ψεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τοῦ ὑπο-
βληθέντος Αὐτῇ Προσχεδίου Νόμου διὰ τὴν
Προστασίαν τῆς Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς ἢ
ἄλλως Νέου Ἀρχαιολογικοῦ Νόμου, καὶ παρα-
καλοῦμεν, ὅπως υἰοθετηθῶσι παρὰ τῆς ὑμετέρας
Ἐξοχότητος καὶ τῶν παρ' Αὐτῇ ἀρμοδίων ὑπη-
ρεσιῶν, προκειμένου ἢ τε Πολιτεία καὶ ἢ Ἐκ-
κλησία ἐν ἀγαστῇ συνεργασίᾳ καὶ ἀμοιβαίᾳ ἐμ-
πιστοσύνῃ χωρήσωσιν εἰς τὴν προστασίαν τῆς
Πολιτιστικῆς κληρονομιάς τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐλ-
ληνικοῦ λαοῦ.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑ-
μᾶς δαψιλῇ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, εὐχόμεθα
ὅπως ὁ Δοτὴρ παντὸς ἀγαθοῦ κρατύνη καὶ ἐνι-
σχύη τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα ἐν πᾶσι καὶ δια-
τελοῦμεν μετ' εὐχῶν

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ἐπὶ τοῦ Σχεδίου Νόμου γιὰ τὴν προστασία τῆς Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς (νέου ἀρχαιολογικοῦ Νόμου)

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μὲ ἰδιαίτερο ἐν-
διαφέρον παρακολουθεῖ τὴν διεργασία τοῦ Ἵ-
πουργείου Πολιτισμοῦ γιὰ τὴν κατάρτιση νόμου,
ἀφορώντος στὴν προστασία τῆς Πολιτιστικῆς
Κληρονομιάς τοῦ τόπου μας καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ
Γένους γενικώτερα, καθ' ὅσον ἡ ὀρθόδοξος πί-
στη τοῦ λαοῦ μας εἶναι παράγων πολιτισμοῦ, ἢ
ὁποῖα ἐξέφρασε τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἀφοσίωση
στὸν Θεό, δι' ἔργων ἀπαράμιλλου κάλλους καὶ
ἀξίας, προϊόντων τῆς Θείας εὐλογίας καὶ Χάρι-
τος. Μὲ τὴν ἀπόλυτη συνείδηση ὅτι αὐτὰ τὰ ἀν-
τικείμενα εἶναι ἱερὰ καὶ ἅγια, εἴτε γιὰτὶ ἐξυπη-
ρετοῦν ἔμμεσα ἢ ἄμεσα τὴν λατρεία, εἴτε γιὰτὶ
εἶναι ἀφιερωμένα στὸν Θεὸ καὶ ἐκδηλώνουν τὴ
βαθεῖα πίστη τῶν ἀνθρώπων σ' Ἐκεῖνον, ἢ πα-
ρέμβαση τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ συγ-
κεκριμένο θέμα ἀφορᾷ στὰ χριστιανικὰ μνημεῖα
καὶ τὰ ἀντικείμενα γενικώτερα θρησκευτικοῦ
ἐνδιαφέροντος καὶ καταθέτει τὶς σοβαρὲς καὶ

σημαντικὲς τῆς παρατηρήσεις γιὰ ἓναν τομέα
πολιτιστικὸ μὲν ποῦ ἔχει ὅμως ἀπόλυτη ἐξάρτη-
ση καὶ συνάφεια μὲ τὴν λατρεία τοῦ Θεοῦ.

Α' ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Συνταγματικὴ ρύθμιση

α. Τὸ ἀρθρο 24 παρ. 6 τοῦ Συντάγματος ὀρί-
ζει τὰ ἐξῆς: «Τὰ μνημεῖα καὶ αἱ παραδοσιακαὶ
περιοχαὶ καὶ στοιχεῖα τελοῦν ὑπὸ τὴν προστα-
σίαν τοῦ Κράτους. Νόμος θέλει ὀρίσει τὰ ἀναγ-
καῖα πρὸς πραγματοποιήσιν τῆς προστασίας
ταύτης, περιοριστικὰ τῆς ἰδιοκτησίας μέτρα, ὡς
καὶ τὸν τρόπον καὶ τὸ εἶδος τῆς ἀποζημιώσεως
τῶν ἰδιοκτητῶν». Ἐξ ἄλλου μὲ τὴν παρ. 1 τοῦ
αὐτοῦ ἀρθρου ὀρίζεται ὅτι «ἢ προστασία τοῦ
φυσικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος ἀποτε-
λεῖ ὑποχρέωση τοῦ Κράτους». Ἀπὸ τὸν συνδυα-
σμὸ τῶν δύο αὐτῶν διατάξεων συνάγεται, ὅπως
παγίως δέχεται ἡ νομολογία τοῦ Συμβουλίου τῆς

Έπικρατείας (ΣτΕ) ότι τὸ περιβάλλον (φυσικὸ καὶ πολιτιστικὸ) ἔχει ἀναχθῆ σὲ «συνταγματικὰ προστατευομένη ἀξία» ἐξ οὗ καὶ συνάγεται «ὑποχρέωση τοῦ Κράτους γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος αὐτοῦ» (βλ. ἐνδεικτικῶς ΣτΕ Όλ. 2281/92, 2758/94, 1821/95. κ.ἀ.π.). Ἐξ ἄλλου εἰδικὴ μορφή πολιτιστικοῦ προβάλλοντος καὶ μάλιστα «ἀναπόσπαστον τμήμα αὐτοῦ» ἀποτελοῦν, ὅπως ἐδέχθη καὶ ἡ ὑπ' ἀριθμ. 245/97 ἀπόφαση τοῦ ΣΤ' Τμήματος τοῦ ΣτΕ καὶ οἱ θρησκευτικοῦ χαρακτήρος χώροι, δηλαδὴ «οἱ χώροι πνευματικῆς ἀσκήσεως καὶ λατρείας», ὡς εἶναι οἱ ἱεροὶ Ναοὶ καὶ αἱ ἱεραὶ Μοναὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι «ὡς χώροι ἱεροῦ συνιστοῦν οὐσιώδη στοιχεῖα τῆς ἑλληνορθόδοξου παραδόσεως καὶ ἱστορίας καὶ ἄρα τῆς ἐν γένει πολιτιστικῆς κληρονομιάς ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ».

Συνεπῶς οἱ ἱεροὶ χώροι (Ναοὶ - Μονές) τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν γένει (δηλαδὴ ὄχι μόνον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος) συνιστοῦν τμήμα καὶ δὴ «ἀναπόσπαστον» τοῦ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος λόγῳ ἀκριβῶς τοῦ θρησκευτικοῦ χαρακτήρος τους καὶ τὸ Κράτος ὑποχρεοῦται νὰ τοὺς προστατεύει ὥστε «νὰ μὴν προσβάλλεται ἡ ἱερότητά τους» καὶ «νὰ μὴν ἀλλοιώνεται ὁ θρησκευτικὸς χαρακτήρ αὐτῶν», ὅπως ρητὰ δέχεται ἡ ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμ. 245/97 ἀπόφαση τοῦ ΣτΕ. Στὴν συνέχεια ὅμως ἡ ὡς ἄνω ἀπόφαση τονίζει, ὅτι ἡ προστασία αὐτῆ ἐξασφαλίζει τὴν ἀπρόσκοπτη ἀσκηση τοῦ ἀτομικοῦ δικαιώματος τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τὸ ὁποῖο, ὅπως ἔχει κριθῆ (βλ. ΣτΕ 866/74), κατοχυρώνεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα (ἄρθ. 13) καὶ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ὄχι μόνον ὑπὲρ τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν καὶ θρησκευτικῶν Κοινοτήτων. Ἐχει ἰδιαίτερη σημασία ἡ ἀναφορὰ τῆς ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμ. 245/97 ἀποφάσεως τοῦ ΣτΕ στὸ ἄρθ. 13 τοῦ Συντάγματος, διότι διὰ τῆς ἀναφορᾶς αὐτῆς τὸ ΣτΕ ἠθέλησε συνειδητὰ νὰ τονίση, ὅτι ἡ προστασία τοῦ «θρησκευτικοῦ περιβάλλοντος» πρέπει νὰ θεσπίζεται κατὰ τοιοῦτον τρόπον καὶ εἰς τοιαύτην ἔκτασιν, ὥστε ἡ προστασία νὰ μὴν γίνεται κατὰ παραγνώρισιν τοῦ «θρησκευτικοῦ» καὶ «λατρευτικοῦ» χαρακτήρος αὐτοῦ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ θίγεται ἐνδεχομένως τὸ δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας. Ἄλλωστε τὸ «θρησκευτικὸ περιβάλλον» προστατεύεται ἀκριβῶς διότι εἶναι θρησκευτικὸ καὶ συνεπῶς στὴν περίπτωσιν αὐτῆ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ διάκριση τοῦ

«πολιτιστικοῦ» ἀπὸ τὸν «θρησκευτικὸ» χαρακτήρα, ἀφοῦ εἰδικῶς ὁ χαρακτήρας αὐτὸς καθιστᾷ τὸ περιβάλλον πολιτιστικὸ καὶ ἄρα προστατευτέον. Ἄν ἐκλείψει ὁ χαρακτήρας αὐτὸς παύει πλέον νὰ εἶναι προστατευτέον τὸ περιβάλλον αὐτό.

Κατὰ συνέπειαν: Ὅταν ὁ νομοθέτης ρυθμίζει ζητήματα προστασίας «θρησκευτικοῦ περιβάλλοντος» πρέπει νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψιν του καὶ τὴν ἀνάγκη νὰ μὴν θίγεται ἢ, τουλάχιστον, νὰ μὴν θίγεται ἀδικαιολόγητα καὶ ὑπέρομετρα ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία ἢ μᾶλλον νὰ θίγεται, ἐὰν τοῦτο εἶναι ἀναπόφευκτο, στὸ μέτρο πὸν τοῦτο ἐπιτρέπει τὸ «δημόσιο συμφέρον» σύμφωνα μὲ τὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθ. 13 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ὀρίζει ὅτι: «Οὐδεὶς δύναται ἐνεκα τῶν θρησκευτικῶν αὐτοῦ πεποιθήσεων... νὰ ἀρνηθῆ τὴν συμμόρφωσίν του πρὸς τοὺς νόμους», ὡς νόμων νοουμένων, στὴν περίπτωσιν αὐτῆ, ὄχι ὁποιοῦνδήποτε νόμων ἀλλὰ μόνον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θεσπίζονται γιὰ τὴν ἱκανοποίηση σκοπῶν «δημοσίου συμφέροντος», οἷος εἶναι ἀναμφιβόλως καὶ ὁ σκοπὸς προστασίας τοῦ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος πὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ προστασία τῆς ἱστορίας κάθε λαοῦ μέσα στὸν χρόνον.

β. Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τ' ἀνωτέρω εὐλόγως τίθεται τὸ ἐρώτημα:

Ὅταν τὸ ἄρθ. 24 τοῦ Συντάγματος διαλαμβάνει περὶ «προστασίας» τοῦ περιβάλλοντος, ἡ προστασία αὐτῆ ἐπιτρέπεται νὰ φθάσῃ μέχρις ἀφαιρέσεως καὶ τῆς κυριότητος τὴν ὁποία ἔχει κάποιο πρόσωπο ἐπὶ ἐνὸς πολιτιστικοῦ στοιχείου; Καὶ τὸ ἐρώτημα τίθεται διότι ἡ ὡς ἄνω διάταξις διαλαμβάνει «γιὰ περιοριστικὰ τῆς ἰδιοκτησίας μέτρα» καὶ ὄχι γιὰ «ἀφαίρεση» τῆς ἰδιοκτησίας. Ἐὰν δεχθῶμε ὅτι ὑπὸ τὸν ὄρον «περιοριστικὰ τῆς ἰδιοκτησίας μέτρα» νοεῖται καὶ ἡ ἀφαίρεση τῆς ἰδιοκτησίας, τότε ἡ ἀπάντησις στὸ τιθέμενον ἐρώτημα εἶναι μὲν καταφατικὴ, ἀλλὰ ἡ ἀφαίρεση τῆς ἐπὶ τοῦ συγκεκριμένου στοιχείου κυριότητος καὶ ἡ μεταγωγή της στὸ Κράτος εἶναι ἀνεκτὴ ὑπὸ τις ἐξῆς δύο προϋποθέσεις ἤτοι: α) ὅτι θὰ καταβληθῆ ἡ ὑπὸ τοῦ Συντάγματος (ἄρθ. 24, παρ. 6) προβλεπομένη ἀποζημίωσις καὶ β) ὅτι διὰ τῆς μεταβιβάσεως τῆς κυριότητος στὸ Δημόσιο ὄχι μόνον δὲν θὰ παύσῃ νὰ ἐκπληρῶνῃ τὸ συγκεκριμένον στοιχεῖον τὸν σκοπὸν ἐνεκα τοῦ ὁποίου εἶναι «προστατευτέον», ἀλλὰ καὶ ὅτι ὁ σκοπὸς αὐτὸς θὰ ἐκπληρωθῆ καλύτερα καὶ μὲ προσφορότερον τρόπο, ὅταν τὸ ἀ-

κίνητο αυτό θα περιέλθῃ στήν κυριότητα τοῦ Κράτους, ὅποτε ὄχι μόνον δικαιολογεῖται ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ περιέλθῃ ἡ κυριότης στοῦ Κράτους. Ἐὰν ὁμως ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖο ἐκπληροῖ τὸ συγκεκριμένο πολιτιστικὸ στοιχεῖο δὲν πρόκειται νὰ ἐξυπηρετηθῇ καλύτερα ἀπὸ τὸ Δημόσιο, τότε τὸ μόνον τὸ ὁποῖο δικαιούται νὰ πράξῃ ὁ κοινὸς νομοθέτης, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοια τῆς ἐξουσιοδοτήσεως τὴν ὁποία τοῦ παρέχει ὁ συντακτικὸς νομοθέτης (ἄρθ. 24 παρ. 6 Συντ.) εἶναι νὰ θεσπίσῃ ἀπλῶς μέτρα περιοριστικὰ τοῦ δικαιώματος χρήσεως τοῦ στοιχείου τούτου ἀπὸ τὸν κύριό του, π.χ. ἀπαγόρευση κατεδάφισης, μετατροπῶν, κ.λπ., δηλαδὴ τὸ μόνον τὸ ὁποῖο μπορεῖ νὰ κάνῃ ὁ κοινὸς νομοθέτης εἶναι νὰ κηρύξῃ «διατηρητέον» καὶ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἀλλαγὴ χρήσεώς του.

* * *

Ἐφαρμοζομένων τῶν ὡς ἄνω σκέψεων ἐπὶ στοιχείων τοῦ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος τὰ ὁποῖα ἔχουν θρησκευτικὸ χαρακτήρα, οἱ ἱεροὶ ναοὶ ἀποτελοῦν, ὡς ἐλέχθη, τμῆμα τοῦ πολιτιστικοῦ περιβάλλοντος καὶ προστατεύονται διότι ἀκριβῶς εἶναι ναοί. Ἐὰν δὲν ἦσαν ναοὶ δὲν θὰ συνέτρεχε λόγος προστασίας τους, ἐκτὸς, ἐὰν ἡ προστασία αὐτῆ ἐδικαιολογεῖτο ἐξ ἄλλου λόγου π.χ. λόγῳ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς τους. Ὑπὸ πᾶσαν ἐκδοχὴν ὁμως καὶ ὑπὸ τὴν ἐκδοχὴν δηλαδὴ ὅτι οἱ ναοὶ αὐτοὶ προστατεύονται καὶ λόγῳ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς τους, πάντως τὸ προέχον στοιχεῖο τους εἶναι ὁ θρησκευτικὸς χαρακτήρας τους καὶ ἡ ιδιότης τους ὡς χώρων λατρείας. Τὰ τελευταῖα αὐτὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα προσδιορίζουν τὴν ἀποστολὴ τῶν ἀκινήτων αὐτῶν, εἶναι καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα προέχουν καὶ ἐπιβάλλουν, κατὰ τὴν ἀληθῆ ἔννοια τοῦ ἄρθ. 24, παρ. 6 τοῦ Συντάγματος, **εἰδικὴ μορφή προστασίας**, ἡ ὁποία συνίσταται στὰ ἐξῆς: α) ἐξασφάλισιν διατηρήσεως τῆς ἐξωτερικῆς ἀρχιτεκτονικῆς μορφῆς τους, ἡ ὁποία ἔχει καθορισθῆ μετὰ τὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν στήν ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας, β) ἀπαγόρευση προσβολῆς τῆς ἱερότητος τῶν χώρων αὐτῶν καὶ ἀλλοιώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ χαρακτήρος τους, ὅπως ρητὰ διακηρύσσει τὸ ΣτΕ μετὰ τὴν ὡς ἄνω ὑπ' ἀριθμ. 245/97 ἀπόφασή του, καὶ γ) ἐξασφάλισιν ὄρων ἀνέτου τελείσεως τῆς λατρείας εἰς τοὺς χώρους αὐτοὺς ἀνεὺ οὐδεμίας ἐπεμβάσεως τῆς Πολιτείας εἰς τὸν τομέα αὐτὸν καὶ τοῦτο διότι ἡ συνέχισις τῆς λει-

τουργίας αὐτῶν, κατὰ τὸ ὀρθόδοξον δόγμα, συνιστᾷ τὸ παραδοσιακὸ στοιχεῖο ζωῆς, τὸ ὁποῖον χρῆζει προστασίας κατὰ τὸ ἄρθρο 24 παρ. 6 τοῦ Συντάγματος. Μόνον ἔτσι θὰ συνεχισθῇ ἡ Ἐλληνορθόδοξον παράδοσιν τὴν ὁποία ὁ συντακτικὸς νομοθέτης θέλει νὰ προστατεύσῃ μετὰ τὸ ἄρθ. 24 παρ. 6 σὲ συνδυασμὸ μετὰ τὰ ἄρθρα 3 καὶ 13 τοῦ Συντάγματος.

Ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν δύναται καὶ ὑποχρεοῦται ὁ κοινὸς νομοθέτης νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν κατεδάφιση ἐνὸς ἱεροῦ ναοῦ ἢ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν προσθήκην εἰς αὐτὸν κτισμάτων ἀνεὺ τῆς συμφώνου γνώμης τῆς εἰδικῆς Ἐφορείας Θρησκευτικῶν Μνημείων ἢ τῆς ὑπηρεσίας Ναοδομίας τῆς Ἐκκλησίας κ.λπ. Οὐδόλως ὁμως δικαιολογεῖται νὰ περιέλθῃ ἡ ἐπὶ τοῦ ναοῦ αὐτοῦ κυριότης ἀπὸ τὸν μέχρι τοῦδε κύριον στοῦ Κράτους. Τὸ τοιοῦτον θὰ ἐδικαιολογεῖτο μόνον ἐὰν ὁ σκοπὸς ἐνεκα τοῦ ὁποῖου προστατεύεται ὁ ναός, δηλαδὴ ἡ θεία λατρεία, δὲν μποροῦσε νὰ ἐξυπηρετηθῇ ἀπὸ τὸν μέχρι τοῦδε κύριον καὶ μποροῦσε νὰ ἐξυπηρετηθῇ μόνον ἢ καλύτερα ἀπὸ τὸ Δημόσιο. Μιὰ τέτοια ἐκδοχὴ ὁμως μόνον ὡς ἀστειότης θὰ μποροῦσε νὰ ὑποστηρικθῇ, πέραν τοῦ ὅτι ἡ διοίκηση τῆς λατρείας ἀνήκει στήν Ἐκκλησίαν καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀναληφθῇ ἀπὸ τὸ Κράτος, διότι κάτι τέτοιο θὰ ἀποτελοῦσε παραβίασιν τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ Συντάγματος.

Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀφαίρεσις τῆς κυριότητος ἐπὶ στοιχείων τοῦ πολιτιστικοῦ θρησκευτικοῦ περιβάλλοντος ἀπὸ τὸν μέχρι τοῦδε κύριον καὶ ἡ μεταγωγὴ αὐτῆς στοῦ Κράτους εἶναι ἀνεπίτρεπτη κατὰ τὸ ἄρθ. 24 παρ. 6 τοῦ Συντάγματος.

2. Καταστατικὴ ρύθμισις

Κατὰ τὸ ἄρθ. 45 παρ. 1 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» (ΦΕΚ 146) «Οἱ ἱεροὶ ναοί, τὰ ἐν λατρευτικῇ χρήσει ἱερὰ σκευῆ, ἄμφια, λειτουργικὰ βιβλία καὶ εἰκόνες ἀποτελοῦν πράγματα ἱερὰ, καθιερωμένα ἢ ἡγιασμένα καὶ ἰσχύουν ἐπ' αὐτῶν οἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 966 καὶ 971 τοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος...».

Γιὰ τὰ ἀνωτέρω ἱερὰ ἀντικείμενα ἰσχύει ἡ βασικὴ παρατήρησις ὅτι συνδέονται ἀμέσως μετὰ τὴν ἄσκηση τῆς θείας λατρείας, πὺν κατοχυρώνει τὸ ἄρθρο 13 τοῦ Συντάγματος. Τὰ ἱερὰ αὐτὰ ἀντικείμενα ἀνήκουν κατὰ κυριότητα στήν Ἐκκλησίαν ἢ σὲ κάποιον ἐκκλησιαστικὸν νομικὸν πρόσωπον.

Μεταξὺ τῶν ἱερῶν ἀντικειμένων συγκαταλέγονται ἐξ ἄλλου τὰ κειμήλια, τὰ σκεύη (ἅγια Τράπεζα, ἀντιμήνσιο, ποτήριο, δίσκος), τὰ ἄμφια, οἱ εἰκόνες, τὰ ἅγια λείψανα, ἐφ' ὅσον ὁμως εἶναι «σὲ λατρευτικὴ χρῆση».

Β' ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Τὸ Σχέδιο αὐτὸ θεωρεῖ ὡς «μνημεῖα» ὅλα τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα (ἀκίνητα καὶ κινητὰ) «ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερα» τῶν ὁποίων ἢ προστασία ἐπιβάλλεται ἐκ διαφόρων λόγων μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καὶ «ἡ θρησκευτικὴ σημασία τους». Γίνεται κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἢ διακήρυξη ὅτι ὅλα τὰ στοιχεῖα αὐτὰ καὶ ἄρα καὶ τὰ θρησκευτικῆς σημασίας ἀποτελοῦν τμῆμα «τῆς πολιτιστικῆς κληρονομιάς τῆς χώρας» (ἄρθρα 1, 2 καὶ 6 τοῦ Σχεδίου).

Ἔτσι τὸ Σχέδιο συμφωνεῖ στὸ σημεῖο αὐτὸ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμ. 245/97 ἀπόφαση τοῦ ΣτΕ, ἢ ὁποία διεκήρυξε ρητὰ γιὰ πρώτη φορὰ ὅτι οἱ ἱεροὶ ναοὶ καὶ οἱ ἱερὲς μονὲς τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὀρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν τμῆμα «τῆς ἐν γένει πολιτιστικῆς κληρονομιάς ὁλοκλήρου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ».

2. Πρὸς ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας, τονίζεται ὅτι ἡ περιουσία τῆς Ἐκκλησίας, ὑφ' οἷανδήποτε μορφή της (Μητρόπολη - Ναὸς - Μονή), ἄρα καὶ τὰ μνημεῖα αὐτῆς (κινητὰ καὶ ἀκίνητα), δὲν ἀποτελεῖ «δημοσίαν περιουσίαν» τὴν ὁποίαν ὁ νομοθέτης θὰ ἠδύνατο ἐλευθέρως νὰ μετακινή ἀπὸ τὸ ἓνα νομικὸ πρόσωπο δημοσίου δικαίου σὲ ἄλλο, ἄρα νὰ τὴν μετακινή π.χ. καὶ ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Μονὴ στὸ Δημόσιο, ὡς δέχεται παγίως ἡ θεωρία καὶ ἡ νομολογία. **Ἀντιθέτως ἀποτελεῖ «ιδιωτικὴ περιουσία» προστατευομένη ἀπὸ τὸ Σύνταγμα** καὶ τοῦτο διότι ἡ Ἐκκλησία καὶ τὰ λοιπὰ ἐκκλησιαστικὰ Ν.Π.Δ.Δ. προέρχονται ἀπὸ τὴν ἐκτὸς τοῦ Κράτους περιοχὴ καὶ ἔχουν μόνον ιδιωτικὴν περιουσία. Ἔτσι δικαιολογεῖται καὶ τὸ ὅτι τὸ Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων τοῦ Στρασβούργου, ἐπροστάτευσε τὶς Ἱερὲς Μονές, οἱ ὁποῖες εἶχαν προσφύγει σ' αὐτό, διότι εἶχε παραβιασθῆ ἡ διάταξη τῆς συμβάσεως τῆς Ρώμης, ἢ ὁποία προστατεύει τὸ ἀτομικὸ δικαίωμα τῆς ιδιοκτησίας.

3. Τὸ νομοσχέδιο γιὰ τὴν πολιτιστικὴν κληρονομιά τῆς χώρας παρουσιάζει τὰ ἀκόλουθα μειονεκτήματα:

Στὸ σύνολό του ἀγνοεῖ ὅτι στὴν χώρα μας ἡ θρησκευτικὴ ἐκκλησιαστικὴ κληρονομιά ἀποτε-

λεῖ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὕψιστο πολιτιστικὸ ἀγαθόν. Μόνο περιστασιακὰ καὶ μὲ ἀμφίβολη νομικὴ χρησιμότητα γίνεται ἀναφορὰ στὸ ἀγαθὸ αὐτό.

Ἄντίθετα, μὲ τὶς ρυθμίσεις του δημιουργεῖ προβλήματα γιὰ τὴν ἀσκήση τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Ἔτσι κατὰ τὸ ἄρθρο 6, περιπτώσεις β' καὶ γ', μπορεῖ μὲ διοικητικὲς πράξεις νὰ χαρακτηρίζονται μνημεῖα καὶ ἀκίνητα θρησκευτικῆς σημασίας. Ἡ διάταξη αὐτὴ εἶναι εὐρύτερα διατυπωμένη. Στὴν σχετικὴ διαδικασία χαρακτηρισμοῦ ἀγνοεῖται πλήρως ἡ Ἐκκλησία.

4. Στὴν παρ. 3 τοῦ ἄρθρου 14 ὀρίζεται ὅτι «Τὰ δικαιώματα κυριότητος τῶν ἐκκλησιαστικῶν νομικῶν προσώπων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης, τῶν Μητροπόλεων τῆς Δωδεκανήσου, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ τῶν Ἱεροσολύμων, τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σινᾶ, τῶν Ἱερῶν Μονῶν καὶ τῆς Ἱερᾶς Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους, καθὼς καὶ τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας στὴν Χαλκιδική, τῶν Βλατάδων στὴν Θεσσαλονίκη καὶ τοῦ Εὐαγγελιστῆ Ἰωάννη τοῦ Θεολόγου στὴν Πάτμο, σὲ ἐκκλησιαστικὰ ἀρχαῖα μνημεῖα ἕως καὶ τὸ 1453 διατηροῦνται... Σημειοῦται, ὅτι ἡ προβλεπομένη διατήρηση αὐτῆ τῶν δικαιωμάτων ἀναφέρεται μόνον σὲ ἐκκλησιαστικὰ ἀρχαῖα κινητὰ μέχρι τὸ 1453.

Γιὰ μετὰ τὸ 1453, τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀρχαῖα ὑπόκεινται καὶ αὐτὰ στὶς ἴδιες ρυθμίσεις μὲ τὰ ἄλλα ἀρχαῖα, τὸ δὲ δικαίωμα κυριότητος ἐπ' αὐτῶν ἀσκεῖται ὑπὸ τοὺς περιορισμοὺς τοῦ ἰδίου ἄρθρου 19.

5. Ἐνδιαφέρον γιὰ τὰ ἐκκλησιαστικὰ μνημεῖα παρουσιάζει ἡ ρύθμιση τὴν ὁποία εἰσάγει τὸ ἄρθρο 22. Κατ' αὐτὸ ἡ μεταβίβαση μὲ δικαιοπραξία ἐν ζωῇ τῆς κυριότητος ἀρχαίου μνημείου πού ἀνήκει σὲ ἐκκλησιαστικὰ νομικὰ πρόσωπα, Ο.Τ.Α. καὶ λοιπὰ Ν.Π.Δ.Δ. καθὼς καὶ σὲ νομικὰ πρόσωπα τοῦ εὐρύτερου δημοσίου τομέα, ὅπως ἐκάστοτε ὀρίζεται, εἶναι δυνατὴ μὲ ἄδεια τοῦ Ὑπουργοῦ μετὰ ἀπὸ γνώμη τοῦ Συμβουλίου, διαφορετικὰ εἶναι ἄκυρη.

6. Ἀπὸ τὶς ἄλλες διατάξεις ἐνδιαφέρει ἡ παρ. 12 τοῦ ἄρθρου 31, ὅπου παρέχεται δικαίωμα ἀνασκαφῶν καὶ σὲ μοναστηριακὰ ἀκίνητα.

Γ' ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ

Κατόπιν τών ανωτέρω διατυπωθέντων κρίνεται σκόπιμος ή κατ' άρθρον έπεξεργασία του ύποβληθέντος Σχεδίου Νόμου και ή διερεύνησις έναρμονίσεως αυτών προς τδ ύφιστάμενο νομικόν πλαίσιον.

1. Τδ άρθρο 3 του Σχεδίου τδ όποιο προσδιορίζει τδ «περιεχόμενον τής προστασίας» αναφέρει μέν ρητώς ότι ή προστασία συνίσταται μεταξύ τών άλλων στην διατήρηση τής άκεραιότητός τους, τήν άποτροπή καταστροφής, άλλιώσεως, ύποβαθμίσεώς τους κ.λπ., δέν προκύπτει όμως μετά βεβαιότητος από τδ κείμενο τής διατάξεως αυτης ότι στην έν λόγω προστασία περιλαμβάνεται και ή μέριμνα για τήν **εις τδ μέλλον λειτουργία τών προστατευτέων στοιχείων κατά τόν προορισμό τους**. Μιά τοιαύτη συμπλήρωση είναι άπαραίτητη έν όψει μάλιστα του ότι στην παρ. 4 του άρθρου 1 του Σχεδίου όρίζεται ότι ή προστασία τής πολιτιστικής κληρονομιάς σκοπδ έχει, πλην τών άλλων, και τήν «μετάδοση πολιτιστικών αξιών στις μελλοντικές γενιές», για νά εξασφαλιθει «τδ αίσθημα τής συνέχειας και τής διαχρονίας», όπως αναφέρεται στην εισηγητική έκθεση τήν συνοδεύουσα τδ Σχέδιο (σελ. 3).

Πρότασις: Κρίνεται άπαραίτητο στο άρθρο 3 του Σχεδίου μετά τις λέξεις «στην διατήρηση τής άκεραιότητάς τους» νά προστεθούν οι λέξεις «στην διασφάλιση συνεχούς εις τδ μέλλον έκπληρώσεως τών σκοπών τους».

2. Με τδ άρθρο 7 παρ. 1 του Σχεδίου όρίζεται ότι: «Τά αρχαία άκίνητα έως και τδ 1453 άνήκουν στο Κράτος κατά τήν κυριότητα και νομή και είναι πράγματα έκτος συναλλαγής και άνεπίδεκτα χρησικτησίας». **Η διάταξη αυτή καθ' ό μέρος αναφέρεται σέ πολιτιστικά στοιχεία θρησκευτικού χαρακτήρος είναι αντίθετη με τδ άρθρο 24 παρ. 6 του Συντάγματος για τους λόγους οι όποιοι εξετέθησαν ανωτέρω**, δηλαδή για άνεπίτρεπτη μεταγωγή τής κυριότητος στο Δημόσιον. Διερωτάται τις δικαίως, ύπάρχουν άραγε ναοί ή μονές τής περιόδου εκείνης στον έλλαδικό χώρο; Υπάρχουν βεβαίως στο Άγιον Όρος. Γεννάται όμως τδ ζήτημα ένάν τδ Σχέδιο αυτό θα έχη εφαρμογή μετά τήν ψήφισή του και επί τών μονών και τών ναών του Άγίου Όρους όσον άφορδ τουλάχιστον τήν μεταγωγή τής κυριότητος στο Κράτος, άφου τδ άρθ. 105 του Συντάγματος όρίζει στην παρ. 2 ότι τδ έδαφος τής Χερσονήσου του Άθω είναι άναπαλλο-

τρίωτον... Άρα άναπαλλοτρίωτα είναι και τδ μετά του έδάφους στερεά συνδεδεμένα, όπως είναι οι ναοί και οι μονές.

Πρότασις: Άπαιτείται ή τροποποίηση του άρθρου ως εξής: «Τά αρχαία άκίνητα άνήκουν στο Κράτος ή σέ νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ως και τδ εκκλησιαστικά, ή στους όργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, κατά κυριότητα και νομή και είναι πράγματα έκτος συναλλαγής και άνεπίδεκτα χρησικτησίας».

3. Όσον άφορδ στα μέχρι τδ 1453 κινητά μνημεία θρησκευτικού χαρακτήρος (εικόνες ή άλλα θρησκευτικά λειτουργικά αντικείμενα) ή έπ' αυτών κυριότης δέν μετάγεται διά του Σχεδίου νόμου στο Κράτος, αλλά όπως λέγει τδ άρθρο 19 του Σχεδίου «διατρείται». Η διάταξη όμως αυτή χρειάζεται συμπλήρωση. Η διατύπωση είναι άτυχής, διότι είναι δυνατόν νά ύποστηριχθή ότι ύπό τόν όρον «εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα» νοούνται μόνον διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα τδ όποια έχουν συστήσει οι κατά τόπους Άρχιερείς (άφου μάλιστα δέν γίνεται μνεία για νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου). Βέβαια μια τέτοια έρμηνεία θα ήταν εξεζητημένη άφου μάλιστα στην εισηγητική έκθεση ρητώς μνημονεύονται οι Ίερές Μονές (βλ. σελ. 6). Δέν θα ήταν όμως και άπίθανη.

Πρότασις: Διά νά άποφεινχθούν λοιπόν στο μέλλον συζητήσεις θεωρείται άπαραίτητη ή διόρθωση τής διατάξεως ως εξής:

«Τά δικαιώματα κυριότητος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, τών Ίερών Μητροπόλεων αυτης, τών Ένοριών μετά τών Ίερών Ναών και τών Ίερών Μονών της, ως και παντός άλλου εκκλησιαστικού νομικού προσώπου αυτης, καθώς και τδ δικαιώματα κυριότητος τής Έκκλησίας τής Κρήτης... κ.λπ.».

Η διόρθωση αυτή είναι άπαραίτητη καθ' όσον στο άρθρο 16 παρ. 2 του Σχεδίου γίνεται ρητή άπαρίθμηση τών Ίερών Μητροπόλεων, τών Ίερών Ναών και τών Ίερών Μονών και όχι άπλώς τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, έξ ου θα ήτο δυνατόν νά ύποστηριχθή ότι τδ άρθρο 19 παρ. 2, άφου δέν κάνει λεπτομερή άπαρίθμηση, όπως τδ άρθρο 16 παρ. 2, δέν περιλαμβάνει π.χ. τις Ίερές Μονές. Θα ύπάρξουν κακοπροαίρετοι διά νά ύποστηρίξουν κάτι τέτοιο.

4. Δέν είναι σαφές όμως τί γίνεται με τδ κινητά μνημεία θρησκευτικού χαρακτήρος που είναι μεταγενέστερα του 1453, διότι ή παρ. 4 του

άρθρου 19 όρίζει άορίστως ότι τó «δικαίωμα κυριότητας σέ κινητό μνημείο μεταγενέστερο τού 1453 άσκειται ύπό τούς όρους και προϋποθέσεις τού παρόντος νόμου». Τί σημαίνει ή διατύπωση αυτή και τί σημαίνει ή έπόμενη παράγραφος 5 τού αυτού άρθρου, ή όποία άναφέρεται σέ κινητό μνημείο «ή κυριότης τού όποιου άνήκει στο Κράτος;».

Πρόταση: Χρήζει διευκρινήσεως ότι ή διάταξη αυτή δέν μπορεί νά άναφέρεται σέ θρησκευτικό μνημείο άφου τά μνημεία αυτά άνήκουν στους ως άνω έκκλησιαστικούς φορείς.

Σημείωσις: Όλες οί παραπάνω παρατηρήσεις, οί σχετικές με την άπαγόρευση μεταγωγής τής κυριότητος στο Κράτος, άφορούν θρησκευτικά μνημεία (κινητά ή άκίνητα) πού εύρίσκονται ύπό την έξουσία τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, τών Μητροπόλεων, τών Ναών κ.λπ., όχι όμως και ιδιωτών, διότι μόνο ή Έκκλησία και τά ως άνω νομικά πρόσωπα φέρονται ως έκφραστές τής έλληνορθοδόξου παραδόσεως, ή όποία πρέπει, ως πολιτιστικό στοιχείο, νά προστατευθή. Όταν εύρίσκονται στην έξουσία ιδιωτών δέν άποκλείεται, κατ' άρχήν τουλάχιστον, ή μεταγωγή τής κυριότητός τους στο Κράτος, με την καταβολή άποζημιώσεως.

5. Η άντιμετώπιση πάντως τού ζητήματος προστασίας τού θρησκευτικού περιβάλλοντος, θά ήταν όρθότερα εάν έγένετο ειδικό νομοθέτημα για τó περιβάλλον αυτό, ώστε ή ρύθμισή του νά γινόταν άπό την άρχή με παράλληλη έκτίμηση και τών άπαιτήσεων τής θρησκευτικής έλευθερίας. Έπειδή όμως τοιούτον αίτημα προϋποθέτει συγκρότηση ειδικής έπιτροπής και άρα καθυστέρηση,

Πρόταση: κρίνεται σκόπιμος διάταξη προβλέπουσα ότι: «Η έφαρμογή τών διατάξεων τού παρόντος νόμου σέ μνημεία θρησκευτικού χαρακτήρος (κινητά ή άκίνητα), άτονεί εάν όδηγεί σέ άμεση ή έμμεση προσβολή τού δικαιώματος θρησκευτικής έλευθερίας...»

Σημείωσις: Η διατύπωση τής ως άνω διατάξεως έχει γενικό χαρακτήρα για τούς έξής λόγους:

α) Για νά περιλαμβάνη όλα τά θρησκευάματα και τά δόγματα.

β) Για νά ύπάρχη μιá ασφαλιστική δικλείδα, ώστε νά είναι δυνατή ή άπόκρουση έφαρμογής όποιασδήποτε διατάξεως τού νόμου αυτού πού θά μπορούσε νά είναι ένοχλητική για την Έκ-

κλησία, δηλαδή για την άντιμετώπιση περιπτώσεων πού δέν είναι δυνατόν νά προβλεφθούν.

γ) Για νά είναι δυνατός ένας συμβιβασμός μεταξύ τής βουλήσεως τού συντακτικού νομοθέτου νά προστατεύση τó περιβάλλον και τών άπαιτήσεων σεβασμού τής θρησκευτικής έλευθερίας. Χωρίς τόν συμβιβασμό αυτό ούτε τó περιβάλλον θά προστατευθή, αλλά ούτε και ή θρησκευτική έλευθερία θά είναι σεβαστή.

6. Τέλος έπισημαίνεται ή διάταξη τού άρθρου 1 παρ. 3 τού Σχεδίου, ή όποία όρίζει ότι τó Έλληνικό Δημόσιο «μεριμνά για την προστασία τών στοιχείων τής Έλληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς τής χώρας πού βρίσκονται και εκτός αυτής, όποτεδήποτε και αν άπομακρύνθηκαν άπό αυτήν». Η διάταξη αυτή είναι πολύ σωστή, άσχετα βέβαια άπό τó εάν μπορεί νά έχη ούσιαστική έφαρμογή.

Πρόταση: Θα πρέπει νά συμπληρωθή ώστε νά καταλάβη και στοιχεία τής πολιτιστικής κληρονομιάς τού Γένους μας, τά όποία δέν έξήχθησαν εκ τής Ελλάδος, αλλά έδημιουργήθησαν άρχήθεν στο έξωτερικό, όπως είναι π.χ. ή Άγία Σοφία στην Κωνσταντινούπολη, χρήση δέ θά ήταν νά όρίζεται στην διάταξη αυτή ότι τó Κράτος μεριμνά για τά στοιχεία αυτά «σε συνεργασία με την Έκκλησία».

7. Σκόπιμο επίσης θά ήταν νά περιληφθή στο Σχέδιο διάταξη με την όποία νά όρίζεται ότι όσάκις κρίνεται άπό τά άρμόδια συλλογικά όργανα (τοπικά συμβούλια πολιτιστικής κληρονομιάς, κεντρικό άρχαιολογικό συμβούλιο και κεντρικό συμβούλιο νεωτέρων μνημείων) θέμα μνημείου θρησκευτικής σημασίας νά μετέχη σέ αυτό μετά ψήφου και εκπρόσωπος τής Έκκλησίας.

8. Οί διατάξεις τού νομοσχεδίου δέν έναρμονίζονται πρós τó άρθρο 45 τού Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, τó όποιο περιέχει ad hoc ρυθμίσεις.

Πρόταση: Παρίσταται άνάγκη νά διευκρινισθή με ειδική διάταξη στο νομοσχέδιο, ότι οί ρυθμίσεις τού άρθρου 45 τού Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» δέν τίγονται και ότι ή καταγραφή, φύλαξη και συντήρηση κειμηλίων, ιερών εικόνων και λοιπών έργων έκκλησιαστικής τέχνης είναι ύπόθεση πού μπορεί νά άνατεθή στα προβλεπόμενα άπό τόν Κ.Χ. τής Έκκλησίας έκκλησιαστικά μουσεία.

ΕΠΙ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΩΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΓΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΥ

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 2784
Διεκπ. 864

Ἀθήνησι τῇ 30ῇ Ἰουνίου 1998

Πρὸς

τὸν Ἐξοχώτατον

κ. Γεράσιμον Ἀρσένην,

Ἵπουργὸν Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων
Ἐνταῦθα

Κύριε Ἵπουργέ,

Πολὺς λόγος γίνεται τὸν τελευταῖον καιρὸν, ἐν ᾧφει τῆς μελετωμένης ἀναθεώρησης τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος, περὶ τοῦ ἀρθροῦ 13 παράγραφος 2 αὐτοῦ, περὶ ἀπαγορεύσεως τοῦ προσηλυτισμοῦ. Ἐντέχνως δὲ ἐκ διαφόρων πλευρῶν συνδυάζεται τὸ ἀρθρον τοῦτο μετὰ τοῦ Ἄ. Νόμου 1363/1938, ἀρθρον 4, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη μεταγενεστέρως διὰ τοῦ Ἄ. Νόμου 1672/1939 ἀρθρον 2 καὶ ζητεῖται ἡ κατάργησις τούτου. Ἐν προκειμένῳ ἐπιθυμοῦμε νὰ σημειώσωμεν τὰ ἀκόλουθα:

1. Αἱ διατάξεις τοῦ ὡς ἄνω Νόμου οὐδόλως δύνανται νὰ θεωρηθῶσι ὡς ἀντισυνταγματικά, δεδομένου ὅτι ἡ ἀπαγόρευσις καὶ ἡ τιμωρία τοῦ προσηλυτισμοῦ προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Ἑλληνικοῦ Συντάγματος.

Αἱ διατάξεις αὗται τιμωροῦν ποινικῶς τὴν διενέργειαν τοῦ προσηλυτισμοῦ, ὑφ' οἴουδήποτε ἐνεργουμένην, προσδιορίζουν δὲ ἐπακριβῶς ὅτι διὰ τοῦ ὄρου τούτου ἐννοεῖται πᾶσα προσπάθεια ἀμέσου ἢ ἐμμέσου διεισδύσεως εἰς τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν ἑτεροδόξου πρὸς τὸν σκοπὸν μεταβολῆς αὐτῆς, ἰδίᾳ ἐφ' ὅσον χρησιμοποιοῦνται ποικίλα ἀπατηλὰ μέσα καὶ ὑποσχέσεις παροχῶν, ἠθικῶν ἢ ὑλικῶν, γίνεται δὲ ἐκμετάλλευσις τῆς ἀπειρίας, τῆς ἐμπιστοσύνης, τῆς ἀνάγκης, τῆς πνευματικῆς ἀδυναμίας ἢ τῆς κούφότητος τοῦ ἄλλου.

2. Βεβαίως τὸ «ἐπιχείρημα» ὅτι ὁ Νόμος οὗτος δέον νὰ καταργηθῇ διότι εἶναι «Μεταξικός», δέον νὰ θεωρηθῇ ἔωλον χωρὶς ἀμφιβολίαν, δεδομένου ὅτι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ

ἔδει νὰ καταργηθῶν χιλιάδες νόμοι τῆς περιόδου ἐκείνης, μετὰ δὲ αὐτῶν καὶ Ποινικοί, εἰς τοὺς ὁποίους δὲν θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναφερθῶμεν ἐνταῦθα, ἐφ' ὅσον καὶ μόνον τὸ ἀρθρον 13 παράγρ. 4 τοῦ Συντάγματος κατοχυρώνει συνταγματικῶς τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ. Ἐξ ἄλλου τὸ περιεχόμενον τοῦ Νόμου τούτου εὐκόλως θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τοποθετηθῇ ἐντὸς νεωτέρου νομικοῦ πλαισίου.

3. Οἱ ὑποστηρίζοντες κατὰ τὰς προκαλουμένας συζητήσεις, ὅτι τὸ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων κατεδίκασεν τὴν Ἑλλάδα διότι ἐφήρμοσεν τάχα τὸν περὶ προσηλυτισμοῦ Νόμον, μόνον ὑποκαρδίους ἐπιθυμίας ἐκφράζουν, καθόσον τὸ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον δὲν κατεδίκασεν τὴν Ἑλλάδα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ προσηλυτισμοῦ Νόμου, ἀλλὰ ἀντιθέτως ἀπεφάνθη καὶ εἰς τὰς δύο γνωστάς περιπτώσεις (Κοκκινάκη καὶ Πεντηκοστιανῶν Λαρίσης) ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Διάταξις περὶ προσηλυτισμοῦ συμβιβάζεται ἀπολύτως πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σύμβασιν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (βλ. ἀποφάσεις τοῦ ΕΔΑΔ 25.5.1993 καὶ 28.2.1998).

Ἡ θέσις αὕτη τοῦ ΕΔΑΔ διευτυπώθη καὶ εἰς πλείστας ἄλλας ἀποφάσεις ἀφορώσας εἰς περιπτώσεις προσηλυτισμοῦ εἰς ἑτέρας χώρας τῆς Εὐρώπης, μὲ τὸ σκεπτικὸν ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς δέον νὰ ἀπαγορεύεται, δεδομένου ὅτι θίγει τὴν θρησκευτικὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἄλλου.

4. Ὁ προσηλυτισμὸς ἀπαγορεύεται ρητῶς καὶ τιμωρεῖται ποινικῶς εἰς πολλὰς χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως καὶ εἰς τὰς Η.Π.Α. Ἡ ἐν προκειμένῳ διεθνῆς νομολογία εἶναι λίαν ἐκτενής. Ὑπάρχει σειρὰ καταδικαστικῶν ἀποφάσεων διὰ διενέργειαν προσηλυτισμοῦ εἰς τὴν Γαλλίαν, Γερμανίαν, Ἀγγλίαν, Βέλγιον, Ἑλβετίαν, Δανίαν, Η.Π.Α. κ.ἄ. Ἐπιφυλασσόμεθα ὅπως ἀναφερθῶμεν εἰς αὐτὰς ἐὰν τοῦτο καταστῇ ἀναγκαῖον.

5. Εἶναι περιττὸν νὰ ἐπικαλεσθῶμεν ἐνταῦθα πλείστας ἀποφάσεις τῶν Ἑλληνικῶν Δικαστηρίων, Ἐπαρχιακῶν Πλημμελειοδικείων καὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, αἱ ὁποῖαι ἐξεδόθησαν εἰς βάρος ὁπαδῶν τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά», κα-

Η ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ κ.κ. ΣΑΒΒΑ

Σεπτή ἀποφάσει τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου ὠρίσθημεν ἐκπρόσωπος τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἵνα, μεταβαίνοντες εἰς Βαρσοβίαν συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ.

του Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ Πάσης Πολωνίας κ.κ. Σάββα.

Ἄνταποκρινόμενοι εἰς τὴν σεπτὴν ἐντολὴν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν, ἀνεχωρήσαμεν ἐξ Ἀθηνῶν διὰ τῆς πτήσεως 233 τῆς οὐγγρικῆς ἀεροπορικῆς ἐταιρείας MALEV τὸ ἀπόγευμα τῆς Παρασκευῆς, 29ης Μαΐου ἐ.ἔ.

Περὶ ὥραν 9.30' μ.μ. (8.30' μ.μ. ὥρα Πολωνίας) ἀφίχθημεν, μέσῳ Βουδαπέστης, εἰς τὸν ἀερολιμένα τῆς Βαρσοβίας, ἔνθα ὑπεδέχθησαν ἡμᾶς μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος κατ' ἀρχὴν μὲν ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος κ. Ἰάκωβος, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν ἐπισήμων ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης Βαρσοβίας μετὰ τῆς ἀκολουθίας Αὐτοῦ.

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Σερρών καὶ Νιγρίτης κ. **ΜΑΞΙΜΟΥ**

Προκοπίου Πετρίδου, Συνεργάτου τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων, παραστώμεν εἰς τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως τοῦ νέου Προκαθημένου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Πολωνίας Μακαριωτά-

ταδικαζομένων διὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ προσηλυτισμοῦ.

Ἐξοχῶτατε,

Εἶναι περιέργον καὶ λυπηρὸν τὸ γεγονός, ὅτι ἀποκρύπτεται ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ διεθνῶς ἰσχύουσα νομικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ δὴ ὑπὸ ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπιστήμονες τοῦ Δικαίου καὶ γινώσται τῆς Διεθνούς νομολογίας γνωρίζουν ἢ ὀφείλουν νὰ γνωρίζουν καλῶς τὴν Διεθνή νομολογίαν καὶ συγκεκριμένως τὰς ἀποφάσεις τοῦ ΕΔΑΔ ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ προσηλυτισμοῦ. Παρατηρεῖται, δυστυχῶς, τὸ φαινόμενον νὰ κατηγοροῦν τὴν Ἑλληνικὴν Πολιτείαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν ὅτι, μισαλλοδόξως κινούμεναι, ἡ μὲν πρώτη ἐφαρμόζει, ἡ δὲ δευτέρα ἐκμεταλλεύεται, τὸν «Μεταξικὸν» Νόμον περὶ προσηλυτισμοῦ, μὴ σεβόμεναι οὕτω τὰ θρησκευτικὰ δικαιώματα καὶ τὴν ἐλευθερίαν θρησκευτικῶν μειονοτήτων.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐρευνῶνται αἱ περιέργοι αὐταὶ «εὐαισθησίαι», αἱ ὁποῖαι εἶναι γνωστὸν ὅτι προέρχονται συνήθως ἐκ τοῦ χώρου ἐκείνων, οἵτινες ἀσκοῦν οἱ ἴδιοι προσηλυτισμὸν εἰς βάρος τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων, ἤτοι τῶν αἰρετικῶν καὶ παραθρησκειακῶν «ξενόφερτων» ὁμάδων καὶ ὅσων αὐταὶ ἐπιτυχάνουν νὰ ἐπηρεάζουν ἢ νὰ στρατολογήσιν.

Ἡ Ὁρθόδοξος ἡμῶν Ἐκκλησία, κηρύττουσα

τὴν ἀξίαν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καὶ σεβομένη τὴν ἐλευθερίαν, οὐχὶ μόνον τὴν θρησκευτικὴν, ἐκάστου Ἑλλήνος πολίτου, νὰ ἐπιλέγη καὶ τὴν πίστιν αὐτοῦ, εἶναι ξένη πρὸς πᾶσαν ἐννοίαν προσηλυτισμοῦ, τὸν ὅποιον καὶ καταδικάζει. Ἀκολουθοῦσα τὴν διδασκαλίαν τοῦ Δομητοροῦ Αὐτῆς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεριμνᾷ διὰ τὴν διαφύλαξιν τοῦ ἐμπεπιστευμένου Αὐτῆ Ποιμνίου ἐκ τῆς λύμης τῶν αἰρέσεων, ἀπευθύνεται δὲ πρὸς πάντα ἄνθρωπον, καλοῦσα αὐτὸν νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ὁδὸν σωτηρίας διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ἀληθείᾳ Πίστεως καὶ ἐλευθερίας ἐπιλογῆς.

Συνημμένως ἀποστέλλομεν τὸ ἐνημερωτικὸν φυλλάδιον τοῦ κ. Γεωργίου Κρίππα, ὑπὸ τὸν τίτλον «Αἰρέσεις καὶ Παραθρησκείες: Νομικὴ ἀντιμετώπιση τῆς δράσεως αὐτῶν εἰς τὸν διεθνή χώρο καὶ εἰς τὰ κυριότερα κράτη».

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς δαφιλῆ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, εὐχόμεθα ὅπως ὁ Δοτῆρ παντὸς ἀγαθοῦ κρατῆν καὶ ἐνισχύῃ τὴν ἡμετέραν Ἐξοχότητα ἐν πᾶσι καὶ διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Κοινοποιήσις:

Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἰρέσεων, παρ' ἡμῖν.

Ὁ Μακαριώτατος ἐχαιρέτησεν ἡμᾶς ἐγκαρδίως καὶ ἡμεῖς τὸν συνεχάρημεν διὰ τὴν ἐκλογὴν του εἰς τὸ ὑπάτον ἀξίωμα τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸν ἠὲχαριστήσαμεν διὰ τὴν τιμητικὴν καὶ ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν.

Ἀκολούθως μετέβημεν εἰς ἀρχοντικὸν κτίριον τοῦ Ὑπουργείου Πολιτισμοῦ, κείμενον ἐκτὸς τῆς Βαρσοβίας, τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν φιλοξενίαν βουλευτῶν καὶ ἄλλων κρατικῶν καὶ πολιτικῶν προσώπων καὶ τὸ ὁποῖον ἡ Πολωνικὴ Κυβέρνησις διέθεσε τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Πολωνίας διὰ τὴν φιλοξενίαν τῶν προσκεκλημένων της.

Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ἕως καὶ τὰς βραδινὰς ὥρας, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπομένην, κατέφθανον αἱ ἀκόλουθοι Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Ὁρθόδοξων Πατριαρχείων καὶ Αὐτοκεφάλων καὶ Αὐτονόμων Ἐκκλησιῶν:

- Τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ἱερεμίας.
- Τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ζιμπάμπουε κ. Μακάριος.
- Τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας: Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Φιλιππουπόλεως κ. Νήφων.
- Τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας: Ὁ Μητροπολίτης Σμολένσκ κ. Κύριλλος.
- Τοῦ Πατριαρχείου Σερβίας: Οἱ Πανιερ. Ἐπίσκοποι Σουμαδίας κ. Σάββας καὶ Μπάτσκα κ. Εἰρηναῖος.
- Τοῦ Πατριαρχείου Ρουμανίας: Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μπουζαίου κ. Ἐπιφάνιος.
- Τοῦ Πατριαρχείου Βουλγαρίας: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Στάρας Ζαγόρας κ. Παγκράτιος.
- Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου: Ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης Πάφου κ. Χρυσόστομος.
- Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας: Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος.
- Τῆς Ἐκκλησίας τῶν Χωρῶν Τσεχίας καὶ Σλοβακίας: Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας κ. Δωρόθεος.
- Τῆς Ἐκκλησίας τῆς Φινλανδίας: Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἐλσιγκίου κ. Λέων.

Τὰ Πατριαρχεῖα Ἱεροσολύμων καὶ Γεωργίας δὲν ἀπέστειλον ἐκπρόσωπόν των.

Ἐκτὸς τῶν ὡς ἄνω ἀντιπροσώπων ἀφίχθη καὶ ὁ «Προκαθήμενος» τῆς «Πορτογαλικῆς Ἐκ-

κλησίας» κ. Ἰωάννης, «Μητροπολίτης» Πορτογαλίας, Ἰσπανίας καὶ Βραζιλίας(!), συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ «Ἐπισκόπου» Εὐρώπης κ. Θεοδώρου καὶ ἀρκετῶν κληρικῶν καὶ λαϊκῶν.

Ἡ «Αὐτόνομος Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Πορτογαλίας», ὡς ἐπληροφορήθημεν, ἀποτελεῖται ἀπὸ πρώην ρωμαιοκαθολικούς, οἵτινες προσεχώρησαν εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν κατ' ἀρχὴν μὲν ἐν κοινωνίᾳ μετὰ μὴ κανονικῶν Ὁρθόδοξων ομάδων, ἀργότερον δέ, κατόπιν αἰτήσεώς των, ἐγένοντο ἀποδεκτοὶ ὑπὸ τῆς Ὁρθόδοξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τῆς ὁποίας οἱ κληρικοί των ἀνεχειροτονήθησαν καὶ ἔλαβον τὸ «αὐτόνομον». Ὑπὸ τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας, ὡς τυγχάνει γνωστόν, δὲν ὑφίσταται ἀναγνώρισις τῆς καταστάσεως αὐτῆς, καθότι ὑφ' ἡμῶν δὲν ἀναγνωρίζεται τὸ δικαίωμα τῆς χορηγήσεως τόμου Αὐτοκεφαλίας ἢ Αὐτονομίας εἰς ἄλλα Πατριαρχεῖα ἢ Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας πλὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Τὸ Σάββατον, 30ὴν Μαΐου, περὶ ὥραν 8.00 π.μ. ἀνεχωρήσαμεν διὰ μίαν μικρὰν περιήγησιν τῆς πόλεως τῆς Βαρσοβίας, ἡ ὁποία, ὁμολογουμένως, ἐντυπωσιάζει τὸν ἐπισκέπτην της μὲ τὴν καθαριότητα, τὴν εὐταξίαν, τὰ ὠραία κτίρια καὶ τὸ ἄφθονον πράσινον.

Μοναδικὸς σταθμὸς κατὰ τὴν περιήγησίν μας ἦτο τὸ Ὁρθόδοξον Κοιμητήριον τῆς πόλεως, ἔνθα ἀναπαύονται καὶ οἱ αἰοίδιμοι Προκαθήμενοι τῆς Ὁρθόδοξου Πολωνικῆς Ἐκκλησίας, ἐν οἷς καὶ ὁ προσφάτως ἐκδημήσας εἰς Κύριον μακαριστὸς Μητροπολίτης Βαρσοβίας κυρὸς Βασίλειος, εἰς τὸν τάφον τοῦ ὁποίου ἐτελέσαμεν Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Περὶ ὥραν 11.30' π.μ. ἐπεστρέψαμεν εἰς τὸ κατάλυμά μας, ἔνθα μετ' ὀλίγον ἀφίχθη καὶ ὁ Μακαριώτατος Μητροπολίτης κ. Σάββας. Ἠκολούθησε μικρὰ δεξίωσις καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησαν ἅπαντες οἱ μέχρη τῆς ὥρας ἐκεῖνης ἀφιχθέντες ἀντιπρόσωποι τῶν Ἐκκλησιῶν.

Περὶ ὥραν 3.30' μ.μ. ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸν Καθεδρικὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Ἀγίας Μαρίας τῆς Μαγδαληνῆς διὰ τὰς Ἀκολουθίας τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Ὁρθρου, συμφώνως πρὸς τὸ σλαβικὸν τυπικόν. Τῶν ἱερῶν τούτων Ἀκολουθιῶν προεξήρχε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σμολένσκ καὶ Καλινινγκράντ κ. Κύριλλος.

Μετὰ τὸ πέρασ τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν ἅπαντες ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸ κατάλυμά μας, ἔνθα καὶ ἐδειπνήσαμεν.

Τὴν πρωίαν τῆς Κυριακῆς, 31ης Μαΐου, μετέβημεν καὶ πάλιν εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν διὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως, λαβόντες θέσιν εἰς τὸ ἀριστερὸν μέρος τοῦ κεντρικοῦ κλίτους αὐτοῦ, ἐνῶ εἰς τὸ δεξιὸν ἔλαβον θέσιν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας τῆς Πολωνίας καθὼς καὶ τῶν ἄλλων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν.

Περὶ ὥραν 9.00' π.μ. προσήλθεν ὁ νέος Προκαθήμενος, τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθησαν ἅπαντες οἱ Ἱεράρχαι τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας ἐν πλήρῃ ἀρχιερατικῇ στολῇ μετὰ τοῦ παρευρισκομένου ἱεροῦ κλήρου, καὶ ἀφοῦ ἐνεδύθη ἀρχιερατικὸν Μανδύαν, προσφερθέντα ὑπὸ τῶν πιστῶν τῆς Ἐπαρχίας Λούμπλιν, ἀνήλθεν εἰς βᾶθρον εὐρισκόμενον εἰς τὸ κέντρον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ, κατέχον θέσιν Δεσποτικοῦ Θρόνου, ὡς τοῦτο συνηθίζεται εἰς τὰς Σλαβικὰς Ἐκκλησίας.

Μετὰ ταῦτα ὁ Πανιερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Λότζ καὶ Πόζναν κ. Σίμων ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης ἀνέγνωσε τὴν Πράξιν τῆς ἐκλογῆς τοῦ νέου Προκαθημένου. Ἀκολούθως ὁ μὲν Πανιερ. Ἀρχιεπίσκοπος Πσέμυσλ καὶ Νόβι Σάτς κ. Ἀδάμ προσέφερον εἰς τὸν Προκαθήμενον τὸ δεῦτερον Ἐγκόλιον, ὁ δὲ Πανιερ. Ἀρχιεπίσκοπος Βρότλαβ καὶ Στέτσιν κ. Ἱερεμίας τὸ καλυμμαύχιον μετὰ λευκοῦ ἐπανωκαλυμμαύχου φέροντος ἀδαμαντοκόλλητον σταυρόν. Τέλος ὁ Πανιερ. Ἐπίσκοπος Λούμπλιν καὶ Χέλμ κ. Ἀβελ ἐνεχείρισεν εἰς τὸν Προκαθήμενον τὴν Ποιμαντορικὴν Ράβδον.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μακ. Μητροπολίτης Βαρσοβίας ἔλαβεν καιρὸν, ἐνεδύθη τὴν ἀρχιερατικὴν αὐτοῦ στολὴν καὶ οὕτως ἤρχισε ἡ θεία Λειτουργία, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος μόνον οἱ Ἱεράρχαι τῆς Πολωνικῆς Ἐκκλησίας.

Ψαλλομένου τοῦ Τρισαγίου Ὑμνου καὶ δὴ κατὰ τὸ «Ἅγιος ὁ Θεὸς» οἱ δύο πρῶτοι τῆ τάξεως Ἀρχιερεῖς ὠδήγησαν τὸν νέον Μητροπολίτην εἰς τὸ Σύνθρονον, ὅπου καὶ τὸν ἐνεθρόνισαν ἀναφωνοῦντες τὸ «Ἄξιος» εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Τὸ αὐτὸ ἐπανελήφθη δύο εἰσέτι φορὰς ἀπὸ τοὺς ἐπομένους τῆ τάξεως τέσσαρες Ἀρχιερεῖς κατὰ τὸ «Ἅγιος Ἰσχυρὸς» καὶ τὸ «Ἅγιος Ἀθάνατος» ἀντιστοίχως.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς θείας Λειτουργίας καὶ

ἀφοῦ ἐψάλη Ἱερὰ Παράκλησις ὁ νέος Προκαθήμενος ἐξεφώνησε τὸν ἐνθρονιστήριον αὐτοῦ λόγον καὶ ἐν συνεχείᾳ ἤρχισαν αἱ προσφωνήσεις τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ προσφορὰ τῶν ἀναμνηστικῶν δώρων κατὰ τὴν σειρὰν τῶν Διπτύχων.

Ἡμεῖς ἀνεγνώσαμεν μῆνυμα τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν κ.κ. Χριστοδούλου καὶ ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος προσεφέραμεν εἰς τὸν Μακαριώτατον κ. Σάββαν δύο ἱερὰ ἐγκόλια μεθ' ἑνὸς ἐπιστηθίου σταυροῦ.

Ἀκολούθως προσεφώνησαν αὐτὸν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Πρωθυπουργοῦ καὶ τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας τῆς Πολωνίας, ὁ Ἀντιδήμαρχος Βαρσοβίας καὶ τέλος οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ξένων Δογμάτων.

Ὁ νέος Προκαθήμενος ἠὺχαρίστησεν ὅλους τοὺς προσκεκλημένους διὰ τὴν παρουσίαν των καὶ τοὺς συγχαρητηρίους λόγους των.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς τελετῆς ἀνεχωρήσαμεν διὰ τὸ Κυβερνητικὸν κτίριον, ἔνθα ἐφιλοξενούμεθα, εἰς τὴν μεγάλην τραπεζαρίαν τοῦ ὁποίου παρετέθη ἐπίσημον γεῦμα.

Ἀκολούθως ὁ Προκαθήμενος ἐπεσκέφθη κατ' ἰδίαν τὰς ἀντιπροσωπείας τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὰ δωμάτια των καὶ προσέφερε πρὸς ὅλους ἀναμνηστικὰ δῶρα.

Τὴν πρωίαν τῆς Δευτέρας, 1ης Ἰουνίου, προπεμφθέντες ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ὑπὸ τοῦ Θεοφ. Ἐπισκόπου κ. Ἰακώβου, ἀνεχωρήσαμεν δι' ἀεροσκάφος τῆς ἀεροπορικῆς ἐταιρείας MALEV καὶ μετὰ ἀπὸ μίαν θαυμασίαν πτήσιν ἀφίχθημεν εἰς τὰς Ἀθήνας, μέσῳ Βουδαπέστης, περὶ τὴν 2.00' μ.μ. ὥραν Ἑλλάδος. Οὕτως ἐπερατώθη ἐπιτυχῶς ἡ ἀποστολὴ ἡμῶν.

Ταῦτα καταθέτοντες εὐλαβῶς τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ, ἐκφράζομεν τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, ὅστις ἐξουσιοδοτήσῃ Αὐτῆς ἐνεπιστεύθη ἡμῖν τὴν τιμητικὴν ταύτην ἀποστολήν.

Γιὰ πληροφορίες καὶ παραγγελίες βιβλίων ἀπευθύνεσθε:

Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασιῶν 1 – 115 21 Ἀθήνα.
Τηλ. (01) 72 28 008.

Fax (01) 72 38 149 (Κεντρικὴ διάθεση).

Βιβλιοπωλεῖα: Δραγατσάνου 2 (πλ. Κλαυθμῶνος)
Ἀθήνα. Τηλ. (01) 33 10 977, 32 28 637 (καὶ Fax).
Ἐθν. Ἀμύνης 9α καὶ Τσιμισκῆ – Θεσ/νίκη. Τηλ.
(031) 275 126. Fax 278 559.

Η 8η ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ Ι. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ*

Ἔτσι, ἐτερματίσθη εὐτυχῶς ἡ ἐπὶ 30ετία διαρκέσασα δυσάρεστη αὐτὴ ἱστορία, πρὸς μεγάλη ἱκανοποίηση ὄλων τῶν εὐλοκρινῶς ἐνδιαφερομένων γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ ἐνότητα τῆς Ὁμογενείας, ὄχι μόνο ἐν Αὐστραλία ἀλλὰ καὶ ἐν Κύπρῳ, ἐξ ὧσιν συγκαρητηρίως ἐδήλωσαν οἱ ἐκεῖ ἀνώτατες Ἐκκλησιαστικὲς καὶ Κυβερνητικὲς Ἀρχές.

Ἡ Κοινότης Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης

Τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας
κ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ

South Yarra, πὺ ἀντιμετώπισε πρὸ καιροῦ τεράστιο οἰκονομικὸ ἀδιέξοδο, ἀλλὰ καὶ ἡ Κοινότης Ἁγίας Τριάδος Richmond, ἡ ὁποία ἀπὸ μακροῦ εἶχε δηλώσει τὴν ἐπιθυμία της νὰ ἐνταχθῆι γιὰ μεγαλύτερη ἀσφάλεια καὶ σταθερότερη πρόοδο στὸ Ἐνοριακὸ σύστημα, κατόπιν ἀποφάσεως τῶν μελῶν τοὺς ἐξήτησαν καὶ ἐνετάχθησαν ἀμφότερες εἰς τὸ πατροπαράδοτο Ἐνοριακὸ σύστημα.

Ὁμαλὰ καὶ φιλότιμα ἐπίσης ἐνταχθήκανε στὸ Ἐνοριακὸ σύστημα ὁ «Ἅγιος Νικόλαος» Marrickville, ὑπεγράφησαν δὲ τὰ ἀνάλογα νομικὰ ἔγγραφα καὶ ὡς πρὸς τὸν «Ἅγιο Γεράσιμο» Leichhardt.

Αὐτὰ ὅλα βέβαια μαρτυροῦν, ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ οἱ καλοπροαίρετοι Κοινοτάρχες καὶ οἱ ἀσχολούμενοι γενικῶς μὲ τὰ κοινὰ, ἀναγνωρίζουν ὄλο καὶ περισσότερο τὸν δίκαιο ἀγῶνα τῆς Ἐκκλησίας νὰ βάλλει τὴν ἀπαραίτητη κανονικὴ τάξη, πρὸς διασφάλιση τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ὁμονοίας, τόσο ἀπαραίτητες γιὰ τὸ καλὸ ὄλων μας.

Ἐπίσης πρέπει ἐδῶ νὰ δηλώσουμε ἐν εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Θεό, ὅτι σὲ ἐποχὴ πὺ οἱ πιστοὶ ἄλλων χριστιανικῶν δογμάτων εἴτε ἐγκαταλείπουν κενοὺς νὰ ρημάζουν, εἴτε ἐκποιοῦν ἢ κατεδαφίζουν, γιὰ λόγους ἐμπορικοῦς, τοὺς πρῶην Ναοὺς των, οἱ δικοὶ μας εὐσεβεῖς πιστοὶ συνεχίζουν ὄχι μόνο νὰ ἀγροάζουν ἐτοιμοὺς, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀνεγείρουν ἐκ βάθρων νέους Ἱ. Ναοὺς. Ἰδοὺ ὁ κατάλογος:

- 1) Ἁγία Αἰκατερίνη εἰς Mascot (N.S.W.),
- 2) Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς εἰς Cairns (Q'LD), μὲ ἀναπτυχθεῖσες παραπλεύρως ὑποδειγματικὲς ἐγκαταστάσεις Παιδικοῦ Σταθμοῦ καὶ Μερίμνης Γερόντων (Respite Centre),
- 3) Ἅγιος Ἀθανάσιος εἰς Springvale (VIC.),
- 4) Παναγία Σουμελᾶ εἰς Keilor (VIC.),
- 5) Ἅγιος Ραφαὴλ εἰς Athelstone (S.A.), μὲ ἀγορὰ οἰκίας ἐπίσης.
- 6) Ὑπὸ ἀνέγερση ὁ «Παντοκράτωρ», ἐτοποθετήθη δὲ καὶ ἐξωφλήθη ἤδη λαμπρὸ τέμπλο εἰς Ἀγ. Νεκτάριον, Πέρθης.
- 7) Ὑπὸ ἀνέγερση ἐπίσης ὁ Ναὸς καὶ οἱ συναφεῖς χῶροι τῆς νεοπαγοῦς Ἐνορίας ἐν Sutherland (N.S.W.)

Συναφῶς πρὸς τὰ κτίσματα τῶν ὡς ἄνω Ἱ. Ναῶν, ἐπερατώθησαν καὶ οἱ ἐγκαταστάσεις Ἐνοριακῶν Κέντρων εἰς τὴν Ὑπαπαντὴ τοῦ Κυρίου Coburg, τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους Templestowe, ἐτελέσθησαν δὲ τὰ ἐπίσημα Ἐγκαίνια τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου Fawkner καὶ τὰ Θυρανοίξια τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος εἰς Thomastown, καθὼς καὶ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς ἐν Βοισβάνη.

Στὴν Ἐνορία Ἁγίου Διονυσίου Gosford (N.S.W.) ἀγοράσθηκε Αἶθουσα δεξιῶσεων καὶ ἀνηγέρθη παραπλεύρως οἰκία γιὰ τὸν Ἱερέα.

Ἐπίσης, παραπλεύρως τοῦ Ναοῦ τῶν Εἰσοδίων εἰς Nth Balwyn, ἀγοράσθηκε οἰκία.

Παραλλήλως πρὸς τὰ ὡς ἄνω, δὲν θὰ πρέπει νὰ ὑποτιμήσει κανεὶς καὶ τὴν ἐν Θεῷ ἀνάπτυξη τοῦ Μοναχισμοῦ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς μας. Ἔτσι, ἡ μὲν μέχρι πρό τινος Ἀδελφότης τοῦ τέως Πρωτοσυγγέλλου μας Ἀρχιμ. π. Στεφάνου, ἀφοῦ παρέδωσε γιὰ καθαρῶς ἐνοριακὴ χρῆση τὸν Ἱερὸ Ναὸ Μεταμορφώσεως Earlwood, ἀνέπτυξε ἤδη τὶς πρῶτες ἀπαραίτητες ἐγκαταστάσεις καὶ πρῶχειρο Ναῖδριον εἰς Mangrove, καὶ συγκροτεῖ σταδιακὰ τὴν ὀριστικὴν πλέον Μονὴ μὲ τὸ ὄνομα «Παναγία ἢ Παντάνασσα». Συνεχίζοντας μάλιστα ὁ Καθηγούμενος τὴν ὑποδειγματικὰ ἀνιδιοτελεῖ προσφορά του, μετεβίβασε καὶ τὴν κληρονομηθεῖσα πατρικὴ περιουσία του καὶ ἔτσι ἀγοράσθηκε πρόσθετο τεμάχιο γῆς.

Ὁ Ἅγιος Γεώργιος τοῦ Βουνοῦ, μὲ τὴν ἐκεῖ

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 533 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 13 τεύχους.

ἐγκατάσταση τοῦ ἀποφοίτου τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς καὶ εἰς τὴν Ἱ. Μονὴ Σταυρονικήτα Ἁγίου Ὁρους ἀσκηθέντος Ἱερομονάχου π. Κυριακοῦ Μιχαήλ, ἐλπίζεται ὅτι συντόμως θὰ ἀναπτυχθεῖ σὲ χῶρο παραδοσιακῆς Μοναστικῆς ζωῆς καὶ λατρείας, ποῦ ἦταν ἄλλωστε ἀνάκαθεν ὁ σκοπὸς τῶν ἐκεῖ πολυδαπάνων βελτιώσεων τοῦ χώρου.

Ἡ πρωτοποριακὴ ἀνάπτυξη τοῦ γυναικείου μοναχισμοῦ, μὲ τὴν μέχρι τώρα θαυμαστὴ ἐξέλιξη τῆς ὑπὸ τὴν Καθηγουμένη Καλλισθένη Ἀδελφότητος, ποῦ ἐγκαταστήσαμε εἰς τὸ ἀγορασθὲν ἀπὸ τοὺς Ρωμαιοκαθολικοὺς συγκρότημα πλησίον τοῦ Geelong, τὸ γνωστὸ πλέον εὐρύτερο ὡς Ἱ. Μ. Παναγίας Γοργοῦπηκόου, παρουσίασε ἀνάλογο φαινόμενο μὲ τὴ συγκρότηση νέας γυναικείας Ἀδελφότητος ὑπὸ τὴν Καθηγουμένη Φιλοθέη, ἡ ὁποία προσωρινῶς στεγαζομένη εἰς τὸ ἐν Earlwood Μετόχιον τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου, ἐργάζεται ἤδη πυρετωδῶς γιὰ νὰ ἐγκατασταθεῖ εἰς τὸ ἐξασφαλισθὲν μὲ συγκινητικὴ δωρεὰ ἀγρόκτημα ἐν Mangrove, ὑπὸ τὴν προσωνυμία «Ἱερὰ Μονὴ Τιμίου Σταυροῦ».

Ἐνῶ ὁμως εἶναι τόσο ἐνθαρρυντικὰ ὅλα αὐτὰ γιὰ τὴν ὀργάνωση τοῦ γυναικείου Μοναχισμοῦ καὶ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ μας, δὲν μποροῦμε δυστυχῶς νὰ ποῦμε σχεδὸν τίποτε αὐτῇ τῇ στιγμή, ὡς πρὸς τὴν κίνηση τῆς Ἰωάννας Διαβάτη στὴν Μελβούρνη, ἡ ὁποία τόσες ἐλπίδες εἶχε δώσει ὡς ἱεραποστολικὴ ὁμάδα «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων», ὅταν διατηροῦσε ἀδιατάρακτες σχέσεις μὲ τὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ. Ἐπὶ τοῦ παρόντος ἡ κατάσταση εἶναι τελείως ρευστή, γιατί δυστυχῶς ἡ ἐν λόγῳ συμπάροικος δὲν ἐννοεῖ νὰ τηρήσει στοιχειώδεις προϋποθέσεις ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καὶ πειθαρχίας, πρᾶγμα ποῦ μᾶς ἀνάγκασε νὰ βρισκώμαστε ἀπὸ μακροῦ σὲ ἐπίσημη ἀλληλογραφία γιὰ νομικὴ κατοχύρωση θεμελιωδῶν στοιχείων καὶ ὅρων, ἐφόσον πάντα ἐπιμένει νὰ δηλώνει ὅτι ἐπιθυμεῖ τὸ κίνημά της νὰ μετεξελιχθεῖ σὲ μοναστικὴ Ἀδελφότητα ἐσωτερικῆς ἱεραποστολῆς. Ἄς ἐλπίσουμε ὅτι τελικὰ θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ ἀπαραίτητη σύνεση, γιὰ νὰ μὴν ἀναγκασθοῦμε νὰ διαρρήξουμε ὀριστικὰ κάθε σχέση, διαχωρίζοντας τὶς εὐθύνες μας ἀπὸ ἓνα ἔργο, ποῦ φιλοδοξεῖ μὲν νὰ ἀσκεῖται μὲ τὸ κύρος τῆς Κανονικῆς Ἐκκλησίας καὶ στοὺς κόλπους τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, ὡς ἡ κατ' ἐξοχὴν μάλιστα «Ἱεραποστολικὴ Ἀδελφότης» αὐτῆς, περιέργως ὁμως δὲν ἐννοεῖ νὰ τεθεῖ, ὡς

ὀφείλει, ὑπὸ τὸν ἀνάλογο ἔλεγχο καὶ τὴ σχετικὴ χειραγωγία.

Ὡς πρὸς τὰ Παρεκκλήσια καὶ Ἐξωκκλήσια, ἐπαναλαμβάνουμε ἐδῶ γιὰ πολλοστὴ φορὰ, ὅτι κατὰ κανόνα αὐτὰ ἔχουν, ὡς γνωστόν, ἀπαγορευθεῖ ρητῶς, γιὰ νὰ μὴν κατακερματίζεται ὁ Ἑλληνισμός, μῆτε νὰ γίνεται ἐμπορικὴ ἐκμετάλλευση ἀπὸ ἐπίδοξους ἐπιχειρηματίες, ὅπως ἐγινε κατ' ἐπανάληψη στὸ παρελθόν. Ὡς ἐκ τούτου, μετὰ τὸ Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Βασιλείου εἰς τὸ Γηροκομειακὸ συγκρότημα Βασιλειάδος Lourantos Vilage (N.S.W.), ἀνάλογο Παρεκκλήσιο τοῦ Ἁγ. Στυλιανοῦ ἐγινε καὶ εἰς τὸ τεράστιο Γηροκομειακὸ συγκρότημα τῆς Βασιλειάδος ἐν Μελβούρνη.

β) Κληρικοί καὶ λαϊκοὶ συνεργάτες στὸ καθαρὰ ποιμαντικὸ ἔργο

Μὲ ἀποτροπιασμὸ καὶ ἱερὴ ἀγανάκτηση, ποῦ μοῦ ἐπιτρέπει ἡ ἰδιότητα τοῦ τέως Ποιμενάρχου τοῦ καὶ χειροτονήσαντος αὐτὸν εἰς Ἀρχιερέα, ἀναφέρω ἀπὸ τοῦ ἐπισήμου Βήματος τῆς παρούσης Κληρικολαϊκῆς, ὅτι ὁ τέως Βοηθὸς Ἐπίσκοπος Χριστιανουπόλεως Παῦλος Λάιος, μόλις διεπίστωσε ὅτι ἡ ἐν Αὐστραλία ἀντικανονικὴ παρουσία τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων ἔληξε ἀδόξως – ἐνῶ πολλὰ εἶχε ἐλπίσει ἀπ' αὐτὴν, γι' αὐτὸ καὶ τὴν εἶχε διακονήσει δολίως ἐκ τοῦ παρασκηνίου – ἔσπευσε νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὸ γνωστὸ Σχίσμα τῆς Ἀδελαιίδος, ὡς διάδοχος τοῦ ψευδοεπισκόπου Σπυριδῶνος Ἐρμογένους. Ἔτσι ἀνταπέδωκε τὰ τροφεία τῆς κοινῆς Μητρὸς Θεολογικῆς Σχολῆς τῆς Χάλκης ὁ ἐν λόγῳ πνευματικὸς «μητρολοίας». Ἔτσι ἐπίσης ἔδειξε τὴν «εὐγνώμοσύνη» του καὶ γιὰ τὸ ὅτι τὸν ἀνεχθήκαμε σχολάζοντα καὶ ραδιοφυγόντα στὸ κανονικὸ ἔδαφος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς ἐπὶ ἀρκετὰ ἔτη.

Ὡς πρὸς τὶς ἀριθμητικὲς ἀξομειώσεις τῶν λειτουργῶν τοῦ ὑπολοίπου ἱεροῦ Κλήρου μας ἀνὰ τὴν Αὐστραλία, σημειοῦμε ὅτι ἀρκετοὶ ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς ἔχουν χειροτονηθεῖ καὶ ὑπηρετοῦν ἤδη ἀπὸ διάφορες θέσεις, ἀλλ' ὁ ταχὺς ρυθμὸς μὲ τὸν ὁποῖο γηράσκουν οἱ ἐπὶ ἔτη ὑπηρετοῦντες Ἱερεῖς μας, κατέστησε ἀπαραίτητο τὸ νὰ χειροτονήσουμε καὶ ἄλλους εὐσεβεῖς καὶ ὠρίμους ἀνθρώπους ἀναλόγων προσόντων, γιὰ νὰ καλύψουμε τὶς ἐκάστοτε παρουσιαζόμενες ἀνάγκες. Σαφὴ εἰκόνα τῆς καταστάσεως παρουσιάζει ὁ ἀκόλουθος κατάλογος:

Ἐκ μετακλήσεως ἐξ Ἑλλάδος:

- π. Ἰάκωβος Συριώτης
- π. Ἀθάνασιος Δολιανᾶς
- π. Μιχαὴλ Μεσέρσκι

Ἀπεχώρησαν γιὰ διαφόρους λόγους:

- Ἄρχιμ. π. Λεωνίδα
- Ἄρχιμ. π. Νεκτᾶριος Κελλῆς
- Ἄρχιμ. π. Νικόλαος Σεργάκης
- π. Θεόδωρος Φιλιππόπουλος
- π. Θεόκλητος Κυριάκου
- π. Παναγιώτης Βασιλειάδης
- Διάκ. Ἰωάννης Χρυσαιγιῆς
- π. Ἰωάννης Αἰβαλιώτης (ἐκοιμήθη)
- π. Χρυσόστομος Βογιατζόγλου (ἐκοιμήθη)
- π. Θεόδωρος Χρυσόπουλος (ἐκοιμήθη)

Συνταξιοδοτηθέντες:

- π. Παναγιώτης Βερούκιος
- π. Ἀντώνιος Ἀμανατίδης
- π. Στυλιανὸς Βακράς
- π. Ἰωάννης Κομπῆς
- π. Γεώργιος Κονκουλάς
- π. Θεόδωρος Σταματόπουλος
- π. Χαράλαμπος Στράτου
- π. Χρῆστος Πάμιας
- π. Ἰωάννης Ψάλιος

Καθαιερέθητες:

- Διάκ. Σπυριδων Χαραλάμπους (ἀπεσχίματισθη οἰκειοθελῶς)
- Στυλιανὸς Μενῆς (καθηρέθη ὡς ἀποσκιρτήσας)

Εἰς τὰ Κεντρικὰ Γραφεῖα καὶ τὰ λοιπὰ κατὰ τόπους Γραφεῖα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, προσελήφθησαν ἢ ἀνεχώρησαν ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν, λαϊκοὶ συνεργάτες ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς μας ἢ ἄλλοι Ὁμογενεῖς προσοντοῦχοι.

γ) Ἐκπαιδ. Ἰδρύματα - Παιδεία - Κατήχηση

Μὲ τὴν σὺν Θεῷ ὁλοκλήρωση τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων τῶν κατὰ Πολιτείας Ἑλληνορθόδοξων Ἡμερησίων Κολλεγίων μας, εὐρίσκονται τὴ στιγμή αὐτὴ σὲ πλήρη ἀνάπτυξη τὰ ἀκόλουθα Ἐκπαιδευτήρια:

- 1) Ἅγιος Σπυριδων εἰς Kingsford (N.S.W.)
- 2) Ἅγία Εὐφημία εἰς Bankstown (N.S.W.)
- 3) Ἅγιοι Πάντες εἰς Belmore (N.S.W.)
- 4) Ἅγιος Ἰωάννης εἰς Preston (VIC.)
- 5) Ἅγιοι Ἀνάργυροι εἰς Oakleigh (VIC.)
- 6) Ἅγιος Γεώργιος εἰς Thebarton (S.A.)

Προβληματικὰ ὅπωςδήποτε παραμένουν πάντοτε, τὸ σχετικὸ Ἐκπαιδευτήριον τῆς παλαιᾶς

Κοινότητος Μελβούρνης, καθὼς καὶ τὸ ἐν Πέρθη, μεταξὺ τῆς Κοινότητος Ἁγ. Κωνσταντίνου καὶ ὁμάδος γονέων καὶ κηδεμόνων, διεκδικούμενο σχολεῖο.

Ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξη καὶ ἐκτίμησι ἀπὸ τὴν εὐρύτερη Ὁμογένεια, ἀλλὰ καὶ πέραν αὐτῆς, τοῦ ἔργου τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς, εἰδικὴ εἰσήγησι θὰ κάμει ὁ ἐκ τῶν Βοηθῶν Ἐπισκόπων καὶ Ἀναπληρωτῆς Κοσμήτωρ, Θεοφιλέστατος Ἅγιος Ἀπολλωνιάδος.

Ὡς πρὸς ἐμέ, ἐπιγραμματικῶς περιορίζομαι νὰ πῶ γιὰ τὴν Θεολογικὴν μας Σχολὴν τοῦτο μόνο: Αἰσθάνθηκα ἰδιαίτερος ὑπερήφανος ἐν Θεῷ, ὅταν ἄκουσα ἀρμόδιες κρίσεις διαπρεπῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογίας δημοσίᾳ γι' αὐτήν, τοὺς ἀποφοίτους μας καὶ τὴν ποιότητα τῆς ἐπιστημονικῆς μας ἀγγλόφωνης Ἐπετηρίδος «PHRONEMA», κατὰ τὸ Διεθνὲς Θεολογικὸ Συνέδριον ποὺ ἐγένετο τὸν περασμένο Μάϊο εἰς τὴν Θεσσαλονίκη, στὰ πλαίσια τοῦ θεσμοῦ «Πολιτιστικὴ πρωτεύουσα τῆς Εὐρώπης».

Πολυτιμῶτατο παραμένει πάντοτε τὸ ἔργο ποὺ προσφέρουν τὰ Σαββατιανὰ λεγόμενα σχολεῖα μας, ποὺ συνεχίζουν νὰ παρέχουν πάντοτε, ὑπὸ τὴν εὐθύνη τῶν κατὰ τόπους Ἱερέων καὶ λοιπῶν συνεργατῶν μας, οὐσιαστικὰ στοιχεῖα ἐλληνομάθειας καὶ προπάντων χρηστοθήειας.

Καὶ εἶναι πᾶ ἄγνωστον σὲ ὅλους ἢ ἀξία τῶν στοιχείων αὐτῶν, ἰδιαίτερος σήμερον ποὺ τὰ δημόσια σχολεῖα κάθε βαθμίδος βρῖσκονται ἐκτεθειμένα δυστυχῶς στοὺς ἀπειρους κινδύνους τῆς μάστιγας τῶν ναρκωτικῶν, τῶν φαινομένων παιδοφιλίας, ποὺ μαζικὰ καταγγέλλονται τελευταῖα, καὶ ἄλλων κοινωνικῶν πληγῶν τῆς ἐποχῆς μας.

Περιττεύει νὰ ἐπαναλάβουμε ἐδῶ — τὸ κάνομε ὁμως μὲ εὐγνωμοσύνη — ὅτι τὰ Κατηχητικὰ σχολεῖα σὲ ὅλες τὶς περιφέρειες τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς, ἰδιαίτερα ὁμως στὸ Σίδνεϋ καὶ τὴ Ν.Ν.Ο., προσφέρουν ἀνεκτίμητη ὑπηρεσία στὰ παιδιά μας, καὶ τὰ θωρακίζουν ἐγκαίρως γιὰ τοὺς κινδύνους ἀθείας ἢ θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας, ποὺ τὰ περιμένει στὴ σύγχρονη ἀποχρωματισμένη καὶ ἐν πολλοῖς ἀνάληπτη κοινωνία. Δίκαιο λοιπὸν εἶναι νὰ ἐκφραστεῖ γιὰ μιὰ ἀκόμη φορὰ ὁ ἔπαινος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν Χριστιανικὴ Ἐνωση καὶ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς, Καθηγητῆ τῆς Νευρολογίας κ. Μ. Ἀντωνιάδη, μετὰ τῶν διαφόρων κατηχητῶν καὶ τῶν συνεργαζομένων μὲ αὐτοὺς Ἱερέων μας στὸ ἐν προκειμένῳ θεάρεστο ἔργο, καθὼς φυσικὰ καὶ στὸ ἔργο τοῦ ἱεροῦ κηρύγματος.

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Άνάγκη «συσπειρώσεως γύρω από τις πατροπαράδοτες αρχές και αξίες»

Ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, κατά την διάρκεια της τριήμερου ιδιωτικής επισκέψεώς Του στο μυροβόλο νησί της Χίου προέβη περιστασιακά σε διάφορες βαρυσήμαντες δηλώσεις και επισημάνσεις. Ίδου χαρακτηριστικώς ένα Άνθολόγιο αυτών:

«Άπέναντί μας είναι ή Τουρκία, έμεις δέν έχουμε ποτέ επιθετικές και κακές βλέψεις έναντι των γειτόνων μας. Ήπιδιώκουμε την ειρηνική μας συμβίωση... Είναι βέβαιο ότι με την ψυχραιμία, την όποια δείχνουμε ως λαός, ως πολιτική ήγεσία, ως έθνος... θα έξακολουθήσουμε να ζούμε με ειρήνη».

Η Έκκλησία είναι αναγκαία, «προκειμένου να συσπειρώσει τους Έλληνες γύρω από τις πατροπαράδοτες αρχές και αξίες, οι όποιες αποτελούν και την ουσία του πολιτισμού μας».

Για την Μ. Άσία ό Μακαριώτατος είπτε: «Τά παράλια της Μ. Άσίας γεννούν μέσα μας άθάνατες αιώνιες μνήμες ιστορίας που δέν πρέπει ποτέ να ξεχάσουμε. Γι' αυτό μιλάμε πάντοτε για άλησμόνητες πατρίδες».

Έξ άλλου σε μήνυμά Του προς τους άκρίτες νησιώτες ό Προκαθήμενος της Έκκλησίας της Ελλάδος τόνισε: «Η καρδιά μας είναι κοντά σας. Έχετε όλοι σας άκμαίο ήθικό φρόνημα. Έν τούτοις τó να αισθάνεστε ότι ή Έκκλησία μας είναι κοντά σας νομίζω ότι τó έχετε ανάγκη και έμεις άνταποκρινόμαστε σε αυτήν την ανάγκη».

«Η Έκκλησία δέν φοβείται τις επιθέσεις»

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος την 12η Ίουλίου 1998 έγκαινίασε τόν Ί. Ναό της Άναληψεως του Κυρίου στην περιοχή της άθηναϊκής συνοικίας «Νέος Κόσμος», στην όποία οι από την Μικρά Άσία πρόσφυγες, όπως τόνισε στόν λόγο Του ό Προκαθήμενος της Έκκλησίας της Ελλάδος, «έφεραν από τις άλησμόνητες πατρίδες τά ιερά και τά όσια του Γένους, τά όποία αποτελούν την ζειδωρη αύρα, που μās βοηθάει να ζούμε την άληθινή ποιότητα της ζωής».

Όπως προσέθεσεν ό Μακαριώτατος, οι χιλιάδες των συγκεντρωθέντων πιστών, ήσαν «κοσμοπλημμύρα και λαοθάλασσα» που κατέστησαν φανερόν ότι ή Έκκλησία «δέν είναι για τó "λαουτζι-

κο", όπως όρισμένοι άποκαλούν τους τίμιους άγωνιστές της ζωής, είναι για όλον τó λαό του Θεού, που θυσίασε την έξοδό του προς τις παραλίες, για να είναι επί ώρες παρών στη μεγάλη ιστορική στιγμή των έγκαινίων του ναού τους». Είναι χαρακτηρισικόν ότι, ενώ σε άλλες χώρες πολλοί ναοί παύουν να είναι τόποι λατρείας, αντιθέτως στην πατρίδα μας κτίζονται και έγκαινιάζονται νέοι ιεροί ναοί. Γι' αυτό ή Έκκλησία μας δέν φοβείται τις επιθέσεις που δέχεται. Χαρακτηριστικές είναι οι έξής φράσεις του Μακαριωτάτου: «Έχουμε άνεξάντλητες δυνάμεις. Όποιαδήποτε κατά της Έκκλησίας καταφορά μοιάζει με τó σφυρι που χτυπάει στο καρφί. Όσο μās χτυπούν τόσο και βαθύτερα μπαίνουμε στην ψυχή του λαού».

«Τό καθήκον πάνω από την ζωή»

Ο Μακ. Προκαθήμενος της Έκκλησίας της Ελλάδος όμιλών την 26η Ίουλίου έ.έ. στόν έορτάζοντα Ί. Ναό της Άγίας Παρασκευής που βρίσκεται στην Ήλιούπολη, —μόλις όλίγα μέτρα από τόν τόπο, όπου, προ όλίγων ήμερών, τέσσαρες συνάνθρωποι μας έχασαν την ζωή τους στην προσπάθειά τους να σώσουν τó δάσος από την καταστρεπτική πυρκαϊά—, έξήρε τή θυσία έξ άφοσίωσης στο καθήκον:

«Ύποκλινόμαστε —είπτε— στο πνεύμα της θυσίας τους. Αυτοί οι άνθρωποι έβαλαν τó καθήκον προς τó συνάνθρωπο πάνω και από την ίδια τους την ζωή. Τό μήνυμα της θυσίας τους είναι μήνυμα έλπίδας, γιατί αυτό τó πνεύμα της θυσίας τρέφει και στηρίζει τόν πολιτισμό μας... Είναι ένα μήνυμα ότι ό σύγχρονος άνθρωπος δέν έχει χάσει τις αξίες του, τά ιδιανικά του. Ξέρει να μάχεται γι' αυτά και να τά υπερασπίζεται... Όλοι έσείς ζήσατε στιγμές άγωνίας προσπάθωντας να σώσετε ό,τι φτιάξατε με κόπον. Και όμως, σās βλέπω πάλι έδώ στην Έκκλησία. Αυτό είναι πράγματι ένα έλπιδοφόρο μήνυμα. Η Έκκλησία μας είναι πάντοτε κοντά σας...».

Έκκλησία και έκσυγχρονισμός

Ο Μακαριώτατος στην ίδια όμιλία Του στην Ήλιούπολη διευκρίνισε τó τί σημαίνει τó προβληθέν από Αυτόν αίτημα περι «έκσυγχρονισμού» στην Έκκλησία. Η ίδια ή Έκκλησία —είπτε— δέν επιδέχεται έκσυγχρονισμόν, διότι είναι Σώμα του Ίησού Χριστού και ό Ίησούς Χριστός είναι χθές

και σήμερα ο αυτός και στους αιώνες. Ο Χριστός, λοιπόν, δεν έχει ανάγκη εκσυγχρονισμού, άλλ' οι Χριστιανοί, κληρικοί και λαϊκοί. Όλοι πρέπει να κάνουν την αυτοκριτική τους, αν παρουσιάζουν τη σωστή εικόνα της Εκκλησίας, αν με την ζωή τους και το παράδειγμά τους δίνουν απάντηση και λύση στα προβλήματα του ανθρώπου, σύγχρονη απάντηση, αλλά αυτή που θέλει ο Χριστός».

Όπως και στο πρόσφατο παρελθόν έχουμε επισημάνει, «ο εκσυγχρονισμός του έργου της Εκκλησίας συνίσταται στην προσπάθεια να ενεργοποιηθεί το απολυτρωτικό έργο του Χριστού στην εκάστοτε σύγχρονη πραγματικότητα... Οι φορείς του ανακαινιστικού έργου της Εκκλησίας πρέπει συνεχώς και αδιαλείπτως να ανανεώνουν τη μεθοδολογία, τις μορφές και τους τρόπους της δράσεώς τους και να εκσυγχρονίζουν τα χρησιμοποιούμενα από αυτούς μέσα επικοινωνίας... Όλα αυτά πρέπει να ανταποκρίνονται στις εξελίξεις της τεχνικής και σε εκείνα τα αισθητικά κριτήρια της συγχρόνου εποχής, που είναι συμβατά προς την Ορθόδοξη πνευματικότητα» (Περ. «Εκκλησία», έτος 1995, σσ. ...).

Ίατρική δεοντολογία και «Βιοηθική»

Ο Μακ. Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, όμιλών την 27η Ιουλίου έ.έ. στον πανηγυρίζοντα Ί. Ναό του Αγ. Παντελεήμονος της όδου Άχαρνών, αφού κάλεσε τους ιατρούς να έχουν ως ιδεώδες την άσκησι της ανιδιοτελούς Ψυχοσωματικής Ίατρικής, που αποβλέπει στη θεραπεία ψυχών και σωμάτων και αφού έπληνεσε τους άξιους εύγνωμοσύνης καλούς ιατρούς, στηλίτευσε το έκφυλιστικό φαινόμενο μερικών ιατρών, οι όποιοι έκμεταλλεύονται την ασθένεια και αναγκάζουν πτωχούς ανθρώπους να πουλήσουν άκόμη και το σπύτι τους και να δώσουν «φακελάκια», για να βρουν την ύγεια τους.

Στη συνέχεια ο Μακαριώτατος, υπενθυμίζοντας τους κινδύνους, οι όποιοι άπειλούν το ανθρώπινο γένος εκ των καταχρήσεων στους τομείς της γενετικής τεχνολογίας, βιοηθικής και των συνηρημένων ιατρικών έρευνών, άνεκοίνωσεν ότι συνεστήθη στην Ί. Αρχιεπισκοπή και ειδική Έπιστημονική Έπιτροπή Βιοηθικής.

«Πρόεδρος της Έπιτροπής αυτής όρίστηκε ο άγιορείτης ιερομόναχος της Ί.-Μονής Σίμωνος Πέτρας π. Νικόλαος Χατζηνικολάου, ο όποιος ύπηρετεί στο Μετόχι της Μονής, που είναι άφιερωμένο στην Άνάληψη του Χριστού και βρίσκεται στον Βύρωνα. Ο π. Νικόλαος είναι κάτοχος πτυχίου

του Φυσικού Τμήματος του Πανεπιστημίου των Αθηνών, έκαμε δε μεταπτυχιακές σπουδές σε θέματα Ίατρικής Φυσικής και Βιοηθικής και πήρε το διδακτορικό του από το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ. Είναι επίσης έπισκέπτης καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Κρήτης. Μέλη της Έπιτροπής είναι καθηγητές Πανεπιστημίου, κυρίως της Ίατρικής, αλλά και άλλων έπιστημών. Σκοπός της Έπιτροπής είναι να μελετά, με χριστιανικά αλλά και έπιστημονικά κριτήρια, τα ζητήματα της Βιοηθικής, ώστε ο λόγος της Εκκλησίας να είναι φερέγγυος και να δίνει σωστές κατευθύνσεις στην κοινωνία» (Γ. Ν. Παπαθανασόπουλος, έφημ. «Ελεύθερος Τύπος», 28 Ιουλίου 1998).

«Μεγάλη πνευματική και κοινωνική προσφορά»

Μετά το πέρας της Θ. Λειτουργίας, ή όποια τελέστηκε στον Ί. Ν. Άγίας Τριάδος Πειραιώς την 29η Ιουλίου έ.έ., ημέραν της όνομαστικής εορτής του Σεβ. Μητροπολίτου Πειραιώς κ. Καλλινίκου, ο συμπροσευχόμενος με τους συλλειτουργούντες Σεβ. Αρχιερείς Μακ. Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος, στην όμιλία Του για τον εορτάζοντα Μητροπολίτη είπεν, εκτός των άλλων, με συγκίνηση και στοργή τα έξης:

«Είναι ο άνθρωπος που μου έμαθε πολλά... Ο πνευματικός μου πατέρας. Είναι γνωστή ή ισχυρή προσωπικότητά του και το μεγάλο έργο του. Θυμάμαι τη γνωριμία μας πριν από 40 χρόνια, στη μονή της Χρυσοπηγής, όπου βοηθήσαμε πολλά άπορα και όρφανά παιδιά. Ο Σεβασμιώτατος μάς δίδαξε το ιεραποστολικό φρόνημα, μάς ενέπνευσε τον ιερατικό ζήλο και μάς έμαθε να πιστεύουμε στον Θεό με ανιδιοτέλεια. Δημιούργησε μοναστική άδελφότητα και πέτυχε την μόρφωση άξιων και ικανών στελεχών της Εκκλησίας. Μιλάμε για μιá πολú μεγάλη πνευματική και κοινωνική προσφορά και ή μεγάλη συμμετοχή του λαού και των τοπικών άρχων στη Μητρόπολη Πειραιώς είναι ή πιό μεγάλη άπόδειξη για τον σεβασμό που έμπνέει αυτός ο άνθρωπος...».

Στην άντιφώνησί του ο Σεβ. Μητροπολίτης Πειραιώς κ. Καλλίνικος με παρομοίαν στοργή είπεν, εκτός των άλλων, τα έξης: «Με συγκίνησαν τα λόγια του Μακαριωτάτου. Ευχαριστώ τον Θεό που μ' άξίωσε να φέρω στην Εκκλησία όχι μόνον τους Σεβ. Μητροπολίτες Καλαβρύτων και Σάμου και πολλούς εργάτες του Ευαγγελίου, αλλά και Αρχιεπίσκοπο και μάλιστα του άναστήματος του σημερινού, που άποτελεί δόξαν και καύχημα της Εκκλησίας. Τώρα που γέρασα θέλω τα παιδιά μου να μη με λησμονούν».

Ε. Δ. Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ή Γερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος Άνακοινωθέν τής 9ης Ίουλίου 1998

Όλοκληρώθηκε κατά την σημερινή Συνεδριάν τής Διαρκούς Γεράς Συνόδου, δια τρίτην ήμέραν, ή έπεξεργασία του Πορίσματος τής Έξεταστικής Έπιτροπής Έλέγχου τής διαχειρίσεως τής Οικονομικής Ύπηρεσίας τής Έκκλησίας τής Ελλάδος κατά τά έτη 1989-1996.

Έκ τής έπεξεργασίας προέκυψαν τά έξής:

1. Ή Έπιτροπή διαπνεομένη άπό τήν έκκλησιαστική νομιμότητα του άρθρου 3 του Συντάγματος, τό όποϊον κατοχυρώνει μία δέση του ιερού και πολιτειακού δικαίου, προέβη εις τισ άκόλουθες ένέργειες:

α. Έμελέτησε τισ έπί μέρους ύποθέσεις και άπέδωσε τήν πραγματικότητα δια να ύπάρχη ή άπαιτούμένη γνώσις τών πραγμάτων, ώστε να άποφεύγονται οι συγχύσεις και να θεμελιώνονται περαιτέρω οι όρθές λύσεις και άποφάσεις.

β. Διηρέυνησε τήν τριπλή ευθύνη τών έκκλησιαστικών όργάνων, κληρικών και λαϊκών, δια τά όποια προέκυψαν ευθύνες. Οι ευθύνες αυτές είναι: 1) διοικητικές - κανονικές, 2) άστικές και 3) ποινικές.

γ. Ήλεγξε, λόγω περιορισμένου χρόνου και μεγάλου όγκου του έλεγκτέου ύλικού, πλήρως τήν οικονομική διαχείριση τών έτών 1989-1993 και δειγματοληπτικώς τών έτών 1994-1996.

2. Ήδη ή Δ.Ι.Σ. έπελήφθη του θέματος τής άστικής ευθύνης προεχόντως δια του καταλογισμού εις βάρος τών ύπευθύνων δια τισ παράνομες έκταμιεύσεις άπό τήν έκκλησιαστική διαχείριση, τόσον άπό ιδιώτες όσον και άπό έκκλησιαστικούς ύπαλλήλους. Οι παράνομες έκταμιεύσεις άνέρχονται εις έκατοντάδες έκατομμυρίων. Ήδη έκινήθη σήμερα ή διαδικασία άποκαταστάσεως τής ζημίας τής εκκλησιαστικής διαχειρίσεως εις βάρος ιδιώτου ύπερ τά 400 έκατομμύρια δραχμές και έτέρου ιδιώτου ύπερ τά 200 έκατομμύρια δραχμές. Ή καταλογιστική διαδικασία θα συνεχισθή και εις βάρος εκκλησιαστικών ύπαλλήλων ή και ιδιωτών τόσον ως προς τά προκύψαντα έλλείμματα όσον και ως προς αυτά που θα προκύπτουν προϊούσης τής έρεύνης.

Δια τισ έπισημειωθείσες διοικητικές ευθύνες έμπλεκόμενων Άρχιερέων, κατά τήν άπόφαση τής Ι.Σ.Ι. τής 1.8.1997, θα άποφασισή ή Γερά Σύνοδος τής Γεραρχίας, μελλούσης να συνέλθη κατά τήν τακτική Συνεδριάν Αυτής τον προσεχή Όκτώβριον.

3. Ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος έξουσιοδοτηθείς ύπό τής Δ.Ι.Σ. θα προβαίνει εις πάσαν νόμιμον διοικητικήν ενεργειαν, προς άποκατάσταση τής νομιμότητος και τής ζημίας τής Έκκλησίας.

4. Ή Δ.Ι.Σ. ανανέωσε τήν έντολήν προς τήν Έξεταστικήν Έπιτροπήν με τούς Οικονομικούς Συμβούλους αυτής δια τήν συνέχισιν του έλέγχου τής διαχειρίσεως και κατά τά έτη 1994-1996.

5. Ή Δ.Ι.Σ. άνέθεσεν εις τήν αυτήν πενταμελή Έπιτροπή τήν ολοκληρωσιν του Έλέγχου και έπί τής ύποθέσεως του Έμπορικού Κέντρου Βουλιαγμένης (STATUS) μέχρι τής 20ής Σεπτεμβρίου, έν όψει τής συγκλήσεως τής Ι.Σ.Ι.

6. Ή Δ.Ι.Σ. άπεδέχθη εισήγησιν του Προέδρου τής Έξεταστικής Έπιτροπής Σεβ. Μητροπολίτου Καρυστίας και Σκύρου κ. Σεραφείμ δια τήν άποδοκίμασίαν ανακριβοϋς δημοσιεύματος καθημερινής έφημερίδος τής Κυριακής 5ης Ίουλίου έ.έ., ως προς τήν διαδικασία του έλέγχου και ως προς τό Πόρισμα τής Έξεταστικής Έπιτροπής.

(Έκ τής Άρχιεπισκοπείας τής Γεράς Συνόδου)

Ι. Μητρόπολις Δημητριάδος

Με μεγαλοπρέπεια έορτάστηκε και έφέτος ή μνήμη τών Άγ. Άναργύρων με έπίκεντρο τον όμώνυμο ναό τής πόλεως του Βόλου. Τών λατρευτικών εκδηλώσεων έσπερινοϋ και Θ. Λειτουργίας προσέξηρχε ό Μητροπολίτης Κορυτσάς κ. Χριστόδουλος ό όποιος εκήρυξε τον Θ. λόγον. Οι εκδηλώσεις κορυφώθηκαν με τήν παρουσίαση του ιστορικού τόμου τής ένορίας. Ή εκδήλωση έγινε τον Πέμπτη 2 Ίουλίου και ώρα 8.30 μ.μ. εις τον Ί. Ναό τών Άγ. Άναργύρων Βόλου.

Μετά τήν προσφώνηση του προϊσταμένου του Ί. Ναού, Πρωτ. Νικολάου Νασιώκα, ή εκδήλωση άρχισε με τήν συναυλία τής χορωδίας του Συνδέσμου Γεροφαλιτών Βόλου, ύπό τήν διεύθυνση του Πρωτοψάλτου του Ί. Ν. Ευαγγελισμοϋ Θεοτόκου Ν. Ίωνίας κ. Κυριαζή Νικολέρη.

Στήν συνέχεια τρεις έπιστήμονες τής πόλεώς μας μίλησαν για τήν ιστορία τής ένορίας και τήν συγγραφή του βιβλίου. Ή φιλόλογος κ. Πολυτίμη Μόρφα - Σουλιώτου αναφέρθηκε στον τρόπο τής εργασίας για τήν εκδοση. Ή φιλόλογος κ. Γεωργία Κυριαζή - Γιαννακοπούλου αναφέρθηκε στα αρχαιολογικά εύρήματα και ό θεολόγος κ. Δημ. Τσιλιβίδης στην εκκλησιαστική ιστορία του ναού.

Στήν συνέχεια έλαβε τον λόγο ό Πρωτοσύγκελλος τής Ί. Μητροπόλεως, πανοσ. άρχιμ. π. Θεόδ.

κλητος Κουμαριανός, ό όποίος έπήνεσε την προσπάθεια αυτή του Ί. Ναού για την έκδοση του ιστορικού τόμου και μετέφερε τις εύχες και την εύλογία του Μακαριωτάτου Άρχιεπισκόπου Άθηνών.

Τέλος τόν λόγο έλαβε ό συγγραφεύς του βιβλίου, πανοσ. Άρχιμ. π. Συμεών Βενετσιάνος.

(Έκ του Ίερού Ναού Άγ. Άναργύρων)

Ί. Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Την Κυριακή 19 Ίουλίου στο «Καλλιμανοπούλειο Έκκλησιαστικό Διακονικό Κέντρο (Γηροκομείο Καλαβρύτων)» διοργανώθηκε σεμνή τελετή κατά την όποία σε σύντομη προσλαλιά του, ό Πρόεδρος του Σκακιστικού - Έπιμορφωτικού Όμίλου Καλαβρύτων κ. Νικόλαος Ραζής ανέφερε στην πολύπλευρη προσφορά του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας στον Κοινωνικό, Ίεραποστολικό και Ποιμαντικό τομέα γενικώς, ειδικότερα δε για τη συμπαράσταση και τη στήριξη που παρέχει στον Όμιλο.

Στη συνέχεια ό Σεβασμιώτατος άνεκηρύχθη Έπίτιμος Πρόεδρος του Όμίλου και του άπενεμήθη τιμητική πλακέττα δια την προσφορά του στο Κοινωνικό σύνολο και ιδιαίτερα στην άθλουμένη νεολαία.

Ό Σεβασμιώτατος σε σύντομη προσλαλιά του ηύχαρίστησε τόν Πρόεδρο και τά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την τιμητική διάκριση και παρέθεσε γεύμα στο «Καλλιμανοπούλειο».

-Τό Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου «Ό φίλοι του Γηροκομείου» σε ένίσχυσι του «Καλλιμανοπουλείου» άπεφάσισε όμόφωνα την παροχή οικονομικής ένισχύσεως ποσού 5.000.000 δρχ. με άποκλειστικό σκοπό την άγορά άυτοκινήτου για τις άνάγκες του Ίδρύματος.

-Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Γαλλίας κ. Ίερεμίας την 21 Ίουλίου συνοδεύοντας 75 παιδιά όμογενών τών παροικιών της Γαλλίας, έπεσκέφθη τά Καλάβρυτα. Έγένετο ξενάγηση στην Μαρτυρική και Ίστορική Πόλη τών Καλαβρύτων, την Ίερά Μονή Άγίας Λαύρας και στη συνέχεια παρετέθη υπό του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου μας γεύμα στο «Καλλιμανοπούλειο».

Ό Σεβ. Γαλλίας κ. Ίερεμίας σε σύντομη προσλαλιά του ηύχαρίστησε τόν Ποιμενάρχη μας για την ύποδοχή και φιλοξενία και έτόνισε, ότι σκοπός της έπισκέψεως είναι νά βιώσουν τά παιδιά τών όμογενών μας την Έλληνορθόδοξο παράδοση και νά έμψυχωθούν από τά ιστορικά και θρησκευτικά μνημεία της Έπαρχίας Καλαβρύτων.

(Έκ της Ίεράς Μητροπόλεως)

Ί. Μητρόπολις Κορίνθου

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα εορτάσθηκε και φέ-

τος ή μνήμη του Πολιούχου και Ίδρυτού της Έκκλησίας της Κορίνθου Άποστόλου Παύλου.

Στόν έσπερινόν έχοροστάτησε ό Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων. Στη συνέχεια έλιτάνευσε την Ίερά Εικόνα του Άποστόλου Παύλου κατά την ύφισταμένην συνήθειαν, περιστοιχούμενος από τόν Ίερόν Κλήρον. Άυτήν την έσπέραν όλως ιδιαίτέρως δέν έλειψε κανείς από τούς Βουλευτάς του Νομού, οί όποίοι με όλους τούς άλλους Έπισήμους Δικαστικούς, Στρατιωτικούς κ.λπ. παρηκολούθησαν την μακράν λιτάνευσιν της Εικόνας.

Την ήμέραν της Έορτής ό Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων έτέλεσεν την Θεϊαν Λειτουργίαν και έκήρυξε τόν Θεϊόν Λόγον άναφερθείς εις την ζωήν και τό έργον του Άποστόλου Παύλου.

Τό άπόγευμα έτελέσθη Μέγας Έσπερινός στο Βήμα του Γαλλίονος στην Άρχαία Κόρινθο όπου ώμίλησε για τόν Ουρανοβάμωνα Άπόστολο ό Καθηγητής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Άθηνών κ. Χαράλαμπος Σωτηρόπουλος.

Άκολούθησε Έορταστικό Πρόγραμμα στον περιβόλο του Καθεδρικού Ναού Άποστόλου Παύλου με τη συμμετοχή Πολιτιστικών Φορέων της πόλης και με πρωτοβουλία της Βυζαντινής Χορωδίας Κορίνθου.

(Έκ της Ίεράς Μητροπόλεως)

Ί. Μητρόπολις Χαλκίδος

Η έγνωσμένη στοργή και άγάπη και τό πατρικό ένδιαφέρον του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ. Χρυσόστομου για τούς Άναγνώστες και Ύποψηφίους Κληρικούς της Ί. Μητροπόλεως Χαλκίδος, συνεκέντρωσαν αυτούς κατά τό διήμερο 18-19 Ίουλίου 1998 στο Ί. Προσκύνημα του Όσίου Ίωάννου του Ρώσου, στο Προκόπιο Εύβοίας.

Τό πρωί της 18ης Ίουλίου οί Άναγνώστες ξεναγήθηκαν στις νέες εγκαταστάσεις τών παιδικών κατασκηνώσεων, στις Ροβιές, ό Σεβασμιώτατος έτέλεσε δέηση στο ναΐδριο τών Κατασκηνώσεων κι έν συνεχεία έπέστρεψαν στο Προκόπιο, όπου τό άπόγευμα ό εκ Χαλκίδος καταγόμενος καθηγητής του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Άνέστης Κεσελόπουλος άνέπτυξε τό θέμα «Συνειδητά και άσυνειδητα κίνητρα στις Ίερατικές κλίσεις». Ό κ. καθηγητής φρόντισε νά μάς κατατοπίσει σφαιρικά για τό θέμα και νά προβάλει τό περιεχόμενο του νοήματος της ζωής τών ύποψηφίων κληρικών, αναλύοντας τούς πραγματικούς παράγοντες που συντελούν στην έπίτευξη του στόχου της Ίερωσύνης.

Τό πρωί της 19ης Ίουλίου, επί τη ιερά μνήμη τών Άγ. Θεοφόρων Πατέρων της Δ' Οίκ. Συνόδου, έτελέσθη Άρχιερατική Θ. Λειτουργία στο Ί.

Προσκύνημα τοῦ Ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος χειροτόνησε εἰς Πρεσβύτερον τὸν ἄχρι τοῦδε Διάκονον Εὐάγγελον Γεροκωνσταντή.

Μετὰ τὴν ἀπόλυση ὁ Σεβασμιώτατος ἦλθε σὲ προσωπικὴ ἐπικοινωνία μὲ τοὺς νέους ἐνῶ τὴν μεσημβρία παρεκάθησαν ἅπαντες σὲ ἐόρτιο γεῦμα, εἰς τὰ ἐπιδόρπια τοῦ ὁποίου ὠμίλησε ὁ Σεβασμιώτατος, ἀπευθύνοντας λόγους πατρικῆς ἀγάπης καὶ πολῦτιμες κατευθυντήριες προτροπὲς καὶ συμβουλές.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἀνακοινωθὲν

Ἡ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος ἀκολούθων τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ παραδόσιν, ἐπραγματοποίησεν ἀδελφικὴν ἐπίσημον ἐπίσκεψιν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην πάσης Βουλγαρίας κ. Μάξιμον, ἀπὸ 29ης Ἰουνίου ἕως 6ης Ἰουλίου 1998.

Τὸν ἐπίσημον ἐπισκέπτῃν τῆς Ἀγιωτάτης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Βουλγαρίας καὶ τὴν συνοδείαν αὐτοῦ, ἐκ τῶν Σεβασμιωτάτου Μητροπολιτῶν Καρθαγένης κ. Χρυσοστόμου, Ζιμπάμπουε κ. Μακαρίου καὶ τοῦ Πανοσιολογιώτατου Ἀρχιμανδρίτου κ. Καλλινίκου Πίπτα, ὑπεδέχθη εἰς τὸ αεροδρόμιον τῆς Σόφιας ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης πάσης Βουλγαρίας κ. Μάξιμος, συνοδευόμενος ὑπὸ μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Μετὰ τοὺς καθιερωμένους χαιρετισμοὺς ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης κ. Πέτρος, ἐν πομπῇ, ὠδηγήθη εἰς τὸ Συνοδικὸν Μέγαρον ὅπου εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Βασιλέως Βόριδος ἐψάλη δοξολογία, ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις καὶ ἀκολούθως ἐδόθη δεξίωσις εἰς τὴν Αἵθουσαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παραμονῆς τῆς Α.Θ. Μακαριότητος τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρου εἰς τὴν Βουλγαρίαν ἐπεσκέφθη, συνοδευόμενος πάντοτε ὑπὸ τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Μαξίμου, Ἱερᾶς Μονᾶς, Ἱεροῦς Ναοῦς, Μητροπόλεις, Ἱερατικᾶς Σχολᾶς ἐν Σόφια καὶ Πλόβδιβ καὶ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν Σόφιας, γενόμενος ἐγκαρδίως δεκτὸς ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κλήρου.

Τὴν Παρασκευὴν καὶ περὶ ὥραν 11ην πρωϊνὴν ἡ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης κ. Πέτρος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀγιωτάτου Πατριάρχου κ. Μαξίμου καὶ τῶν Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτῶν Καρθαγένης κ. Χρυσοστόμου, Ζιμπάμπουε κ. Μακαρίου, Σλίβεν κ. Ἰωαννικίου καὶ Νευροκοπίου κ. Ναθαναὴλ μετέβη εἰς τὸ Προεδρικὸν

Μέγαρον πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλγαρικῆς Δημοκρατίας κ. Πέτρου Stojanov, ὁ ὁποῖος τοὺς ὑπεδέχθη μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος καὶ σεβασμοῦ. Μετὰ τὰ καθιερωμένα, τῇ περιστάσει, ὁ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος ἀνεφέρθη εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1992 ταλανίζει τὸν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Βουλγαρίας καὶ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως τοῦτο λυθῆ, τῇ βοηθείᾳ τοῦ κ. Προέδρου, βάσει τῶν ἱερῶν κανόνων καὶ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, ἐπὶ ἀγαθῇ τῆς Ὁρθοδόξου Βουλγαρικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ εὐσεβοῦς βουλγαρικοῦ λαοῦ. Ἡ συζήτησις διεξήχθη ἐντὸς ἀτμοσφαιρας ἀγάπης καὶ κατανοήσεως καὶ ὁ κ. Πρόεδρος ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν, ὅπως τὸ πρόβλημα πράγματι λυθῆ ἐν ἀγάπῃ καὶ ὁμονοίᾳ. Ἀκολούθως ἐγένοντο δηλώσεις εἰς τὰ Μ.Μ.Ε.

Τὸ Σάββατον, περὶ ὥραν 5ην μ.μ. ἡ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης κ. Πέτρος, μετὰ τῆς συνοδείας του, ἐπεσκέφθη εἰς τὴν Πρεσβευτικὴν κατοικίαν τὴν Πρέσβειραν τῆς Αἰγύπτου κ. May M. Aboul - Dahab ὅπου ἐπὶ πολλὴν ὥραν συνωμίλησαν διὰ θέματα κοινοῦ ἐνδιαφέροντος.

Ἐκορυφώθη δὲ ἡ ἐπίσημος ἐπίσκεψις διὰ τῆς συλλειτουργίας τῶν δύο Προκαθημένων ἐν τῷ Ἱερῷ Πατριαρχικῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Νέφσκυ, τὴν Κυριακὴν 5ην Ἰουλίου, παρουσίᾳ τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ διπλωματικοῦ Σώματος, εἰς τὸ τέλος τῆς ὁποίας ἐψάλη δοξολογία ἐπὶ τῇ 27ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς καὶ ἐνθρονίσεως τῆς Α.Μ. τοῦ Μητροπολίτου Σόφιας καὶ Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Μαξίμου. Μετὰ ἀντηλλάγησαν προσφωνήσεις κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν καὶ δῶρα ἀγάπης.

Κατὰ τὰς συναντήσεις τῶν δύο Προκαθημένων καὶ τῶν συνεργατῶν αὐτῶν, διεξήχθησαν, ἐν ἀγάπῃ πολλῇ, συνομιλίας ἐπὶ ζητημάτων διορθοδόξου καὶ διαχριστιανικοῦ χαρακτήρος, ὡς καὶ ἐπὶ ζητημάτων ἀφορώντων εἰς τὴν ζωὴν καὶ πορείαν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Συνεζητήθη διὰ μακρῶν τὸ ἐκκλησιαστικὸν πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ταλαιπωρεῖ τὴν Ὁρθόδοξον Βουλγαρικὴν Ἐκκλησίαν ἐπὶ ἕξ ἔτη, ἐβεβαιώθη τὸ χρέος τοῦ Παλαιφάτου, Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς πρὸς τὴν κανονικὴν ἀδελφὴν Βουλγαρικὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν καὶ ἐτονίσθη ἡ ἀπόφασις, ὅπως τοῦτο λυθῆ βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Παραδόσεως, ἵνα διαφυλαχθῆ ἀλώβητος ἡ ὀρθόδοξος πίστις καὶ ἀδιατάρακτος παραμείνῃ ἡ κανονικότης τῆς Ἐκκλησίας ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ ἐξεφράσθη ἡ εὐ-

χή, ὅπως, τῇ βοήθειά τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ πλανηθέντες ἐπιστρέφουν εἰς τὴν μητέρα Ἐκκλησίαν, πρὸς δόξαν τῆς Ὁρθοδοξίας, πράγμα τὸ ὁποῖον ἐτονίζετο ὑπὸ τῆς Α.Θ. Μακαριότητος εἰς τὰς ὁμιλίας καὶ συνεντεύξεις του πρὸς τὰ Μ.Μ.Ε.

Ἡ Α.Θ. Μακαριότης ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικής κ. Πέτρος ἀνεχώρησεν μετὰ τῆς συνοδείας Αὐτοῦ, τὴν Δευτέραν ἡν Ἰουλίου, προπεμφθεὶς ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ ὑπὸ τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Μητροπολίτου Σόφιας καὶ Πατριάρχου πάσης Βουλγαρίας κ. Μαξίμου καὶ τῶν μελῶν τῆς Ἱεράς Συνόδου, μετὰ πάσης τιμῆς καὶ πολλῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, τῇ 6ῃ Ἰουλίου 1998

† ὁ Ἀλεξανδρείας Πέτρος

† ὁ Πατριάρχης πάσης Βουλγαρίας Μάξιμος

Ι. Μητρόπολις Χαρτούμ καὶ Σουδᾶν

Τὴν 5 Μαρτίου 1998, ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν Χαρτούμ, ἐγένετο ὁμαδικὴ οἰκογενειακὴ βάπτισις 20 Ἑλλήνων, ἀπὸ ἡλικίας ἐνὸς μέχρι 45 ἐτῶν. Τὰ ἄτομα αὐτὰ κατήγοντο ἐκ Τορίτ τοῦ Νοτίου Σουδᾶν, ἔνθα ἐπὶ πολλὰς δεκαετίας μαίνεται ἐμφύλιος πόλεμος καὶ ἐστερεοῦντο Ἱερέως.

Τὸ Μυστήριον ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Χαρτούμ κ. Τίτος, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τοῦ π. Ἀνδρέου Λάμπρου, ὡς ἀνάδοχοι, δὲ παρέστησαν ὁ καθηγητῆς τοῦ Λυκείου Γεώργιος Κόκκινος, ὁ Διευθυντῆς τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ἀθανάσιος Ντάλας, ὁ θεολόγος καθηγητῆς Ν. Ἀλεξανδρίδης καὶ ἡ μαθήτρια Ἰωάννα Ναβροζίδου.

Τὸ Μυστήριον παρηκολούθησαν οἱ τὰ πρῶτα φέροντες ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Πρεσβείας, ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος, ἐκπαιδευτικοί, μαθηταὶ καὶ τινες περιοικοί. Ὁ ἐπιστήθιος Τίμος Σταυρὸς ἐκάστου τῶν νεοφωτίστων ὑπῆρξε προσφορὰ τοῦ Καθηγουμένου τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἱεράς Μονῆς τῶν Ἁγίων Αὐγουστίνου καὶ Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, Ἀρχιμ. π. Νεκταρίου Μουλατωϊότου.

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ Ἀγίου Βαπτίσματος ὁ Σεβασμιώτατος ἐδεξιῶθη τοὺς νεοφωτίστους ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Μεγάλῳ, τοὺς ἐξέφρασε τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς τῆς Α.Θ.Μ. τοῦ Πάπα καὶ Πατριάρχου κ.κ. Πέτρου καὶ προσήνεγκεν ἐκ μέρους Αὐτοῦ εἰς ἕνα ἕκαστον τὴν εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ. Ἐπίσης γλυκίσματα, ἀναψυκτικά, ἀφθονον ῥουχισμὸν καὶ χρήματα ἐκ τοῦ κιβωτίου τῶν πενήτων, τοὺς συνέστησε δὲ νὰ ἐκκλησιάζωνται τακτικῶς. Σημειωτέον ὅτι οἱ βαπτισθέντες ἀγνοοῦν παντελῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἔνεκα δὲ τούτου ἢ κατήχησις τῶν ἐγένετο τῇ βοήθειᾳ διερμηνέως.

(Ἐκ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΑΛΒΑΝΙΑΣ

Συγκρότηση τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας

Ὑστερα ἀπὸ μακροχρόνιες συνομιλίες μεταξὺ ἐκπροσώπων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας καὶ τῶν ἀλβανικῶν ἀρχῶν, συγκροτήθηκε, χάριτι θεῆς, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας. Τὸ Σάββατο 18 Ἰουλίου ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισις καὶ ἐγκατάστασις τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Βερατίου, Αὐλῶνος καὶ Κανίνης κ. Ἰγνατίου (ὁ ὁποῖος κατάγεται ἀπὸ ἀρβανίτικη οἰκογένεια καὶ ὁμιλεῖ τὴν ἀλβανικὴ γλῶσσα), στὴν πόλιν τοῦ Βερατίου ἀπὸ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιο καὶ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Πέργης κ. Εὐάγγελου καὶ Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνα.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος καὶ ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Βερατίου κ. Ἰγνάτιος, συγκροτοῦντες τὸν πρῶτο πυρήνα τῆς Ἱεράς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, μαζί μὲ τοὺς μνημονευθέντες δύο Μητροπολίτες ἐκπροσώπους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τὸ 1992 μετεῖχαν στὶς διαπραγματεύσεις μὲ τὶς ἀλβανικὰς ἀρχές, συγκρότησαν στὰ Τίρανα τὴν Ἱερά Σύνοδο. Κατὰ τὴν ἱστορικὴ αὐτὴ συνεδρίαση ἐθεωρήθησαν ἐπείγοντα θέματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ἔγιναν δεκτὲς οἱ πρὸ τίνος ὑποβληθεῖσες παραιτησεις τῶν Σεβασμιωτῶν Μητροπολιτῶν πρ. Ἀργυροκάστρου κ. Ἀλεξάνδρου καὶ πρ. Κορυτσᾶς κ. Χριστοδούλου (οἱ ὁποῖοι ἀμετάκλητα δὲν εἶχαν γίνεαι δεκτοί, λόγω καταγωγῆς, ἀπὸ τὶς ἀλβανικὰς ἀρχές) καὶ στὴν συνέχεια ἐξελέγησαν δύο Ἀλβανοὶ Ἀρχιερεῖς.

Μητροπολίτης Κορυτσᾶς ἐξελέγη ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Ἰωάννης Πελοῦσι (43 ἐτῶν), καθηγητῆς καὶ ὑποδιευθυντῆς τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, ἀπόφοιτος τῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ τῆς Ἑλληνορθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικής καὶ μὲ μεταπτυχιακὰς σπουδὰς στὴν ἴδια Σχολῇ καὶ Ἐπίσκοπος Ἀπολλωνίας ὁ Οἰκονόμος κ. Κοσμᾶς Κίριο (77 ἐτῶν), ὁ ὁποῖος στὰ χρόνια τοῦ διαγμοῦ μὲ ἥρωικὸ τρόπο συνέχισε νὰ βαπτίζει καὶ νὰ τελεῖ τὴ Θεῖα Λειτουργία. Τῇ Δευτέρᾳ 20 Ἰουλίου ἐγένετο στὸν καθεδρικὸ ναὸ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στὰ Τίρανα, μὲ τὴ συμμετοχὴ μεγάλου πλήθους πιστῶν, ἡ χειροτονία τοῦ Μητροπολίτου Κορυτσᾶς καὶ τὴν Πέμπτῃ 23 Ἰουλίου τελέσθη στὸν ἴδιο ναὸ ἡ χειροτονία

του Ἐπισκόπου Ἀπολλωνίας. Τὴν 21 Ἰουλίου ἀνεχώρησαν γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

Μετὰ τὶς ἀνωτέρω ἐξελιξίεις τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἀλβανίας, συγκροτούμενη ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἐπισκόπων, ἀποτελοῦν ὁ Μακαρ. Ἀρχιεπίσκοπος Τιράνων, Δυρραχίου καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Ἀναστάσιος, Πρόεδρος, οἱ Σεβασμώτατοι Μητροπολίτες Βερατίου, Αὐλώνος καὶ Κανίνης κ. Ἰγνάτιος καὶ Κορυτσᾶς κ. Ἰωάννης καὶ ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀπολλωνίας κ. Κοσμάς. Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀργυροκάστρου παραμένει ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀναστάσιος.

Ἡ ἐπίλυση τοῦ δυσκόλου αὐτοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖο ἀπησχόλησε ἐπὶ μακρὸν τὰ συμβαλλόμενα μέρη, καὶ ἰδιαίτερος τοὺς Ὁρθοδόξους τῆς Ἀλβανίας, ἔτυχε γενικῆς ἀποδοχῆς καὶ ἐπιδοκιμασίας.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς)

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας ὁμιλῶν στὸ Forum τοῦ Συνδέσμου περὶ Οἰκογενεῖας κατέκρινεν ἐμφαντικῶς τὴν περὶ οἰκογενεῖας πολιτικὴν τῆς ἰταλικῆς κυβερνήσεως ὡς ἐλλιπὴ καὶ ἀνεπαρκῆ. Ἰδίως ὁ Πάπας στιγμάτισε τὴ στάσι νὰ ἐξομοιώνονται ὁ γάμος καὶ ἡ οἰκογένεια μὲ ἄλλες μορφές συμβιώσεως.

—Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Κράτους τοῦ Βατικανοῦ Καρδινάλιος Angelo Sodano ἐνεκαινίασε στὴ Λισσαβῶνα τὸ περίπτερο τῆς «Ἁγίας Ἐδρας» στὴν Ἐκθεσι: «Οἱ ὠκεανοὶ — μιὰ κληρονομιά γιὰ τὸ μέλλον». Κατὰ τὴν ἑορτὴ Πέτρου καὶ Παύλου στὸ περίφημο «Mosteiro dos Jerónimos» ὁ Καρδινάλιος τέλεσε τὴ Θ. Λειτουργία γιὰ πλῆθος ἀλιέων καὶ ναυτικῶν.

—Ὁ ΡΚαθολικὸς μοναχὸς Ἀνδρέας Γκοζᾶλες, Πρόεδρος τοῦ ΡΚαθολικοῦ Πανεπιστημίου τῆς Μανίλλας τῶν Φιλιππίνων, ἐπελέγη ὑπὸ τῆς νέας Κυβερνήσεως τῆς χώρας Ὑπουργὸς Παιδείας πρὸς ἀναγνώρισι τῶν ὑπηρεσιῶν τῆς ἐκεῖ ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας στὸν τομέα τῆς Παιδείας.

—Ὁ Πάπας, ὁμιλῶν πρὸς ἐκπροσώπους τῆς «Κινήσεως ὑπὲρ τῆς ζωῆς» στηλίτευσε τὴ νομοθεσία, ποὺ ἐπιτρέπει τὶς ἐκτρώσεις. «Μὲ βαθὺν πόνο — εἶπε — πρέπει νὰ διαπιστώσωμεν, ὅτι τέτοια θλιβερὰ φαινόμενα παρατηροῦνται ἐπίσης στὴν Ἱταλία, ὅπου στὰ τελευταῖα 20 χρόνια περισσότερα τῶν 3.500.000 παιδιῶν ἐφονεύθησαν μὲ νομικὴν προστασία, ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐφονεύθησαν κρυφά». Σήμερα, —προσέθεσεν— «ὅλοι διαπιστώνουν τὸ ἐπὶ πολιτικοῦ πεδίου ναυάγιο τῶν νόμων περὶ ἐκτρώσεων», οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον δὲν περιορίσαν τὶς παράνομες ἀμβλώσεις, ἀλλὰ καὶ ἠΰξησαν

τὴν μείωσι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεννήσεων, τὸν ἐκφυλισμὸ τῆς δημοσίας ἠθικῆς ζωῆς καὶ τὰ πλήγματα ἐναντίον τῆς οἰκογενεῖας, «τοῦ πρωταρχικοῦ κυττάρου τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας». Οἱ ἐκτρώσεις σημαίνουν ἐπὶ πλέον ταπείνωσι «τῆς γυναικὸς καὶ τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτῆς ὡς προσώπου, ὡς συζύγου, ὡς μητρὸς» (Ἐράγε τί θὰ ἔλεγαν οἱ Ἕλληνες «προοδευτικοὶ» ποὺ κατακρίνουν τὸ νὰ ἔχη ἡ Ἐκκλησία λόγον γιὰ παρόμοια νομοθετικὰ ζητήματα;).

—Ἡ διευθύνουσα καὶ συντονίζουσα στὴν Βαυαρία τὸ ρωμαιοκαθολικὸ ἔργο τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου τῶν γυναικῶν (Frauensceelsorge) κυρία Irene Löffler, ὁμιλοῦσα ἐνώπιον 1000 γυναικῶν δὲν δίστασε νὰ προβάλῃ τὸ αἷτημα γιὰ τὴν εἴσοδο τῶν γυναικῶν στὴν τελετουργικὴ ἱερωσύνη, λέγοντας τὰ ἑξῆς: «Οἱ γυναῖκες ὡς βαπτισμένες καὶ ὡς χρισμένες μὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ θὰ ἠθελαν νὰ χρησιμοποιήσουν τὰ πνευματικὰ τους χαρίσματα στὴν Ἐκκλησία καὶ στὴν κοινωνία..., νὰ τελοῦν λειτουργίες καὶ νὰ βοηθοῦν ποιμαντικῶς τοὺς ἀνθρώπους... Γι' αὐτὸ θέλομε ἀναγνώρισι, ἐπίσης ἀπὸ τὴν Ρώμη» (δηλ. τὸν Πάπα).

Ε. Δ. Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἀπὸ τὴν 15ῃ ἕως τὴν 19ῃ Ἰουνίου 1998 συνήλθε στὴν Aticcia (κοντὰ στὴ Ρώμη) ἡ μικρὰ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Διεθνούς Μεικτῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Θεολογικοῦ Διαλόγου Ὁρθοδόξων καὶ Ρωμαιοκαθολικῶν ὑπὸ τοὺς δύο Συμπροέδρους Καρδινάλιο Ἐδουάρδο Cassidy καὶ τὸν Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπο Αὐστραλίας κ. Στυλιανό. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσι τῶν εὐχῶν τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου Β' καὶ τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου ἐξητάσθησαν οἱ ἀποφάσεις τῆς Ὁλομελείας τοῦ ἔτους 1993 (στὸ Βalamand τοῦ Λιβάνου) καὶ οἱ προτάσεις τῆς Διορθοδόξου Ἐπιτροπῆς, ποὺ εἶχε συνέλθει στὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως τὸ 1995 καὶ τὸ 1997. Ἄλλην μίαν φορὰν καταδικάσθη ὁ θεσμὸς τῆς Οὐνίας ὡς μεθόδου ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν καὶ ἀποκρυσταλλώθηκε ὁ φάκελος τῶν θεμάτων, ποὺ θὰ ἐξετάσῃ ἡ Ὁλομέλεια τῆς Διεθνούς Ἐπιτροπῆς τοῦ Διαλόγου τὸν Ἰούνιο τοῦ 1999 στὴ Βαλτιμόρη τῶν Η.Π.Α.

—Τὴν 25ῃ Ἰουνίου δημοσιεύθηκε στὸ Βατικανὸ ἡ κοινὴ «Δήλωσις περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς δικαιοσύνης», ἡ ὁποία δήλωσις ἐτοιμάσθη ἀπὸ ἐκπροσώπους τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὴν προαγωγή τῆς χριστιανικῆς ἐνότητος καὶ τοῦ Παγκοσμίου Λουθηρανικοῦ Συνδέσμου. Ἡ Δήλωσις αὐτὴ ἤρχισε νὰ δέχεται σοβαρὰς ἐπικρίσεις τόσο ἀπὸ Ρωμαιοκαθολικοὺς, ὅσον καὶ ἀπὸ Λουθηρα-

νούς, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι γενικῶς ἐκτιμᾶται ὡς σημαντικὸν οἰκουμενικὸν γεγονὸς καὶ βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσι τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἐνότητος μεταξὺ Ρωμαιοκαθολικῶν καὶ Λουθηρανῶν. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου Ed. Cassidy εἶπε σὲ συνέντευξι πρὸς δημοσιογράφους, ὅτι ὁ διάλογος ΡΚαθολικῶν καὶ Λουθηρανῶν συνεχίζεται. «Ὁφείλομε νὰ ὁμολογήσωμε —εἶπεν— ὅτι ἡ κοινὴ αὐτὴ δῆλωσις ἔχει τὰ ὄριά της. Πάντως ἀποτελεῖ σπουδαῖο βῆμα προόδου, χωρὶς νὰ διεκδικῆ τὸ προνόμιον τῆς ἐπιλύσεως τῶν προβλημάτων. Καθολικοὶ καὶ Λουθηρανοὶ ὀφείλουσι μαζὶ νὰ ἀντιμετωπίσουσι αὐτὰ, ὥστε νὰ ξεπεράσουσι τὸν ἐκκλησιαστικὸν χωρισμὸν τοὺς καὶ νὰ προχωρήσουσι πρὸς τὴν πλήρη ὁρατὴν ἐνότητα». Ἐξάλλου ὁ Πάπας Ἰωάννης - Παῦλος Β' τὴν 28ῃ Ἰουλίου ἐ.ἔ. δῆλωσε τὰ ἑξῆς: «Σήμερα μποροῦμε νὰ εἴμεθα χαρούμενοι γιὰ ἓνα σπουδαῖο οἰκουμενικὸν ἐπίτευγμα. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν Κοινὴν Δῆλωσιν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παγκοσμίου Λουθηρανικοῦ Συνεδρίου. Ἡ Δῆλωσις αὐτὴ παρουσιάζει ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ Διαλόγου, πὺν ἄρχισε ἀμέσως μετὰ τὴν Β' Σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ, ὅτι οἱ Ἐκκλησίες πὺν ἀνήκουσι εἰς τὸν Παγκόσμιον Λουθηρανικὸν Σύνδεσμον καὶ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία γιὰ ἓνα ἐπὶ αἰῶνες ἀντιλεγόμενον ζήτημα, ὅπως τὸ ζήτημα τῆς δικαιοσύνης, πέτυχαν σὲ μὲγαλὸν βαθμὸν συμφωνίαν. Ἡ Δῆλωσις, ἀκόμη καὶ ἐὰν δὲν λυθῶσι ὅλα τὰ ζητήματα, πὺν σχετίζονται πρὸς τὴν παρουσίαν τῆς διδασκαλίας περὶ δικαιοσύνης, ἐκφράζει ἐν τούτοις μίαν συμφωνίαν γιὰ θεμελιώδεις ἀλήθειαι τῆς διδασκαλίας περὶ δικαιοσύνης».

—Τὸ Δελτίον Οἰκουμενικῆς Ἐπικαιρότητος «Ἐνημέρωσις» μᾶς πληροφορεῖ τὰ ἑξῆς:

«Παρὰ τὰ ἀποφασισθέντα κατὰ τὴν Διορθόδοξον Συνάντησιν τῆς Θεσσαλονίκης σχετικὰ μετὰ τὴν συμμετοχὴν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον Ἐκκλησιῶν, ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριαρχείου Σόφιας, σὲ ἐπικοινωνίαν τοῦ μετὰ συντάκτη τοῦ δελτίου εἰδήσεων ENI (Ecumenical News International), δῆλωσε ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 22ας Ἰουλίου 1998, ἐπεκύρωσε τὴν ἀπόφασιν πὺν εἶχε λάβει τὸν περασμένον Ἀπρίλιον, ὅπως ἡ Ἐκκλησία Βουλγαρίας ἀποχωρήσῃ ἀπὸ τὸ ΠΣΕ. Ὡς λόγοι ἀποχωρήσεως προβάλλονται ἡ ἔλλειψις προόδου εἰς τὸν πολυμερῆ θεολογικὸν διάλογον καὶ ὁ προσηλυτισμὸς, τὸν ὅποιον ἀσκοῦν εἰς βάρος τῶν ὀρθοδόξων διάφοροι αἰρέσεις, ὑπὸ τὴν σκέπη τῶν Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ ἀνωτέρω ἀπόφασις θὰ κοινο-

ποιηθῆ πρὸς τὸ Προεδρεῖο τῆς Η' Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ΠΣΕ (Χαράρε, 3-13 Δεκεμβρίου 1998), μετὰ γράμμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ ὅποιο θὰ κομίσῃ εἰς τὴν Χαράρε ἓνα ἐπὶ τούτῳ μεταβαίνων ἀντιπρόσωπος τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας».

—Κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συνεταιρισμοῦ «Εὐρωδιακονία», πὺν πραγματοποιήθη εἰς Βρυξέλλαις, ἀπὸ 26 ἕως 29 Ἰουνίου 1998, τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ, ἔγινε δεκτὸ ὡς τακτικὸν μέλος τοῦ ἐν λόγῳ Ὁργανισμοῦ.

Ἡ «Εὐρωδιακονία — Εὐρωπαϊκὸς Συνεταιρισμὸς γιὰ Ἐκκλησιαστικὴ Κοινωνικὴ Διακονία», ἐδρεύει εἰς Βρυξέλλαις, ἀποβλέπει δὲ εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἰδρυμάτων πὺν συναντοῦν οἰκονομικὰς δυσχέρειαι εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ποιμαντικοῦ ἢ κοινωνικοῦ ἔργου τοῦς. Ἡ «Εὐρωδιακονία», μετὰ τῆς προσχωρήσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ἀπετελεῖτο ἀπὸ διάφορας διακονικὰς καὶ ἀνθρωπιστικὰς ὀργανώσεις Προτεσταντικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρώπης.

—Ὁ παλαιότερος ἐνθουσιασμὸς γιὰ τὴν σχέσιν ΡΚαθολικῶν καὶ Ἀγγλικανῶν περιορίζεται ὀλον ἐν καὶ περισσότερον, ὅπως ἐδήλωσεν ὁ Monsignore Timothy Galligan, ἐκπρόσωπος τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου γιὰ τὴν ἐνότητα, κατὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἀγγλικανικῆς συνδιασκέψεως εἰς Lambeth. Αἰτία τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ αὐτοῦ εἶναι ἡ χειροτονία γυναικῶν εἰς ἱερεῖς καὶ ἐπισκόπους, ἡ ὅποια κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν εἶναι δυνατὴ εἰς τὴν Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν.

Ε. Δ. Θ.

**BIBLIA
ΓΙΑ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟ
ΤΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ**

- * **ΑΚΟΛΟΥΘΙΑ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΒΑΠΤΙΣΜΑΤΟΣ**
- * **ΜΥΣΤΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΤΗΧΗΣΕΙΣ**, ἀγίου Κυρίλλου Ἱεροσολύμων (ἐξήγησις τοῦ ἱεροῦ Βαπτίσματος καὶ τοῦ Χρίσματος).
- * **ΝΑ ΣΑΣ ΖΗΣΕΙ... Μία προσέγγισις εἰς τὸ μυστήριον τοῦ Βαπτίσματος (νῦν Ἀρχιεπ. Ἀθηνῶν Χριστοδούλου).**
- * **ΚΑΤΗΧΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΩΝ ΕΝΗΛΙΚΩΝ**, (βιβλίον πὺν ἀναφέρεται καὶ εἰς τὸ Βάπτισμα τῶν νηπίων), νῦν Μητροπ. Ναυπάκτου Ἱεροθέου.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Καλλινίκου Ι. Καρούσου, Μητροπολίτου Πειραιώς, Η ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΠΡΑΞΗ, έκδόσεις «Χρυσοπηγή», σσ. 318.

Η διακονία του Σεβ. Πειραιώς στον τομέα του προφορικού και του γραπτού κηρύγματος είναι γνωστή. Έπι δεκαετίες τώρα, εύκαιρος άκαιρος, από τον άμβωνα ή τó βήμα αΐθουσών, και κατά τὰ τελευταία δέκα χρόνια από τó ραδιοφωνικό σταθμό «Πειραιϊκή Έκκλησία» και τó óμώνυμο περιοδικό που ίδρυσε ó ίδιος, óπως παλαιότερα και ως άρθρογράφος τής «Έκκλησιαστικής Άλήθειας» (1976-1983), ή συντάκτης άλλων θρησκευτικών περιοδικών, προσφέρει τροφή πνευματική στους άκροατές ή άναγνώστες του. Κύριο γνώρισμα του λόγου ή του γραπτού του είναι ή οικοδομή, που έπιτυγχάνεται με τήν άνάλυση, τήν έρμηνεία, τήν έμβάθυνση στο σωστικό λόγο του Κυρίου και τής Έκκλησίας Του.

Διήκουσα έννοια του κηρύγματος του Μητροπολίτου Πειραιώς είναι ότι ό χριστιανός όφείλει να ζεί σύμφωνα με τó θέλημα του Θεού. Τó θείο θέλημα ύπαγορεύεται από τó λόγο Του, που είναι θησαυρισμένος στην Άγία Γραφή και τήν παράδοση τής Έκκλησίας. Για να άπαλλαγεί ό άνθρωπος από τὰ ψυχοφθόρα πάθη και να έμποτισθεί με τó πνεύμα του θελήματος του Θεού, ν' άποκτήσει δηλαδή πνευματική ζωή, είναι άπαραίτητα τόσο ή γνώση του θελήματος αυτού όσο και ή βίωσή του.

Στὰ γενικά αυτά πλαίσια τής κηρυγματικής διακονίας του Σεβ. κ. Καλλινίκου κινείται και τó τελευταίο, χρονικά, βιβλίο με τίτλο «Η Όρθόδοξη ζωή στην πράξη». Άπό τον ύπότιτλο γίνεται άμέσως φανερό τó άκριβές περιεχόμενο: «Άνάλυση και έρμηνεία του ΙΒ' κεφαλαίου τής προς Ρωμαίους έπιστολής του Άποστόλου Παύλου». Πρόκειται για ένα κατεξοχήν δυνατó ιερό κείμενο («Παρακαλώ σΐν ύμάς... παραστήσαι τὰ σώματα ύμών θυσίαν ζώσαν, άγιαν... Και μη συσχηματίζεσθαι τώ αιώνι τούτω...», κ.λπ.), στο όποίο ό μέγας άπόστολος τών έθνών, άπευθυνόμενος προς τούς Ρωμαίους —και προς κάθε χριστιανό— διατυπώνει ύποθήκες και συμβουλές οί όποιες καλύπτουν πολλές πτυχές τής καθημερινής πνευματικής ζωής.

Όπως σημειώνει στον Πρόλογο του καλαίσθητου βιβλίου του ό Σεβ. συγγραφέας, τó κεφάλαιο αυτό

«είναι ένας κώδικας κανόνων, που μάς βοηθεΐ να έξέλθομε από τες άδυναμίες του έαυτού μας, να νικήσομε τὰ πάθη που έμφωλεύουν στην ψυχή μας και να προσφέρουμε όλόκληρον τον έαυτόν μας στον Θεόν "θυσίαν ζώσαν και εύάρεστον" ενώπιόν Του». Τó κείμενο του ΙΒ' κεφαλαίου είχε άναλύσει και έρμηνεύσει ό Σεβ. σε συνέχεια έκπομπών από τó ραδιοφωνικό σταθμό τής Ί. Μητροπόλεως Πειραιώς, στίχο προς στίχο, ένίοτε λέξη προς λέξη. Και έπειδή —όπως σημειώνει— ή ανταπόκριση τών άκροατών ύπήρξε μεγάλη και συγκινητική, συμμορφώθηκε προς τήν άπαίτηση πολλών να κυκλοφορηθούν οί όμίλιες και σε βιβλίο, ώστε «να ώφεληθούν από τήν άνάγνωση του... για μιá σωστή όρθόδοξη πνευματική ζωή».

Πιστεύουμε ότι, όπως και άλλα παρόμοια έποικοδομητικά έργα, και τó παρόν πόνημα του Σεβ. Πειραιώς κ. Καλλινίκου θα γνωρίσει άλλεπάλληλες έπανεκδόσεις.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Κ. Ί. Φαρμάκη, ΤΟ «ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ» ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ (Μία συμβολή στο πρόβλημα έθνοτήτων στα Βαλκάνια), διδακτορική διατριβή στο Παν/μιο τής Βόννης - Πολιτικές Έπιστήμες, μετάφρ. Ντόρας Γκιτάκου - Φαρμάκη, Άθήνα 1996, σσ. 330.

Ίερόπαις και παλιός Ριζαρείτης ό κ. Φαρμάκης, που κατάγεται από τὰ μαρτυρικά χώματα τής Δυτικής Μακεδονίας, διάλεξε ως θέμα τής διδακτορικής διατριβής του (ή όποία κυκλοφορεί, στα γερμανικά, στις χώρες του έξωτερικού και διδάσκεται στις ειδικές έδρες στα ξένα πανεπιστήμια) τó άκανθώδες πρόβλημα του κράτους τών Σκοπίων, που είναι τόσο επίκαιρο σήμερα στα Βαλκάνια και σε όλη τήν Ευρώπη. Ό σ. άφιέρωσε πολλά χρόνια μετά τες σπουδές του και ξόδεψε πολλά, για να κάμει βαθειές και ύπεύθυνες έρευνες στα Άρχεία του γερμανικού κράτους και να εκδώσει τó πολύτιμο αυτό έργο του και στα έλληνικά (με δικά του έξοδα!). Φυσικά, έάν έπρόκειτο γι' άλλη χώρα, για τόσο ενδιαφέροντα στοιχεία, οί οργανώσεις, τὰ ύπουργεία, τὰ κόμματα, θα συναγωνίζονταν ποιός να τó εκδώσει, άφού ρίχνει φώς στο καυτό ζήτημα τών Σκοπίων και στις πολιτικές διαστάσεις του, άλλα έδω...

Ό σ. διαιρεί τὸ ἔργο του σὲ τέσσερα κύρια Μέ-
ρη. Στὸ Α' (μὲ ἕξι κεφάλαια) ἀσχολεῖται μὲ τὴν ἔν-
νοια «Μακεδονία»: τὰ σχετιζόμενα κράτη - ομάδες,
ἔτυμολογικὰ στοιχεῖα, γεωγραφικά, πληθυσμοί, ἱστο-
ρική ἐξέλιξη - μεταβολές, ἢ «μακεδονία» τῆς λαϊκῆς
δημοκρατίας τῶν Σκοπίων. Στὸ Β' Μέρος (τρία κε-
φάλαια) ἐξετάζει τὴν πολιτικὴ ὄλων τῶν Δυνάμεων
(1878-1940), τὴν πολιτικὴ τῶν βαλκανικῶν κρατῶν καὶ
τῶν Μεγάλων Δυνάμεων (1940-1945) καὶ τὴν πολιτικὴ
βαλκανικῶν κρατῶν καὶ Μεγ. Δυνάμεων τὴν περίοδο
1945 ἕως τὸ 1960-1961. Στὸ Γ' Μέρος ὁ σ. παρουσιάζει
τις πρόσφατες ἐξελίξεις τοῦ μακεδονικοῦ ζητήμα-
τος, ὅπως παρουσιάζεται ἀπὸ τοὺς εἰδικοὺς ἀρθρο-
γράφους στὰ περιοδικὰ καὶ τις ἐφημερίδες, ἐνῶ στὸ
Δ' Μέρος ἔχουμε τὴν τελικὴ διεργασία καὶ τὰ συμ-
περάσματα ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴ μελέτη ὄλων τῶν
ἱστορικῶν στοιχείων καὶ τῶν ἐγγράφων γιὰ τὸ «μακε-
δονικὸ ἔθνος».

Πρόκειται, πράγματι, γιὰ φοβερὰ ἐνδιαφέρουσα
μελέτη, πολύτιμη γιὰ τὴν ἐπιστῆμη καὶ τὸ ἔθνος μας
καὶ ὁ κ. Φαρμάκης εἶναι ἄξιος τῶν συγγραφεῶν
ἀλλὰ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μας. Τὴν ἀξία τῆς μελέ-
της αὐτῆς τονίζει ἀρμοδίως καὶ ὁ καθηγητῆς Dr Hans
- Helmuth Knütter, ποὺ προλογίζει τὸ βιβλίον καὶ
γράφει: «Ἡ ἀξία τῆς συμβολῆς τοῦ συγγραφέα ἔγκει-
ται στὸ γεγονός ὅτι αὐτὸς ἐρευνᾷ ἕνα πολὺ ἀμφισβη-
τούμενο πολιτικὰ ζήτημα μὲ ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια...
Καθὼς καὶ στὸ γεγονός, ὅτι αὐτὸς ἔπραγματεύτηκε
μὴ ὀριακὴ περιοχὴ καὶ σφαῖρα ἐπιστῆμης μεταξὺ
Πολιτικῆς καὶ Ἱστορίας, μὲ συγκρατημένο καὶ ὑπεύ-
θυνο τρόπο, καὶ ἐπομένως ἔχει προσφέρει, τόσο γιὰ
τὴν πρακτικὴ πολιτικὴ ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἐπιστῆμη τῆς
Ἱστορίας καὶ τῆς Πολιτικῆς, μίαν σημαντικὴ Συμβολὴ
στὴν ἐπίλυση ἑνὸς φλέγοντος ἐπίκαιρου προβλήμα-
τος» (σελ. X-XI). Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι τὴν ὠραία
(καὶ σὲ ρέουσα ἐπιστημονικὴ δημοτικὴ) μετάφραση
τοῦ ἔργου ἔκαμε ἡ σύζυγος τοῦ συγγραφέα κ. Ντόρα
Γκιτάκου - Φαρμάκη. Συγκινητικὴ καὶ ἡ ἀφιέρωση:
«Στοὺς Σεβαστοὺς καὶ ἀγαπητοὺς μου Γονεῖς, Πρω-
τοπρεσβύτερο π. Ἰωάννη καὶ Βαία Φαρμάκη».

Μιὰ εὐχὴ μονάχα: ν' ἀξιοποιηθεῖ τὸ ἔργο ἀπὸ
τοὺς ὑπευθύνους τῆς πολιτικῆς μας, γιὰ νὰ μὴν πάνε
χαμένα τόσα πολύτιμα στοιχεῖα καὶ τόσοι κόποι τοῦ
συγγραφέα.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ἱερομονάχου Εὐσεβίου **Βίττη**, **ΟΜΙΛΙΕΣ ΠΝΕΥ-
ΜΑΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ
ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ**, Ἐκδόσεις
«Ὁρθόδ. Κυψέλη», τόμ. Α', Θεσσαλονίκη 1997, σσ.
384, τόμ. Β', σσ. 380.

Ἕνας σοφὸς καὶ ἅγιος Ἱερομόναχος, ἀφιερωμέ-

νος ψυχῆ καὶ σώματι στὴν ἀγία Ἐκκλησία μας, παρὰ
τὴν εὐθραυστην ὑγεία του, ζῆ ἀποτραβηγμένος στὸ
ἐρημητήριό του καὶ ἀναλίσκεται μὲ αὐτοθυσία στὴν
ἀγάπη τῶν ἐν πνεύματι ἀδελφῶν του, μελετώντας,
γράφοντας καὶ νυχθημερὸν προσευχόμενος. Ἡ μόνη
ἐξοδὸς τοῦ πρὸς τὸν κόσμον εἶναι ἡ μετάβασή του
στὴν πλησιέστερη πολιτεία, ὅπου δίνει πνευματικοῦ
καὶ οἰκοδομητικοῦ πάντοτε χαρακτήρος διαλέξεις - ὁ-
μιλίες (καὶ — ἂν χρειαστεῖ — ἡ μετάβασή του στὸ για-
τρὸ ἢ τὸ νοσοκομεῖο). Καρπὸς αὐτῶν τῶν ὁμιλιῶν
τοῦ π. Εὐσεβίου ἐπάνω στὸ δύσκολο κείμενον καὶ
πολλὲς φορὲς αἰνιγματικὸ περιεχόμενο τοῦ ἱεροῦ βι-
βλίου τῆς Ἀποκαλύψεως εἶναι οἱ δυὸ τόμοι ποὺ πα-
ρουσιάζουμε. Εἶναι δυὸ πολυσέλιδοι τόμοι, ποὺ πε-
ριέχουν πραγματικὸ χρυσάφι γιὰ τὸν ἀναγνώστη, καὶ
ἀναμένουμε ὅλοι, μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον, καὶ τὴν κυ-
κλοφορία τοῦ τελευταίου (τρίτου) τόμου, μὲ τὸν ὁ-
ποῖο καὶ ὀλοκληρώνεται ἡ σειρά τῶν ὁμιλιῶν τοῦ π.
Εὐσεβίου πάνω στὴν Ἀποκάλυψη.

Ὁ Α' τόμος περιλαμβάνει δεκαἕξι ὁμιλίες (κεφ.
α'-γ'), ὁ Β' τόμος δεκαπέντε ὁμιλίες (κεφ. δ'-ιγ')
καὶ ὁ ὑπὸ ἔκδοσιν Γ' τόμος τὰ «ἐπίλοιπα τῆς ἀνα-
γνώσεως» (κεφ. ιγ'-κβ'). Συλλογίζομαι, πὼς ἀπὸ τις
πρόσφατες γιορτὲς ποὺ ἔγιναν στὴν Πάτμο καὶ ἄλ-
λοῦ, γιὰ τὴν Ἀποκάλυψη, αὐτὸ ποὺ θὰ μείνει καὶ θὰ
οἰκοδομήσει καὶ — μὲ τὴ χάρη τοῦ Θεοῦ — μπορεῖ νὰ
σώσει ψυχές, εἶναι τούτα τὰ βιβλία, ποὺ γράφτηκαν
μὲ αὐτὴ τὴν εὐκαιρία. Ὁ σ. ἔδωκε μέρες καὶ νύχτες
πολλές, γιὰ νὰ ἐμβαθύνει σὲ πνευματικὲς μελέτες καὶ
στὰ ἔργα ὄλων τῶν «προλαλησάντων», ἰδίως τῶν ἁ-
γίων Πατέρων, καὶ στὴ συνέχεια, μὲ πολλὴ ταπεινω-
ση καὶ εὐλάβεια, νὰ μᾶς προσφέρει τοὺς καρποὺς τῶν
κόπων του - ὄντως γλυκύτατος! Λέει στὰ Εἰσαγωγι-
κὰ (σελ. 5): «Βασικὴ μας ἐπιθυμία ἐξακολουθητικὰ,
καὶ τότε ποὺ ἔγιναν οἱ ὁμιλίες καὶ τώρα ποὺ κατατί-
θενται γραπτῶς, ἦταν καὶ εἶναι νὰ προσεγγίσουμε, μὲ
ὄλη τὴν εὐλάβεια καὶ τὸ σεβασμὸ ποὺ τοῦ ἀρμόζει,
καὶ νὰ προσπαύσουμε μὲ δέος, ἀλλὰ καὶ ἀγαπητικὰ,
τὸ ἱερὸ αὐτὸ βιβλίον». Καὶ στὸ κάτω (σελ. 11): «Τὸ
βιβλίον τῆς Ἀποκαλύψεως γράφτηκε ὄχι μόνο γιὰ
τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς τῆς συγγραφῆς του, ἀλλὰ
καὶ γιὰ ὅλους τοὺς πιστοὺς ὄλων τῶν αἰώνων, καὶ
ἐπομένως καὶ γιὰ μᾶς σήμερα. Καὶ τὸ βιβλίον αὐτὸ
μεταφέρει κάποιον σπουδαῖον κεντρικὸν μῆνυμα καί,
μαζί του, ἐπὶ μέρους μὴνύματα πολὺ σημαντικὰ γιὰ
τὴ σωτηρία μας».

Μακάρι νὰ μπορούσαν αὐτοὶ οἱ τόμοι, μὲ τις ὁμι-
λίες τοῦ π. Εὐσεβίου, νὰ φτάσουν σὲ κάθε ὀρθόδοξο
σπίτι καί, ἰδιαίτερα, σὲ κάθε πνευματικὸν διδάσκαλον
καὶ ἱεροκήρυκα. Ἡ προσφορὰ εἶναι ἀνεκτίμητη καὶ
ἀπροσμέτρητη, γιὰ μᾶς μεταφέρει τὰ σωτήρια μὴνύ-
ματα τοῦ θεοῦ βιβλίου τῆς Ἀποκαλύψεως, μὲ ὅλες

τις σχετικές γνώμες τών ἁγίων Πατέρων (σὲ ἀπλή και ἐνίοτε σὲ ποιητικὴ γλῶσσα), μὲ τὸν τρόπο τῆς καρδιάς.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Ἄρχιμ. Γερβασίου Ἰω. **Ραπτοπούλου**, ἱεροκήρυκος, **ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ**, Ἔκδοση Ὁρθ. Ἱεραρχ. Ἀδελφότητος «Ἡ ὁσία Ξένη», Πλαγιάρι Θεσ/νίκης 1997, σσ. 416.

Εἶναι γεγονός ὅτι πολὺ σπάνια, πλέον, βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος βιβλία ποὺ νὰ γράφουν γιὰ τὴν πατρίδα, τὴ σημαία, τὸν πατριωτισμὸ, τὸ ἔθνος καὶ τὰ πρὸς αὐτὰ καθήκοντα καὶ τὶς ὑποχρεώσεις τών Ἑλλήνων. Οἱ ἔννοιες τοῦτες ποὺ ἄλλοτε – ὄχι στὸν ἀπώτερο παρελθόν – συγκινοῦσαν, ἀκούγονται δυστυχῶς ἀνεπίκαιρες, καμιά φορὰ προκαλοῦν καχυποψία καὶ ἐνίοτε συναντοῦν καὶ ἐπιθέσεις... Τόσο πολὺ!

Ἔτσι, ὄχι χωρὶς εὐχάριστη ἐκπληξη ἔλαβα ἀπὸ τὸν πολὺ ἀγωνιστὴ στὸν «ἀγῶνα τὸν καλὸν» ἀρχιμανδρίτη π. Γερβάσιο τὸ πρόσφατο πόνημά του μὲ τὸν τίτλο «Ἐχθροὶ τῆς Πατρίδος», ποὺ τὸ ἀφιερώνει ὡς «ἐλάχιστο πνευματικὸ Μνημόσυνο σ' αὐτοὺς ποὺ ἔπασαν στὰ πεδία τῶν μαχῶν γιὰ τὴν ἐλευθερία καὶ τὴν ἐδαφικὴ ἀκεραιότητα τῆς πατρίδος μας, "ὦν μνησθεὶ Κύριος ὁ Θεὸς ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ"».

Ὁ ἔμπειρος ἱεροκήρυκας καὶ συγγραφέας ἔχει ἔναν πολὺ ἀπλό, ζωντανὸ καὶ ἐπιτυχημένο τρόπο ν' ἀγγίζει τὸ νοῦ καὶ τὴν καρδιά τῶν ἀναγνωστῶν του. Μὲ φράση κοφτὴ, διανοητικὴ μὲ ἐρωτήσεις καὶ ἄμεσες ἀπαντήσεις, μὲ καίρια ἔκφραση, χωρὶς ἔλλειψη ἢ ὑπερβολή, καταφέρνει νὰ μεταδώσει τὰ μηνύματά του. Μηνύματα πατριωτισμοῦ, χωρὶς ἐξάρσεις φανατισμοῦ, δίχως καπηλεία τῶν ἱερῶν καὶ ὁσίων.

Ξεκινώντας ἀπὸ τοὺς *ἔξωτερικὸς ἐχθροὺς* τῆς Ἑλλάδος, κάνει ἐκτενὴ λόγο γιὰ τὴν Πατρίδα (τί εἶναι, τὸ μεγαλεῖο τῆς, τὴν ἀγάπη ποὺ τῆς ὀφείλουμε, τὸ καθήκον τῆς ὑποταγῆς μας σ' αὐτήν), γράφει γιὰ τὴ Σημαία μας (σύμβολο τῆς πατρίδος, τὴν ἱστορία τῆς, τὴν τιμὴ ποὺ τῆς πρέπει), ἀναφέρεται σὲ διακεκριμένους ἢ ἀπλοὺς Ἕλληνες ποὺ θυσίαστηκαν γιὰ τὴν Πατρίδα, κάνει λόγο γιὰ τὸν ἑλληνικὸ Στρατό, τὴν πολεμικὴ ἀρετὴ τῶν Ἑλλήνων καὶ τὶς ἐθνικὲς ἐορτές, ἀπαντᾷ στὸ ἐρώτημα ἂν ἐπιτρέπεται ὁ πόλεμος. Σημαντικὸ μέρος τοῦ ἔργου καταλαμβάνει, στὴ συνέχεια, ὁ κίνδυνος ἀπὸ τοὺς *ἑσωτερικὸς ἐχθροὺς*, καὶ κυρίως ἀπὸ τὸ θέμα ποὺ προέκυψε λόγω ψήφισις τοῦ νόμου (731/1977) γιὰ τὴν ἐξάιρεση ἀπὸ τὴν ὑποχρεωτικὴ στρατιωτικὴ θητεία ἐκείνων ποὺ ἀρνοῦνται νὰ φέρουν ὄπλα «ἐνεκα τῶν θρησκευτικῶν τους πεποιθήσεων» (κυρίως τῶν χιλιαστῶν). Παρατίθενται: ὁ

«χαριστικὸς» νόμος, περιστατικὰ ἀπὸ τὴν ιδιότυπη ἀνταρσία χιλιαστῶν στὸ στρατό, ἀπόφαση τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, οἱ ἀπόψεις τῆς Ἐκκλησίας (Ἱ. Συνόδου, ἱεραρχῶν), ἐνδεικτικὲς διαμαρτυρίες ἐπώνυμων καὶ ἀπλῶν ἀνθρώπων, χαρακτηριστικὰ περιστατικὰ πατριωτισμοῦ καὶ αὐτοθυσίας, γνωματεύσεις ἀρμοδίων Ἀρχῶν κ.λπ. Τέλος, στὸ ἰθ' κεφάλαιο ὁ σ. ἐπικαλεῖται ντοκουμέντα, μὲ τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζει ὅτι γιὰ τὶς ρυθμίσεις αὐτὲς «ἡ ἀληθινὴ αἰτία εἶναι βαθύτερη».

Εἰκόνες, φωτογραφίες, σχέδια, γραβούρες, ποιήματα, συνθήματα, ἀποσπάσματα δημοσιευμάτων, δηλώσεων, διακηρύξεων κ.λπ. διανοίξουν τὸ περιεχόμενον τοῦ βιβλίου καὶ μὲ ἐπαγωγικῶς ἄριστο τρόπο τὸ συμπληρώνουν καὶ κάνουν περισσότερο εὐχάριστη καὶ διδακτικὴ τὴν ἀνάγνωση. Θεωροῦμε τὸ ἔργο τοῦ π. Γερβασίου ἐξαιρετικὰ χρήσιμο σὲ κάθε Ἑλληνα, ἰδιαίτερα δὲ στοὺς κληρικοὺς καὶ ἐκπαιδευτικούς, πρὸς φρονηματισμὸ τῶν νεοτέρων.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

SAINTS CONSTANTINE and HELEN - 80th Anniversary, Ἔκδοση Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης Cambridge, Massachusetts, σσ. 214.

Μὲ ἐπίσημες ἐκδηλώσεις ἡ Ἑλληνορθόδοξη Κοινότητα τῆς ἐνορίας τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, στὸ Cambridge Μασσαχουσέττης τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, γιόρτασε τὸ 1997 τὴν 80ῆ ἐπέτειο ἀπὸ τὴν ἴδρυσή της (1917). Ὁ λαμπρὸς βυζαντινὸς ρυθμὸς ναὸς ποὺ ἀνοικοδομήθηκε τὸ 1935-36 καὶ τὸ νέο Ἐκπαιδευτικὸ Κέντρο «Σωκράτης» (1964) βρισκονται στὴν καρδιά τοῦ Cambridge, μεταξὺ τῶν περιφημῶν Πανεπιστημίων τοῦ Harvard καὶ τοῦ M.I.T. Ἡ ἀνθούσα σήμερα Ἑλληνορθόδοξη αὐτὴ Κοινότητα ἔχει τὶς ρίζες της στὸ ἔτος 1895, ὅταν στὴν περιοχὴ αὐτὴ ἐγκαταστάθηκαν οἱ πρῶτες πέντε οἰκογένειες Ἑλλήνων μεταναστῶν, ποὺ τὸ 1910 ἔγιναν 100 ἄτομα καὶ τὸ 1916 ἀνῆλθαν σὲ 300 περίπου. Τὸ 1917 ἴδρυσαν τὴν Κοινότητα τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, ἡ ὁποία ἔγραψε λαμπρὴ ἱστορία στὰ 80 χρόνια ποὺ διέρρευσε ἀπὸ τότε.

Ἡ 80ετηρίδα γιορτάστηκε μὲ μιὰ μεγαλειώδη ἐκδήλωση. Μετὰ τὸν Ἐθνικὸ Ὑμνο, ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Βοστώνης κ. Μεθόδιος ἔκανε σχετικὴ Δέηση καὶ ἀκολούθησαν θερμοὶ Χαιρετισμοὶ ἀπὸ τοὺς J. Κερασώτη, Κ. Ὁρφανίδη (πρόξενο τῆς Ἑλλάδος), Σ. Ἀλεξανδριδὴ (πρόεδρος τῆς Κοινότητος), Δ. Παπασπῆ (πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως τῶν ἑλληνοαμερικανικῶν ἐταιριῶν Ν. Ἀγγλίας) καὶ τῆς Κατερίνας Τριανταφύλλου (συμβούλου τῆς πόλεως τοῦ Cambridge). Ἄκο-

λούθησε μουσικό διάλεμα, με την επίμελεια των Ά. Πέρου (πρωτοψάλτου του ί. ναού) και V. Becker (πιανίστα). Κατόπιν άπονεμήθηκαν τιμητικές διακρίσεις σε πρόσωπα που προΐστανται σε διάφορους τομείς της Κοινότητας: Παναγιώτα Κονδύλη, Μαρία Σερμπάνου, Μαίρη Φιλίππιδη, Γ. Χριστάκης, Δ. Άλεξανδράκης, Elaine Άντωνοπούλου, Γιασμίν Έλευθεράκη, Παρασκευή Kantges, Εύφη Γκίκα, Γ. Ζουλάκη, Γ. Ζαφειρόπουλο και Πότα Γιαννουράκου, ή δε εκδήλωση έκλεισε με προσφωνήσεις των: Δημ. Μανωλάκη, προέδρου της επιτροπής έορτασμού της 80ετηρίδος, Έπισκόπου Βοστώνης Μεθοδίου και του ιερατικώς προϊσταμένου του ιερού ναού π. Άστερίου Γεροστέργιου, Δρος Θεολογίας.

Με την εύκαιρία της έπετείου ή Έλληνορθόδοξη Κοινότητα εξέδωσε πολυτελέστατο λεύκωμα, για να προβληθεί το γεγονός δεόντως. Έκτος από τα άπαραίτητα κείμενα —στην έλληνική ή άγγλική—, το πλήθος των τετράχρωμων και μαυρόασπρων φωτογραφιών από τη ζωή και δράση της Κοινότητας κατά την τελευταία 30ετία, τις διαφημιστικές καταχωρίσεις —εύχες διαφόρων χορηγών, ό τόμος περιέχει σχετικά συγχαρητήρια Μηνύματα της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, του Άρχιεπισκόπου Άμερικής κ. Σπυριδώνος, του Έπισκόπου Βοστώνης κ. Μεθοδίου, της Κυβερνήτου της Πολιτείας της Μασσαχουσέττης κ. W. Weld, του Έλληνα Προξένου κ. Κ. Όρφανίδη, εκπροσώπου του Δήμου, του ιερατικώς προϊσταμένου π. Άστερίου και του Προέδρου της Κοινότητας κ. Σ. Άλεξανδρίδη.

Εύχόμαστε ή Έλληνορθόδοξη Κοινότητα να συνεχίσει την επιτυχημένη πορεία της και να γιορτάσει την 100ετηρίδα και άλλες πολλές έπετείες!

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Μητροπ. Δράμας Διονυσίου Κ. Κυράτσου, Δρος Θ., ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΡΑΜΑΣ [με βάση Πατριαρχικά έγγραφα, 1608-1931], Δράμα 1998, σσ. 558.

Ό πολίτης Μητροπολίτης Δράμας, Σεβ. κ. Διονύσιος εκδίδοντας το 1995 την «Ιστορία της Ίερās Μητροπόλεως Δράμας από τις άπαρχές της μέχρι σήμερα» (σσ. 262, β' έκδοση 1997), είχε διατυπώσει την εύχή — υπόσχεση, «στο μέλλον να αναδειχθεί πληρέστερα ή Ιστορία της Ίερās Μητροπόλεως». Και σε έξαιρετικά σύντομο χρονικό διάστημα, αν ληφθεί υπόψη και ό φόρτος των αρχιερατικών του καθηκόντων, έτοιμάσε και εξέδωσε τη συνέχεια — συμπλήρωμα του τόμου αυτού, με τίτλο «Συμβολή στην Ιστορία της Ίερās Μητροπόλεως Δράμας», καλύπτοντας την περίοδο 1608-1931 «με βάση Πατριαρχικά έγγραφα».

Στόν όγκώδη πυκνοτυπωμένο τόμο των 558 σελίδων παρατίθενται έγγραφα της περιόδου 1608, όποτε εξαπολύθηκε το «Σιγγίλιον του Νεοφύτου, πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, περι συνάψεως των χωριών Πράβιον και Αίκισιάνη εις την Ί. Μητρόπολιν Φιλίππων», μέχρι του έτους 1931, όταν έπαισε ή άναφορά της Ίερās Μητροπόλεως Δράμας στο Οικουμενικό Πατριαρχείο, μετά την ύπαγωγή των Μητροπόλεων των Νέων Χωρών (1928) στην Έκκλησία της Έλλάδος. Τα πατριαρχικά αυτά έγγραφα, όπως σημειώνεται στόν Πρόλογο του βιβλίου, παραχωρήθηκαν εύγενώς, μετά από έγκριση της Ί. Συνόδου και εύλογία — έντολή της Α.Θ.Π. του Οικουμενικού Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου, σε μικροφίλμ. Με την έπιστασία του Καθηγητού της Θεολογικής Σχολής Θεσσαλονίκης πρωτοπρ. κ. Θεόδωρου Ζήση άποδόθηκαν σε γραφή από βοηθούς του. Στη συνέχεια, άνάλογα με το περιεχόμενό τους, κατατάχθηκαν σε τέσσερις μεγάλες ένότητες υπό τους τίτλους: Α' Ίερὰ Μητρόπολις: Όρια, Διοίσεις, Έκλογές Μητροπολιτών. — Β' Ποιμαντική των χριστιανών: Διαζύγια, Έκπαίδευση, Ίεροί Ναοί. — Γ' Οικονομικά της Ίερās Μητροπόλεως. — Δ' Ίερὰ Μονή Εικοσιφοινίσσης, παρόλο ότι ή κατάταξη δέν είναι άπόλυτα άκριβής, άφού σε μερικά έγγραφα, πλην του βασιικού θέματος, παρεισφύουν και άλλα δευτερεύοντα ή άσχετα ζητήματα». Προηγούνται των κειμένων: Κατάλογος Οικουμενικών Πατριαρχών της υπόψη περιόδου (1608-1931) και Κατάλογος Μητροπολιτών Δράμας (1608-1931), «προκειμένου να διευκολυνθεί ή ταύτιση είτε των άποστολέων Πατριαρχών, είτε των πατριαρχικών Μητροπολιτών Δράμας».

Ό ύπομονετικός άναγνώστης των κειμένων, που καλύπτουν περίοδο 323 έτών, έχει την εύκαιρία, με άμεσο τρόπο, «χωρίς έξωραϊσμούς, ή προσθήκες και άφαιρέσεις», να μεταφερθεί στο πνεύμα και τις επικρατούσες συνθήκες που άντιμετώπιζαν όχι μόνο ή τοπική Έκκλησία της Δράμας, αλλά και γειτονικές Μητροπόλεις και Έπισκοπές, ή ιστορική Μονή της Παναγίας Εικοσιφοινίσσης, το ίδιο το Οικουμενικό Πατριαρχείο και τα καθιδρύματά του. Διαπιστώνει άκόμη την παρέμβαση και το ρόλο της Έκκλησίας στα ζητήματα που άντιμετώπιζαν οι ναοί, ή εκπαίδευση, ό κλήρος και οι χριστιανοί, διατελούντες υπό τόν σκληρό όθωμανικό ζυγό.

Να περιμένουμε ότι ό άγιος Δράμας έτοιμάζει και κάτι άλλο, όταν διατυπώνει στόν Πρόλόγο του την εύχή «...και άλλα άγνωστα στοιχεία να έλθουν στο φως της δημοσιότητας, ώστε να ολοκληρωθεί ή Ιστορία της Ίερās Μητροπόλεως»; Μακάρι.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΑΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ ΚΑΙ ΑΛΜΥΡΟΥ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΙΕΡΑΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗΣ ΜΟΝΗΣ ΠΑΜΜΕΓΙΣΤΩΝ ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΗΛΕΙΑΣ ΠΗΛΙΟΥ

Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Μιάς, Ἀγίας, Ὁμοουσίου, Ζωοποιοῦ καὶ Ἀδιαιρέτου Τριάδος.

Ἐν ἔτει χλιοστῶ ἔνεακοστῶ ἔνενηκοστῶ ὀγδόῳ διὰ πρεσβειῶν τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ πασῶν τῶν ἐπουρανίων Ταγμάτων, ἐφόρων τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς, πάντων τῶν ἐν αὐτῇ ὀσιακῶς τελειωθέντων πατέρων καὶ ἀδελφῶν, τῶν τε εὐλαβῶν κτιτόρων, ἀνακαινιστῶν καὶ συντηρητῶν αὐτῆς, ἔχουσαι ὑπ' ὄψει:

α. Τὴν τάξιν καὶ παράδοσιν τῆς καθ' ἡμᾶς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας περὶ τοῦ Μοναχικοῦ βίου,

β. τὸ ἄρθρον 39 παρ. 4 τοῦ Νόμου 590/77 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», καὶ

γ. τὸν ὑπ' ἀριθμ. 39/12-30 Ἰουνίου 1972 Καταστατικὸν Κανονισμόν «Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι Ὁρθοδόξων Ἱερῶν Μονῶν καὶ Ἑσχασηρίων»,

προβαίνομεν χάριτι Θεοῦ,

εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ τῆς Μοναστικῆς ἡμῶν Ἀδελφότητος, ἵνα ρυθμίζωνται δι' αὐτοῦ, «εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν» τὰ τῆς ὀργανώσεως, τῆς προαγωγῆς τοῦ πνευματικοῦ βίου καὶ τῆς διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μονῆς.

Ὁ Ἑσωτερικὸς οὗτος Κανονισμὸς, κατόπιν τῆς προσηκούσης ἐγκρίσεως καὶ εὐλογίας ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ κ.κ. Χριστοδοῦλου, θὰ ἀποσταλῇ μερίμνη Αὐτοῦ πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Ἀπὸ δὲ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὸ ἐν λόγῳ Δελτίον, ἀρχεται καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ.

Ἄρθρον 1

Ἱστορία καὶ Ἰδρυσις

Ἡ ἀνέκαθεν ἀνδρῶα Ἱερὰ Μονὴ τῶν Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν, κειμένη ἐπὶ τοῦ Πηλίου ὄρους καὶ εἰς τὴν Κοινοτικὴν περιφέρειαν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Νηλείας,

ὑπαγομένη δὲ εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, ἔλκει τὰς ρίζας τῆς ἐκ τοῦ ΙΒ' αἰῶνος, καθηγιασμένη οὕσα ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἀγῶνων τῶν ἐν αὐτῇ ἀθλησάντων μακαριστῶν πατέρων. Σήμερον συνεχίζει τὴν λειτουργίαν τῆς ὡς Γυναικεῖα καὶ Κοινοβιακῆ, συμφώνως πρὸς τὸ 605/80 Προεδρικὸν Διάταγμα, τὸ ὁποῖον ἐξεδόθη τὴν 5ην Ἰουλίου 1980 καὶ ἐδημοσιεύθη τὴν 15ην Ἰουλίου 1980 εἰς τὸ Φ.Ε.Κ., ὑπ' ἀριθμ. 161, τεύχος Α. Ἀνήκει δὲ εἰς αὐτὴν, πέραν τοῦ κυρίως μοναστηριακοῦ συγκροτήματος, καὶ ἰ. Μετόχιον, ἢ «Μέγα - Σωτήρα», παλαιότατον Μονύδριον τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος, εἰς τὴν θέσιν «Κανάλια» τῆς κτηματικῆς περιφερείας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Νηλείας.

Ἡ Μονὴ ἀποτελεῖ ἐκ τοῦ Νόμου Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου.

Τελεῖ δὲ, κατὰ τὰ ὀριζόμενα διὰ τοῦ ἄρθρου 39 παρ. 6 τοῦ ν. 590/77, ὑπὸ τὴν πνευματικὴν καὶ διοικητικὴν ἐξουσίαν καὶ τὸν ἔλεγχον τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ.

Ἡ Μοναστικὴ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς θεωρεῖται ὑφισταμένη καὶ λειτουργοῦσα καὶ ἂν ἀκόμη ἀπομεινῇ ἐν αὐτῇ, μία μόνον ἀδελφῆ. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος προβαίνει εἰς τὸν διορισμὸν Ἡγουμενοσυμβουλίου, τῆ συμμετοχῆ τῆς ὡς ἀνω ἀδελφῆς, πρὸς διοικήσιν τῆς ἰ. Μονῆς.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς

Σκοπὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, εἶναι ἡ ἐν Κοινοβιακῇ πολιτείᾳ ἀδιάλειπτος δοξολογία τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, ὁ διὰ λειτουργικῶν καὶ κατ' ἰδίαν προσευχῶν, διὰ συνεχοῦς κατὰ Θεὸν ἀσκήσεως καὶ ἐν ἀγίαις διακονίαις ἀγιασμὸς τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων καὶ ἢ ὑπ' αὐτῶν τελεία βίωσις τῆς κατὰ Θεὸν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ Μυστηριακῆς ζωῆς, ὀδηγοῦσης εἰς ψυχικὴν αὐτῶν σωτηρίαν καὶ θέωσιν.

Ἄρθρον 3

Δικαιοδοσίαι τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀνήκουσα εἰς τὴν Ἱερὰν Μητρόπολιν Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ τελεῖ ὑπὸ τὴν κανονικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ κυριάρχου Μητροπολίτου.

Συγκεκριμένως, ὁ Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἄλμυρού:

α. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, ὡς ὀρίζει ἡ τάξις τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

β. Ἀσκεῖ πατρικῶς καὶ προστατευτικῶς τὴν ἀνωτάτην πνευματικὴν ἐποπτεῖαν τῆς Ἱεράς Μονῆς καὶ παρακολουθεῖ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

γ. Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλογὴν τῆς ἐκάστοτε Ἡγουμένης καὶ ἐγκαθιδρύει αὐτὴν δι' εἰδικῆς τελετῆς.

δ. Ἐγκρίνει τὴν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος ἐκλογὴν τῶν ἐκάστοτε Ἡγουμενοσυμβούλων.

ε. Ἐγκρίνει τὰς κουρὰς τῶν προτεινομένων ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀδελφῶν, τὰς ὁποίας τελεῖ ὁ ἴδιος ἢ, τῇ εὐλογίᾳ Αὐτοῦ, ἕτερον πρόσωπον.

στ. Παρέχει ἄδειαν ἀπουσίας εἰς τὴν Ἡγουμένην καὶ ἐγκρίνει τὰς ὑπ' αὐτῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διδομένας ἀδείας ἀπουσίας τῶν ἀδελφῶν ἐκτὸς Ἰ. Μητροπόλεως.

ζ. Ἀνακρίνει τὰ κανονικὰ παραπτώματα τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένων, ἐὰν δὲν θεραπεύωνται διὰ τῶν πνευματικῶν παρεμβάσεων τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς αὐτῆς καὶ τῆς Ἡγουμένης, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 15 περ. 9-10 τοῦ παρόντος.

η. Ἐγκρίνει τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου διὰ τὴν μετάπεμψιν ἀδελφῆς τινος εἰς ἑτέραν Μονὴν, τηρουμένης τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 15 περ. 9-10 τοῦ παρόντος.

θ. Διορίζει τὸν Πνευματικὸν τῆς Ἀδελφότητος, τῇ προτάσει αὐτῆς. Εὐκατῶν εἶναι ὁ Πνευματικὸς νὰ δύναται νὰ καλύπτῃ καὶ τὰς λατρευτικὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου. Εἰς περίπτωσιν, ὅμως, ἀδυναμίας αὐτοῦ, μεριμνᾷ διὰ τὴν κάλυψιν αὐτῶν ὁ Μητροπολίτης.

ι. Ἐλέγχει τὴν νομιμότητα τῆς οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῆς Ἱεράς Μονῆς καὶ ἐγκρίνει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων αὐτῆς ἐκάστου ἔτους.

ια. Ἐγκρίνει τὰς ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος τροποποιήσεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

ιβ. Λαμβάνει τὰ προσήκοντα μέτρα, τῇ συνδρομῇ καὶ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς, προκειμένου νὰ διαφυλάττῃ τὴν ἱερότητα τῶν χώρων τῆς Μονῆς ἀπὸ ἀνευλαβεῖς ἐκδηλώσεις, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὸσον ἐντὸς τῶν ἱερῶν αὐτῆς χώρων ὅσον καὶ πλησίον αὐτῶν.

Ἄρθρον 4

Διοικήσις τῆς Ἱεράς Μονῆς καὶ ὄργανα αὐτῆς

Ὅργανα διοικήσεως τῆς Ἱεράς Μονῆς εἶναι:

α. Ἡ Ἡγουμένη,

β. τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, καὶ

γ. ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 5

Ἡ Ἡγουμένη

Ἡ Ἡγουμένη, ὡς πνευματικὴ μήτηρ τῆς Ἀδελφότητος, ἀγρυπνεῖ, κατὰ τὸν Ἀπόστολον, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν ἐμπειστημένων αὐτῇ παρὰ Θεοῦ πνευματικῶν τέκνων, «ὡς λόγον ἀποδώσουσα» ὑπὲρ αὐτῶν, ἐπιμελουμένη καὶ διακονοῦσα ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἑαυτῆς καθηκόντων καὶ φόβῳ Θεοῦ, ἐν ἀγάπῃ καὶ ταπεινοφροσύνῃ, ἐν διακρίσει καὶ εὐσπλαχνίᾳ, τὰ τῆς πνευματικῆς καταρτίσεως, τῆς προκοπῆς καὶ τῆς σωτηρίας μιᾶς ἐκάστης τῶν ἀδελφῶν. Ὁφείλουσιν, ὡς ἐκ τούτου, ἅπασαι αἱ ἀδελφαὶ τὴν κατὰ Θεὸν προσήκουσαν αὐτῇ ὑπακοήν.

Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσίαι αὐτῆς:

α. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, κατὰ τὸν κεκανονισμένον τρόπον.

β. Παρακολουθεῖ τὴν τήρησιν τῶν τυπικῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ κατὰ καιροὺς τιθεμένου προγράμματος Ἀκολουθιῶν, διακονιῶν καὶ πάσης φύσεως ἐργασιῶν τῆς Ἱεράς Μονῆς.

γ. Προτείνει εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν ἢ τὴν ἀποβολὴν δοκίμων, τὴν ρασοφορίαν καὶ τὴν κουρὰν τῶν ὠρίμων πρὸς τοῦτο ἀδελφῶν.

δ. Ἀγρυπνεῖ πάντοτε, διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν τέλεσιν τοῦ διωρισμένου παρὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων μοναχικοῦ κανόνος μιᾶς ἐκάστης αὐτῶν καὶ οἰκονομεῖ τὰς ἰδιαιτέρας περιπτώσεις.

ε. Ἀναθέτει τὰ διακονήματα μιᾶς ἐκάστης τῶν ἀδελφῶν.

στ. Παρέχει εἰς αὐτὰς ἄδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἰ. Μονῆς ἕως δέκα ἡμερῶν, ὡσάκις κρίνῃ τοῦτο ἐπιβεβλημένον, διὰ σοβαρὸν τινα λόγον ἢ δι' ἀνάγκην.

ζ. Μεριμνᾷ διὰ τὴν διατροφήν, τὴν ἐνδυμασίαν, τὴν νοσηλείαν καὶ διὰ πάντας, ἐν γένει, τοὺς ὄρους διαβιώσεως ἀπάσης τῆς Ἀδελφότητος.

η. Δέχεται τὴν ἐν ταπεινώσει ἐξαγόρευσιν τῶν λογισμῶν τῶν ἀδελφῶν καὶ, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, συμπαρίσταται, ἐνθαρρύνει, συμβουλεύει, ἐπιπλήττει ἢ καὶ δίδει παιδαγωγικῶς ἐπιτίμια διὰ τὴν ἐκκοπὴν τῶν παθῶν.

θ. Συγκαλεῖ τὴν Ἀδελφότητα εἰς συνάξεις πνευματικῆς οἰκοδομῆς.

ι. Προεδρεύει τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος καὶ εἴτε εἰσηγείται αὐτοπροσώπως, εἴτε ὀρίζει εἰδικὰς εἰσηγητρίαις τῶν πρὸς συζήτησιν θεμάτων.

ια. Ἐλέγχει τὸ Ταμεῖον, τὴν Γραμματεῖαν καὶ τὴν Διαχείρισιν τῆς Ἱεράς Μονῆς.

ιβ. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱεράν Μονὴν ἐνώπιον πάσης Ἐκκλησιαστικῆς, Διοικητικῆς, Δημοτικῆς, Κοινοτικῆς καὶ Δικαστικῆς Ἀρχῆς, ἐνώπιον Ὀργανισμῶν (ΟΤΕ, ΔΕΗ κ.λπ.), Τραπεζῶν, τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτη-

ρίου, Νομικών Προσώπων Δημοσίου ή Ίδιωτικού Δικαίου και παντός, εν γένει, τρίτου.

Έάν, δι' οιονδήποτε λόγον, κωλύεται ή Ήγουμένη, ή Μονή εκπροσωπείται παρ' ενός μέλους του Ήγουμενοσυμβουλίου, κατόπιν αποφάσεως αυτού λαμβανομένης τή είσηγήσει τής Ήγουμένης. Δι' ειδικήν υπόθεσιν ή κατηγορίαν υποθέσεων, ή Ήγουμένη δύναται, αποφάσει του Ήγουμενοσυμβουλίου, να αναθέση τήν εκπροσώπησιν τής Άδελφότητος εις έτερον μέλος αυτής ή και να προσλάβη νομικόν σύμβουλον.

ιγ. Ή Ήγουμένη υπογράφει άπαντα τά επίσημα έγγραφα τής Ήρας Μονής και τά διπλότυπα είσπραξεων και πληρωμών αυτής, κατά τόν τύπον: «Ή Καθηγουμένη δεινά Μοναχή», προσθέτουσα, όπου δεί: «και αι συν έμοι εν Χριστώ αδελφαι», σφραγίζει δε ταυτα δια τής σφραγίδος τής Μονής.

ιδ. Ορίζει, κατά τήν κρίσιν της, μίαν των αδελφών ίνα αναπληροί αυτήν εν τή άπουσία της ή όσάκις, λόγω άσθενείας ή άλλου τινός παροδικού κωλύματος, άδυνατεί να άσκήση τά καθήκοντά της.

Ή Άναπληρώτρια ένεργεί άντ' αυτής εις τας ώς άνω περιπτώσεις και μόνον επί τρεχούσης φύσεως ή κατεπειγόντων θεμάτων, περιορίζεται δε, εν γένει, εντός των πλαισίων, τά όποια καθορίζει ή άπουσιάζουσα Ήγουμένη. Ή Άναπληρώτρια προεδρεύει των συνεδριάσεων του Ήγουμενοσυμβουλίου και των Συνάξεων τής Άδελφότητος, εις τας προαναφερθείσας περιπτώσεις.

Εις περίπτωσιν καθ' ήν ή υπό τής Ήγουμένης όρισθείσα ως Άναπληρώτρια αδελφή άπουσιάζει ή κωλύεται να άσκήση τά καθήκοντά της, ή Ήγουμένη αναπληρούται υπό τής πρώτης των Ήγουμενοσυμβούλων, κωλυομένης δε και αυτής, υπό τής δευτέρας. Έάν και αυτή κωλύεται, τήν Ήγουμένην αναπληροί ή πρώτη κατά σειράν πρεσβείων κουράς αδελφή, κωλυομένης δε και αυτής, επίσης, ή έπομένη κ.ο.κ.

Έκλογή τής Ήγουμένης

Ή Ήγουμένη καθίσταται δι' έκλογής, εάν ή Ήρα Μονή έχει έγκαταβιούσας τουλάχιστον πέντε (5) αδελφάς, άλλως διορίζεται υπό του οικείου Μητροπολίτου, κατά τά όριζόμενα υπό του Νόμου 590/1977, άρθρον 39, παράγραφος 5, και ό διορισμός ίσχύει έφ' όσον εις τήν Ήραν Μονήν έγκαταβιούσιν όλγότεραι των πέντε (5) αδελφών. Συμπληρουμένου του αριθμού πέντε (5), συμπεριλαμβανομένης και τής διορισθείσης Ήγουμένης εις αυτόν, γίνεται ή έκλογή Ήγουμένης κατά τά όριζόμενα εις τόν παρόντα Κανονισμόν. Ή δι' έκλογής αναδειχθείσα Ήγουμένη είναι ισόβιος, έστω και άν ό αριθμός των έγκαταβιουσών αδελφών μειωθή κατά των πέντε (5).

Ή έκλογή τής Ήγουμένης λαμβάνει χώραν ως άκολούθως:

Μετά τήν κένωσιν τής θέσεως τής Ήγουμένης, αναλαμβάνει, ως τοποτηρήτρια, ή Άναπληρώτρια αυτής.

Ή Τοποτηρήτρια συγκαλεί τό Ήγουμενοσυμβού-

λιον, τό όποιον όρίζει τήν ήμέραν Συνάξεως τής Άδελφότητος, δια τήν έκλογήν νέας Ήγουμένης.

Ή έκλογή διεξάγεται τό άργότερον δεκαπέντε (15) ήμέρας μετά τήν κένωσιν τής θέσεως και προαναγγέλεται πέντε (5) ήμέρας ένωρίτερον. Ή γνωστοποίησις γίνεται δι' άνακοινώσεως εν τή Τραπεζή και δια τοιχοκολλησεως, εις τήν κεντρικήν θύραν αυτής.

Δικαίωμα του εκλέγειν έχουν άπασαι αι μεγαλόσχημοι και ρασοφόροι αδελφαι, αι έγγεγραμμένοι εις τό Μοναχολόγιον τής Μονής, εκτός των δοκίμων.

Δικαίωμα του εκλέγεσθαι έχουν άπασαι αι μεγαλόσχημοι και ρασοφόροι αδελφαι τής Ήρας Μονής, κατόπιν τριετούς, τουλάχιστον, έγκαταβιώσεως εν αυτή. Τόσον δια τό δικαίωμα του εκλέγειν όσον και δια τό του εκλέγεσθαι, πρέπει να πληροούνται αι προϋποθέσεις νοητικής και ψυχικής δυνατότητος προς τότο. Έάν εκλεγή ρασοφόρος, υποχρεούται άμέσως μετά τήν έκλογήν και πρό τής ένθρονίσεως αυτής, να καρή εις μεγαλόσχημον.

Ή Ήγουμένη εκλέγεται εκ των διακρινομένων δια τά πνευματικά και διοικητικά των χαρίσματα αδελφών, των έχουσών εμπειρίας πνευματικής, άρετήν, εκκλησιαστικήν μόρφωσιν, εγκύκλιόν τινα παιδείαν, ένθερμον πόθον δια τήν πρόοδον του Κοινοβίου και χάρισμα του ποιμαίνειν ψυχάς.

Ή προετοιμασία και ή όργάνωσις τής διεξαγωγής των εκλογών, κατά τό τυπικόν και τεχνικόν μέρος και μόνον, πραγματοποιούνται μερίμη του Ήγουμενοσυμβουλίου.

Ή ψηφοφορία λαμβάνει χώραν ένώπιον τής Έφορευτικής Έπιτροπής, αποτελουμένης εκ τής Τοποτηρητρίας, ήτις και προεδρεύει, δύο μοναζουσών όριζομένων δια κλήρου και μίας αδελφής όριζομένης υπό του Ήγουμενοσυμβουλίου, ως γραμματέως.

Κατ' άρχήν, συντάσσονται, βάσει του Μοναχολογίου, και γνωστοποιούνται εις τήν Άδελφότητα, όνομαστικοί κατάλογοι τόσον των έχουσών δικαίωμα ψήφου, όσον και των έχουσών δικαίωμα του εκλέγεσθαι αδελφών.

Κατά τήν όρισθείσαν ήμέραν ή Άδελφότης συνέρχεται εις τό Καθολικόν μετά δε τό πέρας τής Άκολουθίας, αι έχουσαι δικαίωμα ψήφου αδελφαι παραμένουν εν τώ Νάρθηκι αυτού και, άφού διαπιστωθή άπαρτία, ήτοι παρουσία τουλάχιστον, των τεσσάρων πέμπτων (4/5) αυτών, αρχεται ή διαδικασία τής έκλογής, ήτις λαμβάνει χώραν δια μουσικής ψηφοφορίας. Εις περίπτωσιν μη άπαρτίας, ή έκλογή αναβάλλεται δια τήν τρίτην ήμέραν, όποτε ή Σύναξις θεωρείται εν άπαρτία, οιοσδήποτε και άν είναι ό αριθμός των παρουσών αδελφών.

Εκάστη των αδελφών καλουμένη κατά ιεραρχικήν τάξιν, άρχής γενομένης εκ των νεωτέρων, προσέρχεται σεμνώς και άθορύβως εις τράπεζαν, όπου είναι έγκατεστημένη ή Έφορευτική Έπιτροπή, και λαμβάνει έντός φακέλλου έσφραγισμένου δια τής σφραγίδος τής Ήρας Μονής, ψηφοδέλιον επίσης έσφραγισμένον, επί του όποίου είναι δακτυλογραφημένα τά όνό-

ματα ἀπασῶν τῶν ἐχουσῶν τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἀδελφῶν. Ἀποσυρομένη δὲ ἐντὸς τοῦ κυρίως Ναοῦ, θέτει τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ πρὸ ἐνὸς μόνον ὀνόματος, τοποθετεῖ τὸ ψηφοδέλτιον εἰς τὸν φάκελλον καὶ ρίπτει αὐτὸν ἐντὸς κιβωτίου ἠλεγμένου ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐσφραγισμένου. Ἐὰν τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ τεθῆ εἰς πλείονα τοῦ ἐνὸς ὀνόματα, τὸ ψηφοδέλτιον θεωρεῖται ἄκυρον. Ἐπειτα ὑπογράφει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ψηφοφορίας, ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποσφραγίζει τὸ κιβώτιον καὶ προβαίνει εἰς τὴν καταμέτρησιν τῶν ψήφων ἐνώπιον τῶν παρουσῶν ἀδελφῶν, αἱ ὁποῖα καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ παραμείνουν ἐντὸς τοῦ Νάρθηκος, μέχρι ἀποπερατώσεως τῆς ἐκλογικῆς διαδικασίας, ἀνακοινώσεως τοῦ ἀποτελέσματος καὶ διευθετήσεως ἐνδεχομένων ἐνστάσεων, σχετικῶν πρὸς τὴν ἐκλογὴν.

Τὸ διακόνημα τῆς Ἠγουμένης ἀνατίθεται εἰς τὴν λαβοῦσαν, τουλάχιστον, τὸ ἥμισυ σὺν ἐν τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων. Εἰς ἣν περίπτωσιν οὐδεμία τῶν ὑποψηφίων συγκεντρώσῃ τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν, καταρτίζεται νέον ψηφοδέλτιον μὲ τὰ ὀνόματα μόνον τῶν δύο ἢ, ἐν περιπτώσει. ἰσοψηφίας, τῶν τριῶν ἢ περισσοτέρων πλειοψηφιασῶν ἀδελφῶν, βάσει τοῦ ὁποῦ διενεργεῖται νέα ψηφοφορία πάραυτα καὶ κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον.

Ἐὰν καὶ πάλιν οὐδεμία συγκεντρώσῃ τὸ ἀπαιτούμενον ποσοστὸν τῶν ἐγκύρων ψηφοδελτίων, ἐκλέγεται ἡ σχετικῶς πλειοψηφίασα. Ἐπὶ ἰσοψηφίας τίθεται κλήρος κατὰ τὸ ἀποστολικὸν πρότυπον.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ἐκλογῆς, ἡ Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ συντάσσει τὸ Πρακτικὸν τῆς ψηφοφορίας, τὸ ὁποῖον ὑπογράφεται ὑπὸ πασῶν τῶν ἀδελφῶν, αἵτινες ἔλαβον μέρος εἰς αὐτήν. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἀρνηθῶν τινες νὰ ὑπογράψουν, γίνεται σχετικὴ μνεία τῆς ἀρνήσεως ἐν τῷ Πρακτικῷ, ὅπερ καθίσταται ἔγκυρον διὰ τῆς ὑπογραφῆς τῶν λοιπῶν ψηφισασῶν ἀδελφῶν.

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν του, τὸ Πρακτικὸν ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ἐντὸς τριῶν (3) ἡμερῶν, εἰς τὸν οἰκείον Μητροπολίτην, ὅστις καὶ παρακαλεῖται ἀφ' ἐνὸς μὲν νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν, ἀφ' ἑτέρου δέ, εἰς διάστημα τριάκοντα (30) ἡμερῶν, νὰ προβῆ, δι' εἰδικῆς τελετῆς, εἰς τὴν ἐνθρόνισιν τῆς νέας Ἠγουμένης.

Ἐνστάσεις κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς δυνατὸν νὰ ὑποβληθῶν μόνον ὑπὸ τῶν μετασχουσῶν τῆς ψηφοφορίας ἀδελφῶν, καὶ ἐντὸς τῆς ἰδίας ἡμέρας τῆς ἐκλογῆς. Αἱ ἐνστάσεις ἐξετάζονται ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀποφαίνεται διὰ τὴν ἐγκυρότητα ἢ μὴ αὐτῶν, τὰ δὲ πῶρισμα αὐτῆς μετὰ τῶν ἐνστάσεων, ἀποστέλλονται —εἰ δυνατὸν ἐντὸς 24ώρου ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῶν ἐνστάσεων— παρὰ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου εἰς τὸν Μητροπολίτην, ὁ ὁποῖος ἀποφαίνεται ἠτιολογημένως ἐπὶ τοῦ ζητήματος· ἐφ' ὅσον

δὲ ἀποδεχθῆ αὐτάς, ὀρίζει νέας ἐκλογὰς ἐντὸς 10ημέρου.

Ἄμα τῆ ὑποβολῆ ἐνστάσεως καὶ μέχρι τῆς ἐκδικάσεως αὐτῆς, ἡ νεοεκλεγείσα ἀπέχει τῆς ἀσκήσεως τῶν καθηκόντων τῆς, τὴν δὲ διοίκησιν τῆς Μονῆς ἐξαικολουθεῖ νὰ ἀσκῆ ἡ Τοποτηρήτρια.

Φατριαστικά - κομματικά προεκλογικά δραστηριότητες ἀπαγορεύονται καὶ θεωροῦνται ἀξιοποῖνοι πράξεις, ἐπισύρουν δὲ τὴν ποινὴν τῆς ἀπωλείας τοῦ δικαιώματος τοῦ ἐκλέγειν καὶ ἐκλέγεσθαι, διὰ μίαν πενταετίαν.

Χρεια τῆς θέσεως τῆς Ἠγουμένης:

Ἡ θέσις τῆς Ἠγουμένης χρευεῖ:

α. Διὰ τοῦ θανάτου αὐτῆς.

β. Διὰ παραιτήσεώς τῆς.

γ. Δι' ἐκπτώσεως αὐτῆς:

1. Ἐὰν παραβιάζῃ τὸν παρόντα Κανονισμὸν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν θελήσῃ νὰ ἀνανήψῃ ἔπειτα ἀπὸ τρεῖς διαδοχικὰς ἐγγράφους συστάσεις τῶν λοιπῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

2. Ἐὰν ἀποδειχθῆ ἀνεπαρκῆς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ εἰς αὐτὴν ἐμπειστευμένου λειτουργήματος, εἴτε λόγῳ γῆρατος εἴτε λόγῳ πιστοποιουμένης ἱατρικῆς ἀνιάτου ἢ μακροχρονίου πνευματικῆς ἢ σωματικῆς ἀσθενείας.

Ἡ ἐκπτώσις εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω περιπτώσεις ἐπέρχεται εἴτε κατόπιν σχετικῆς καταγγελίας τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου πρὸς τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον, εἴτε κατόπιν ἐγκεκριμένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἀποφάσεως τῆς Ἀδελφότητος, διὰ πλειοψηφίας τῶν 3/4 τοῦ γενικοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς.

3. Ἐὰν καταδικασθῆ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων ὡς αἰρετικὴ ἢ ἐπὶ διαπράξει βαρέων ἠθικῶν ἢ κανονικῶν παραπτωμάτων, ὅποτε ἡ ἐκπτώσις ἐπέρχεται ἅμα τῆ τελεσιδικῆ καταδίκῃ αὐτῆς.

Ἄρθρον 6

Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον

α. Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον, ὡς διοικητικὸν σῶμα, εἶναι τριμελές, ἀποτελούμενον ἐκ τῆς Ἠγουμένης ὡς Προέδρου καὶ δύο Ἠγουμενοσυμβούλων ὡς μελῶν.

β. Τὰ μέλη ἐκλέγονται ἀνὰ τριετίαν καὶ εἶναι ἐπανεκλέξιμα.

γ. Ἐκλόγιμα εἶναι ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος (μεγαλόσχημοι - ρασοφόροι).

δ. Ἠγουμενοσύμβουλοι ἐκλέγονται πρόσωπα διακρινόμενα διὰ τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν συνέπειάν των εἰς τὴν μοναχικὴν ζωὴν, διὰ τὰ διοικητικά των προσόντα καὶ τὴν ἐνθερμον δραστηριότητα ὑπὲρ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἰ. Κοινοβίου, πρὸ πάντων δέ, πρόσωπα δυνάμενα νὰ συνεργασθῶν ἐν ταπεινώσει καὶ ἀγάπῃ μετὰ τῆς Ἠγουμένης καὶ νὰ συμβάλουν εἰς τὴν εὐρυθμοτέραν λειτουργίαν καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς ἱ. Μονῆς. Ὁφείλε-

ται δὲ αὐταῖς ὁ προσήκων ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος σεβασμός.

ε. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται ἡ Ἑγουμένη νὰ δικαιοπρακτῆ ἄνευ τῶν Συμβούλων οὔτε καὶ αἱ Σύμβουλοι ἄνευ τῆς Ἑγουμένης.

στ. Τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον συνεδριάζει τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνός, ἐκτάκτως δέ, ὡσάκις ἤθελε κληθῆ ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης ἢ αἰτήσουν τὴν σύγκλησίν του τὰ δύο ἕτερα μέλη αὐτοῦ.

ζ. Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρίστανται ἡ Ἑγουμένη καὶ μία τουλάχιστον Ἑγουμενοσύμβουλος.

η. Ἐν ἢ περιπτώσει τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ διὰ προσωπικὴν ὑπόθεσιν μέλους αὐτοῦ (π.χ. διὰ τὴν κουρὰν αὐτοῦ ἢ διὰ τὴν κίνησιν πειθαρχικῆς διαδικασίας κατ' αὐτοῦ κ.λπ.), τότε τὸ μέλος, διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ληφθῆ ἢ ἀπόφασις, δὲν μετέχει τῆς συνεδριάσεως κατὰ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ μέρος.

θ. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐπὶ ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ γνώμη τῆς Ἑγουμένης.

ι. Κατὰ τὰς συνεδριάσεις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἅπαντα τὰ μέλη αὐτοῦ ἐκφράζουν ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις των, συμπεριφέρονται δὲ ἐναντι ἀλλήλων, μετ' ἀπολύτου σεβασμοῦ καὶ σεμνοπρεπείας. Ἐπὶ διαφωνίας, δύναται νὰ αἰτήσουν ὅπως ἐγγραφῆ ἡ γνώμη των εἰς τὰ πρακτικά.

ια. Ἀντικατάστασις μέλους τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου χωρεῖ ἔνεκεν θανάτου, παραιτήσεως ἢ παύσεως αὐτοῦ. Ἀναπλήρωσις δέ, ἔνεκεν μακρᾶς ἀπουσίας του.

Μέλος τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου παύεται, ἐὰν καταδικασθῆ ὡς αἰρετικὸν ἢ ἐπὶ διαπράξει βαρέων ἠθικῶν ἢ κανονικῶν παραπτωμάτων, ἐὰν ἀπουσιάσῃ ἀδικαιολογητῶς ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς συνεδριάσεις τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἢ παρακωλύσῃ, καθ' οἷονδήποτε τρόπον, τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἢ ἐὰν, λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀσθενείας, ἀδυνατῆ νὰ ἀσκήσῃ τὰ καθήκοντά του.

Ἡ παῦσις ἔνεκεν ἀδικαιολογήτου ἀπουσίας ἐκ τῶν συνεδριάσεων ἢ παρακωλύσεως αὐτῶν ἢ λόγῳ σωματικῆς ἢ πνευματικῆς ἀσθενείας καὶ ἡ ἀποδοχῆ τῆς παραιτήσεως κρίνονται ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, δι' ἀποφάσεως λαμβανομένης κατὰ πλειοψηφίαν τῶν τριῶν τετάρτων (3/4) τῶν μελῶν αὐτῆς, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου.

Μέλος παραιτηθὲν ἢ παυθὲν δύναται νὰ ἐπανακληγῆ, ἐφ' ὅσον ἐξέλιπον οἱ λόγοι, οἵτινες ἐπέφερον τὴν παραίτησιν ἢ τὴν παῦσιν αὐτοῦ, οὐχὶ ὅμως εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην θητείαν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου.

ιβ. Ἡ ἐκλογή πρὸς ἀνάδειξιν μελῶν νέου Ἑγουμενοσυμβουλίου διεξάγεται ἐντὸς τῆς τελευταίας ἐβδομάδος πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας τοῦ προηγουμένου.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ λήξις τῆς θητείας τοῦ Ἑ

γουμενοσυμβουλίου συμπέσῃ μετὰ τὴν χρεῖαν τῆς θέσεως τῆς Ἑγουμένης, τότε παρατείνεται ἡ θητεία του μέχρι τῆς ἐκλογῆς νέας Ἑγουμένης.

ιγ. Μετὰ τὸν θάνατον ἢ τὴν παραίτησιν ἢ τὴν ἐκπτώσιν Ἑγουμένης διατηρεῖται τὸ παλαιὸν Ἑγουμενοσυμβούλιον, ἐκλέγεται δὲ νέον ἅμα τῇ ἐκλογῇ νέας Ἑγουμένης.

Ἐκλογή Ἑγουμενοσυμβούλων:

Ἡ ἐκλογή πρὸς ἀνάδειξιν Ἑγουμενοσυμβούλων διεξάγεται καθ' ὃν τρόπον καὶ ἡ τῆς Ἑγουμένης, μετὰ τὰς ἐξῆς διαφοράς:

α. Τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον συγκαλεῖται διὰ προσδιορισμὸν ἡμέρας ἐκλογῆς, ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης.

β. Τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς προεδρεύει ἡ Ἑγουμένη.

γ. Εἰς τὸ ψηφοδέλτιον τίθεται τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ ἔμπροσθεν δύο (2) ὑποχρεωτικῶς ὀνομάτων, οἷος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἑγουμενοσυμβούλων, ἄλλως πως τὸ ψηφοδέλτιον εἶναι ἄκυρον.

δ. Αἱ Ἑγουμενοσύμβουλοι ἐκλέγονται διὰ πλειοψηφίας καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ἡ ἐκλογή ἐπαναλαμβάνεται πάραυτα, τὰ νέα, ὅμως, ψηφοδέλτια καταρτίζονται μόνον μετὰ τὰ ὀνόματα τῶν ἰσοψηφῶν. Ἐὰν δὲ ἐκ δευτέρου ἰσοψηφίσουν, τίθεται κληρὸς. Βάσει τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων, ὀρίζονται, ἐξ ἄλλου, καὶ δύο ἐπιλαχοῦσαι, αἵτινες ἀντικαθιστοῦν ἢ ἀναπληροῦν μέλη τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, καὶ ἔχουν τὴν αὐτὴν διάρκειαν θητείας πρὸς αὐτά. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, αἱ ἐπιλαχοῦσαι καὶ ἡ σειρὰ αὐτῶν ὀρίζονται διὰ κλήρου.

ε. Διὰ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ Πρακτικοῦ τελειοῦται μὲν καὶ ὀλοκληροῦται ἡ διαδικασία ἐκλογῆς Ἑγουμενοσυμβούλων, αἱ νεοεκλεγείσαι, ὅμως, δὲν ἀναλαμβάνουν πάραυτα καθήκοντα, ἀλλὰ μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας τοῦ προηγουμένου Ἑγουμενοσυμβουλίου.

στ. Ἡ σειρὰ τῶν Ἑγουμενοσυμβούλων, ὅσον καὶ τῶν ἐπιλαχοῦσῶν, θὰ προσδιορίζεται ὑπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ψήφων, τὰς ὁποίας ἔλαβον κατὰ τὰς ἐκλογάς.

Δικαιοδοσία τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου:

1. Τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον ἀσκεῖ γενικῶς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῆς κειμένης νομοθεσίας, τὰ τῆς διοικήσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὰ τῆς διαχειρίσεως τῆς μοναστηριακῆς περιουσίας. Εἰδικότερον, ἀποδέχεται ἢ ἀποποιεῖται δωρεὰς ἢ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγοράς καὶ πωλήσεις κινητῶν καὶ ἀκινήτων οἰασθῆποτε ἀξίας, κατόπιν τῆς κατὰ νόμον ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως καὶ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπου δεῖ, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν ἢ τὴν συντήρησιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων καὶ γενικῶς περὶ πάσης ὑποθέσεως καὶ παντὸς πράγματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τηροῦν τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας.

2. Αποφασίζει, τῆ προτάσει τῆς Ἑγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς τῆς Ἀδελφότητος, διὰ τὴν ρασοφορίαν ἢ τὴν μεγαλοσχημίαν τῶν ὀρίμων πρὸς τοῦτο ἀδελφῶν καὶ ὑποβάλλει τὰς ἀποφάσεις ταύτας, ὡς πρότασιν, πρὸς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην πρὸς ἔγκρισιν.

3. Συντάσσει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Ἀπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς Μονῆς ἐκάστου ἔτους καὶ ὑποβάλλει αὐτοὺς εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην.

4. Παρέχει εἰς τὰς ἀδελφὰς ἀδειαν ἀπουσίας ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς πέραν τῶν δέκα (10) ἡμερῶν, διὰ λόγους ὑγείας ἢ δι' ἀπαραιτήτους ἐργασίας τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ἢ δι' ἄλληλιν τινὰ σοβαρὰν ἀνάγκην.

5. Προτείνει εἰς τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος τυχὸν τροποιοῖσεις τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, ἐν ὧν ἢ ἐν μέρει, ἢ συμπλήρωσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 7

Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

1. Τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος συγκροτοῦν ἅπασαι αἱ ἐγγεγραμμέναι εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀδελφαί. Δύνανται, ὅμως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, νὰ μετᾶσχουν καὶ αἱ δόκιμοι εἰς ὀρισμένας Συνάξεις ἄνευ ψήφου.

Ἀποκλείονται τῆς Συνάξεως αἱ δεχθεῖσαι μίαν τῶν σχετικῶν ποινῶν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

2. Αἱ Συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος συγκαλοῦνται ὑπὸ τῆς Ἑγουμένης. Αὕτη, ὅμως, ὑποχρεοῦται πρὸς τοῦτο, ὡσάκις, ἐπίσης, ζητήσουν τὴν σύγκλησιν τὰ δύο ἔτερα μέλη τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου ἢ τὰ 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος.

3. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος συγκαλεῖται:

α. Διὰ θέματα περὶ τῶν ὁποίων, βάσει τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ, εἶναι ἀρμοδία.

β. Πρὸς ἀνάθεσιν τῶν ἐτησίων διακονημάτων εἰς ἐκάστην τῶν ἀδελφῶν.

γ. Πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἀδελφότητος, δι' ἑκτακτα Ἐκκλησιαστικὰ ἢ Ἐθνικὰ ζητήματα.

δ. Εἰς περίπτωσιν ἐκτάκτου καὶ λίαν σοβαροῦ θέματος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, προκειμένου νὰ ζητηθῇ ἢ γνώμῃ τῆς Ἀδελφότητος ἢ πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῆς.

ε. Πρὸς ἐρμηνείαν ἀσαφῶν ἐνδεχομένως διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

στ. Προκειμένου διὰ τὴν τροποιοῖσιν ἄρθρων αὐτοῦ ἢ διὰ τὴν προσθήκην νέων, τῆ εἰσηγήσει τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου.

4. Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ἐφ' ὅσον εἶναι παρόντα τὰ 2/3 τῶν μελῶν αὐτῆς. Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν συγκεντρωθῇ τὸ ὡς ἄνω ποσοστὸν, ἢ Σύναξις ἐπαναλαμβάνεται τὴν ἐπομένην ἡμέραν καὶ θεωρεῖται ἐν ἀπαρτίᾳ, οἰοσθήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρόντων μελῶν, ἐξαιρέσει, πάντοτε, τῶν περιπτώσεων ἐκείνων, δι' ἃς προ-

βλέπεται παρὰ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἡῤξημένος ἀριθμὸς μελῶν.

5. Τῆς Συνάξεως προεδρεῖ ἡ Ἑγουμένη, συνεπικουρούμενη ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου, εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκεῖνας, αἱ ὁποῖαι ἄπτονται τῶν ἀρμοδιοτήτων αὐτοῦ.

6. Τηροῦνται Πρακτικά.

7. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ἐξαιρέσει τῶν περιπτώσεων, δι' ἃς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἡῤξημένη πλειοψηφία. Ἐπὶ ἰσοψηφίας, ἐὰν ἡ ψηφοφορία εἶναι φανερά, ὑπερισχύει ἡ ψηφοφορία τῆς Προέδρου· ἐπὶ δὲ μυστικῆς ψηφοφορίας, τίθεται κλήρος.

8. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος, ἅπαντα τὰ μέλη ὀφείλουν νὰ συμπεριφέρονται ἐναντι ἀλλήλων μετ' ἀπολύτου σεβασμοῦ, λαμβάνοντα τὸν λόγον μόνον κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἑγουμένης, πρὸς ἣν δέον νὰ ἐνδεικνύουν πνεῦμα ἐξαιρέτου σεβασμοῦ, εὐλαβείας καὶ πνευματικῆς ὑποταγῆς. Αἱ τυχὸν διαφωνοῦσαι ἐπὶ τινος ζητήματος, δέον μετὰ σεμνότητος, ταπεινώσεως, πραότητος καὶ εὐλαβείας, νὰ ἐκθέτουν τὴν γνώμην αὐτῶν.

Ἄρθρον 8

Τάξεις μοναζουσῶν

1. Αἱ Δόκιμοι

Ἡ ἐπιθυμοῦσα νὰ εἰσέλθῃ ὡς δόκιμος εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, με σκοπὸν νὰ καταστῇ μοναχὴ αὐτῆς, δέον ὅπως ἔχη τὴν προβλεπομένην ὑπὸ τῆς κειμένης νομοθεσίας ἡλικίαν. Εἰς περίπτωσιν, ὅμως, καθ' ἣν ὑπάρχη συγκατάθεσις γονέων, δύναται νὰ ἐγγραφῇ ὡς δόκιμος, καὶ μικροτέρας ἡλικίας ὑποψηφία, ἐφ' ὅσον διαθέτει θερμότητα ζήλου καὶ ὀριμότητα σκέψεως.

Ἐπιθυμοῦσα προκεχωρημένης ἡλικίας καὶ μοναχὴ προερχομένη ἐξ ἐτέρας Μονῆς δὲν γίνονται δεκταί, ἐκτὸς σπανιωτάτων περιπτώσεων, διὰ τὰς ὁποῖας ἀποφαίνεται τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον, τῆ προτάσει τῆς Ἑγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς.

Ἡ ὑποψηφία πρέπει νὰ εἶναι ἄγαμος. Εἰς ὅλως δὲ ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις χερῶν ἢ ἐγγάμων, δύναται καὶ πάλιν νὰ ἀποφασίσῃ τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον, ὡς ἄνω. Προκειμένου, πάντως, περὶ ἐγγάμου, ἀπαιτεῖται ἐγγραφὸς συγκατάθεσις τοῦ συζύγου. Ἐὰν δὲ ἡ ὑποψηφία ἔχει τέκνα, διὰ νὰ γίνῃ δεκτὴ, πρέπει αὐτὰ νὰ εἶναι ἐνήλικα. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει γίνεται δεκτὴ ὑποψηφία με ἀνήλικα τέκνα.

Ἡ ὅλη ἐν προκειμένῳ διαδικασία ἀποδοχῆς τῶν προσώπων αὐτῶν θὰ διέπῃται ἀπὸ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους καὶ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν.

Εἰσοδογὴ δοκίμου γίνεται κατόπιν οὐσιαστικῆς γνωριμίας αὐτῆς με τὴν Ἱ. Μονήν. Οἰκοθεν νοεῖται ὅτι ἡ

γνωριμία αυτή θα είναι αποτέλεσμα στενής επικοινωνίας μετά της Ἡγουμένης καὶ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς καὶ ἐν γένει ἀναστροφῆς μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος. Κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῆς τῆς ἐπικοινωνίας, ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ διαφανοῦν οἱ μύχιοι πόθοι τῆς καρδίας τῆς ὑποψηφίας, τὸ ἐνδιάθετον τῆς κλίσεως αὐτῆς πρὸς τὸ «Ἀγγελικὸν Πολίτευμα» καὶ ἡ ἐν γένει ὠθησίς της πρὸς τὴν Ἱ. Μονήν, ἀφ' ἑτέρου δέ, θὰ διακριβωθοῦν τὸ ποιὸν τοῦ προσώπου της, τὸ ἱστορικὸν πλαίσιον τῆς ζωῆς της καὶ ἡ ὑγιεινὴ της κατάστασις. Συγχρόνως, καὶ ἡ ἴδια ἡ ὑποψηφία θὰ ἔλθῃ εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὴν Μοναστικὴν Πολιτείαν καὶ τὸ συγκεκριμένον Ἱ. Κοινόβιον καὶ θὰ κατατοπισθῇ δεόντως περὶ τοῦ διέποντος τὴν ζωὴν αὐτοῦ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ. Τοιοῦτοτρόπως, ἡ μὲν ὑποψηφία θὰ δύναται νὰ ἀποφασίσῃ ἐλευθέρως, ἀβιάστως καὶ ἐνσυνειδήτως διὰ τὴν προσέλευσίν της εἰς τὴν Ἱ. Μονήν, ὁπότε καὶ ὑποβάλλει σχετικὴν αἴτησιν πρὸς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τὸ δὲ Ἡγουμενοσυμβούλιον θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀποφανθῇ περὶ τῆς εἰσδοχῆς της, ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων.

Ἐφ' ὅσον ἡ ὑποψηφία γίνῃ δεκτὴ, ἐγγράφεται εἰς τὸ Δοκιμολόγιον τῆς Μονῆς καὶ ἐνδύεται ὡς ὀρίζει τὸ Ἱ. Κοινόβιον διὰ τὰς δοκίμους, ἤτοι: «ζωστικόν» μετὰ ζώνης ἀπλῆς, μανδῆλιον καὶ κολόβιον.

Ἄμα τῆ εἰσόδῳ της εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, ἡ δοκιμος παραδίδει ἅπαντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτῆς εἰς τὴν Ἡγουμένην, εἰς τὴν ὁποίαν, μετὰ Θεόν, ἀναθέτει ἐξ ὀλοκλήρου ἑαυτὴν, ἐξαγορευομένη τακτικῶς καὶ ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ τοῦς λογισμοὺς καὶ τὰς πράξεις της καὶ ὑποτασσομένη μετὰ σεβασμοῦ εἰς πάντα.

Ἡ δοκιμος συμμετέχει εἰς τὴν ὅλην ζωὴν καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς Ἀδελφότητος, οὐδὲν δυνάμενη νὰ ἀπουσιάσῃ τῆς Μονῆς ἄνευ εὐλογίας τῆς Ἡγουμένης. Ἐπιμελεῖται δὲ τῶν ὀρισθέντων δι' αὐτὴν διακονημάτων, μετὰ ζήλου καὶ πνεύματος ὑποταγῆς πρὸς πάσας τὰς ἀδελφάς.

Εἶναι, ἐπίσης, πρόθυμος νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰ ὑποδεικνύμενα εἰς αὐτὴν σφάλματά της καὶ νὰ ζητῇ συγχώρησιν διὰ πάσαν παρακοὴν ἢ παράβασιν.

Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμῆς θὰ κυμαίνεται ἀπὸ ἕξι μῆνας ἕως τρία ἔτη· δύναται, ὅμως, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων, νὰ συντηθῇ ἢ καὶ νὰ ἐπιμηκυνθῇ ὁ χρόνος αὐτός, ἀναλόγως τῆς ἡλικίας, τῆς πνευματικῆς ὠριμότητος, τῆς θερμότητος τοῦ πόθου καὶ τῆς προσαρμογῆς εἰς τὸ πνεῦμα τῆς κοινοβιακῆς πειθαρχίας καὶ τῆς μοναστικῆς ἀσκήσεως.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν δοκιμὸς τις ἀποδειχθῇ ἀνυπάκουος, σκανδαλοποιός, φιλερις, φιλοκατήγορος καὶ ἐν γένει ἀπειθαρχος πρὸς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἢ παρουσιάσῃ ἐμφανῆ συμπτώματα ἰδιορρυθμίας καὶ διαφόρων ψυχολογικῶν προβλημάτων, ἢ ἄλλα τινὰ στοιχεῖα ἀπάδοντα εἰς τὴν μοναχικὴν πολιτείαν, καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι ἀνεπίδεκτος διορθώσεως, ἀποβάλλεται τῆς Ἀδελφότητος.

Εἰς περίπτωσιν πάλιν, κατὰ τὴν ὁποίαν δόκιμὸς τις ἀποχωρήσῃ οἰκιοθελῶς ἐκ τῆς Μονῆς, ἐπανέλθῃ δὲ ἀργότερον ἐπὶ τὸ αὐτό, δυνατόν νὰ γίνῃ ἐφ' ἅπαξ καὶ πάλι δεκτὴ, ἐάν, τῆ προτάσει τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς, ἀποφασίσῃ οὕτως τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ὑπὸ τὸν ὄρον, ὅμως, νὰ ἀρχίσῃ ἐκ νέου καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀξιώσεως διὰ τὴν προηγουμένην της σειρὰν, τὸν χρόνον τῆς δοκιμῆς της, οὐδὲν ἄλλως λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς μέχρι τοῦδε θητείας της.

Ἐάν δοκιμὸς τις ἀσθενήσῃ βαρέως, βεβαιωθῇ δὲ ἰατρικῶς ὅτι ἡ ἀσθενεία της ἐγκυμονεῖ θανάσιμον κίνδυνον, δυνατόν τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τῆ προτάσει, ὡς ἄνω, τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς, νὰ ἀποφασίσῃ ὅπως, κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ καταλλήλου προπαρασκευῆς τῆς ἀσθενοῦς, τελεσθοῦν ἡ ρασοφορία καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ μεγαλοσχημία αὐτῆς.

2. Ρασοφόροι Μοναχαί

Ἐφ' ὅσον ἡ δόκιμος, τῆ προτάσει τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς τῆς Μονῆς, κριθῇ παρὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἰκανὴ διὰ τὰ περαιτέρω, καθίσταται, κατόπιν εὐλογίας τοῦ Μητροπολίτου, ὀριστικὸν μέλος τῆς Ἀδελφότητος διὰ ρασοφορίας καὶ ἐγγράφεται εἰς τὸ Μοναχολόγιον. Κατὰ τὴν ρασοφορίαν ἡ ἀδελφὴ ἐνδύεται τὴν μοναχικὴν περιβολὴν καὶ λαμβάνει τὸ διδόμενον αὐτῇ μοναχικὸν ὄνομα.

Ἡ προαγωγή τῶν δοκίμων εἰς ρασοφόρους γίνεται κατὰ ἱεραρχίαν, ἐκτὸς ἐὰν ἄλλως κριθῇ ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων.

Ἡ ρασοφόρος μοναχὴ ὀφείλει νὰ διαγῇ ἐν ταπεινώσει καὶ ὑποταγῇ, ἐν ἀσκήσει καὶ θείῳ ἔρωτι, ἐτοιμάζουσα ἑαυτὴν διὰ τὴν λῆσιν τοῦ Μεγάλου καὶ Ἀγγελικοῦ Σχήματος.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ρασοφόρος τις ἀδελφὴ ἀσθενήσῃ βαρέως, βεβαιωθῇ δὲ ἰατρικῶς ὅτι ἡ ἀσθενεία της ἐγκυμονεῖ θανάσιμον κίνδυνον, δέον ὅπως τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τῆ προτάσει, πάντοτε τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς, ἀποφασίσῃ διὰ τὴν μεγαλοσχημίαν αὐτῆς, κατόπιν, βεβαίως, ἐγκρίσεως τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου καὶ καταλλήλου προπαρασκευῆς τῆς ἀσθενοῦς.

3. Μεγαλόσχημοι Μοναχαί

Ἐφ' ὅσον ἡ ρασοφόρος ἀδελφὴ, τῆ προτάσει τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς τῆς Μονῆς, κριθῇ παρὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἀξία καὶ ἐπαρκῶς προητομασμένη διὰ τὴν κουράν, ἐγκρίσει τοῦ Μητροπολίτου, ὀλοκληροῦται ὡς μοναχὴ, διὰ τῆς μεγαλοσχημίας.

Ἡ προαγωγή τῶν ἐν τῇ Μονῇ ἀσκουμένων ρασοφόρων εἰς μεγαλοσχήμους γίνεται κατὰ ἱεραρχίαν. Δυνατόν, ὅμως, νὰ τελεσθοῦν καὶ Μεγαλοσχημίαι ἐκτὸς σειρᾶς, ἐάν, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀρμοδίων, ἡ ἔχουσα

τὴν σειρὰν πρὸς τοῦτο ἀδελφῆ δὲν πληροὶ τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις ἢ ἐὰν συντρέχουν ἄλλοι σοβαροὶ λόγοι, ὡς προκεχωρημένης ἡλικίας, ὑγείας κ.ο.κ., συμφώνως καὶ πρὸς τὸ παρόν.

Ἄρθρον 9

Ἐὰν ἀδελφῆ τις οἰκειοθελῶς ἀποχωρήσῃ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ ἐπιστρέψῃ ἐντὸς μηνὸς μετ' εἰλικρινοῦς μετανοίας, γίνεται δεκτὴ μόνον ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐφ' ὅσον συμφωνήσουν εἰς αὐτὸ ὁ Πνευματικὸς τῆς Ἀδελφότητος καὶ τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον.

Ἀδικαιολόγητος ἀπουσία ἐκ τῆς Ἱ. Μονῆς πέραν τοῦ ἐνὸς μηνὸς ἀποτελεῖ λόγον ὀριστικῆς διαγραφῆς ἐκ τοῦ Μοναχολογίου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, τῆ προτάσει τῆς Ἱγουμενῆς καὶ τῆ συμφώνῳ γνώμῃ τοῦ Πνευματικοῦ πατρὸς.

Ἄρθρον 10

Περιουσία

Ἡ μοναχὴ ἐν τῇ Ἀδελφότητι κέκτηται οὐδὲν ἴδιον, κατὰ τὴν βασικὴν ἀρχὴν καὶ ἀρετὴν τῆς ἀκτημοσύνης. Τὰ πάντα χρησιμοποιοῦ τῇ εὐλογίᾳ τῆς Ἱγουμενῆς καὶ οὐδὲν δωρίζει ἢ λαμβάνει ἀνευ τῆς γνώμης καὶ εὐλογίας αὐτῆς.

Ἡ τυχὸν ἀκίνητος ἢ κινητὴ περιουσία τῆς δοκίμου καὶ τῆς ρασοφόρου ἀνήκουν κατὰ κυριότητα μὲν εἰς αὐτάς, κατ' ἐπικαρπίαν δὲ εἰς τὴν Μοναστικὴν Ἀδελφότητα.

Πᾶσα ἡ περιουσία τῆς μεγαλοσχίμου μοναχῆς περιέρχεται ἅμα τῇ κουρᾷ αὐτοδικαίως εἰς τὴν Μονήν, συμφώνως πρὸς τὴν κειμένην νομοθεσίαν.

Ἄρθρον 11

Σειρὰ τῶν ἀδελφῶν

Ἡ σειρὰ τῶν ἀδελφῶν καθορίζεται ἱεραρχικῶς, βάσει τῶν πρεσβείων κουρᾶς ἢ ρασοφορίας ἢ δοκιμῆς. Αἱ νεώτεροι ἀδελφαὶ πρέπει νὰ ἀπονέμουν τὸν ὀφειλόμενον σεβασμὸν εἰς τὰς πρεσβυτέρας ἀδελφάς, αἱ δὲ πρεσβύτεροι νὰ περιβάλλουν μετ' εἰλικρινοῦς ἀγάπης, στοργῆς καὶ κατανοήσεως τὰς νεωτέρας.

Ἄρθρον 12

Καθήκοντα τῶν ἀδελφῶν

1. Ἡ θεμελιώδης μοναχικὴ ἀρχὴ εἶναι ἡ ὑπακοή, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ δεικνύῃ ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν πρωτίστως πρὸς τὴν Ἱγουμενῆν, «μηδὲν παρὰ γνώμην αὐτῆς διαπράττουσα». Εἰς αὐτὴν θὰ ἀναφέρῃ λεπτομερῶς καὶ ἐπακριβῶς πάντα τὰ κρύφια τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας τῆς, διὰ τῆς παραδεδομένης μοναχικῆς ἐξαγορεύσεως. Πᾶσα ὑπακοή πρὸς τὴν Ἱγουμενῆν θεωρεῖται γενομένη πρὸς τὸν Κύριον (Μ. Βασ. Ε-ΠΕ 9,56).

2. Ἡ ὑπακοή πρέπει νὰ ἐξασκῆται μέχρι θανάτου.

Εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν οὐχὶ μόνον δικαιούται, ἀλλὰ καὶ ὑποχρεούται νὰ μὴν ὑπακούσῃ ἢ ὑποτακτικῆ: Ὄταν τὸ προσταπτόμενον καταφανῶς προσκρούει εἰς ρητὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἢ εἰς τὴν παραδεδεγμένην ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πίστιν.

3. Πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ εἶναι ἴσαι μεταξύ των, μηδὲ τῆς Ἱγουμενῆς ἐξαιρουμένης, ἢ ὁποία, κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, εἶναι «πρῶτη μεταξύ ἴσων».

4. Ἀπασαὶ αἱ ἀδελφαὶ ἔχουν ὑποχρεωτικῶς κοινὸν Πνευματικόν.

5. Αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουν νὰ ἀγαποῦν ἀλλήλας, οἷα ἀγάπη ἐφάνερωσε καὶ ἐδίδασξεν ὁ Κύριος.

6. Ἡ ἀγάπη, ἂν καὶ ἐκφράζεται ποικιλοτρόπως καὶ ἐξατομικευμένως, πρέπει νὰ εἶναι κοινὴ καὶ ἴση πρὸς ὅλας τὰς ἀδελφάς. Δὲν ἐπιτρέπεται, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, ἢ μερικῇ φιλίᾳ (Μ. Βασ. ΕΠΕ 8,148).

7. Ὁ σχολιασμὸς καὶ ἡ κατάκρισις δέον διὰ τοῦ συνεχοῦς ἀγῶνος νὰ ἀπουσιάζουν τῆς Ἀδελφότητος. Αἱ ἀνωφελεῖς συζητήσεις, οἱ ψιθυρισμοί, τὰ νεύματα, αἱ φωναί, ὁ δυνατὸς γέλως, ἢ εὐτραπελία εἶναι ξένα πρὸς τὴν ιδιότητα τῆς μοναχῆς.

8. Εἰς τὰς μεταξύ των σχέσεις αἱ ἀδελφαὶ πρέπει νὰ τηροῦν τὴν ἱεραρχίαν.

9. Οὐδεμία τῶν ἀδελφῶν ἐπιπλήττει ἢ παρατηρεῖ ἢ διορθώνει ἄλλην, ἐκτὸς τῆς Ἱγουμενῆς καὶ τῆς ὑπ' αὐτῆς ὀρισθείσης ἀναπληρωτρίας. Ἡ ὑπεύθυνος διακονήματος ἐπεμβαίνει μόνον εἰς ὅ,τι εἶναι σχετικὸν μὲ τὸ διακόνημα. Δι' ὀτιδήποτε ἄλλον, ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἱγουμενῆν, ἢ ὁποία ἐνεργεῖ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς.

Τὸ σφάλμα, πάντως, τῆς ἀδελφῆς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνεταί αἰτία καταλαλιάς καὶ ἐξουδενώσεως, ἀλλὰ ἀφορμὴ προσεγγίσεως καὶ συμπαραστάσεως. («Τῆ φιλαδελφία εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι», Ρωμ. ιβ' 10).

10. Αἱ ἀδελφαὶ γενικῶς δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐξέρχονται τῆς Μονῆς, ἐκτὸς ἂν λόγοι ἀσθενείας ἢ διακονίας ἢ ἄλλης τινὸς ἀνάγκης ἐπιβάλλουν τοῦτο, καὶ πάντως μόνον κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἱγουμενῆς ἢ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, σύμφωνα πρὸς τὸν παρόντα.

11. Πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουν νὰ ἀσκούνται, κατὰ τὰ παραδεδομένα ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων θέσμια, φυλάττουσαι ἑαυτὰς ἐν ἀγγελίᾳ, παρθενίᾳ καὶ σωφροσύνῃ, ἐν ἀδιαλείπτῳ προσευχῇ καὶ θείῳ ἔρωτι, διὰ τὸν Νυμφίον αὐτῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

12. Αἱ ἀδελφαὶ πρέπει νὰ διάγουν ἐν ἀκτημοσύνῃ, ἣτις ἐστὶν ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἀρετῶν τῆς Μοναχικῆς Πολιτείας. Ἡ μοναχὴ «οὐδὲν ἴδιον κέκτηται ἢ ὀνομάζειν λογίζεται». Ἀπαντα εἶναι κοινὰ καὶ δίδονται εἰς πάσας κατὰ τὴν ἀνάγκην αὐτῶν.

13. Ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ, νὰ ποιεῖ καὶ νὰ προσέχη ἅπαντα τὰ ἀντικείμενα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς ἀνήκοντα εἰς Αὐτὸν τὸν Θεὸν καὶ εἰς οὐδένα ἄλλον.

14. Αἱ ἀδελφαὶ ὀφείλουν νὰ τηροῦν τὸ πρόγραμμα τοῦ Ἱ. Κοινοβίου, τόσον τὸ τῆς Θ. Λατρείας, ὅσον καὶ τὸ τῆς ἐν γένει λειτουργίας τῆς Μονῆς.

15. Αἱ ἐν τῷ Ἱερῷ Κοινοβίῳ ἀσκούμεναι ὑποχρεοῦνται νὰ τρώγουν ἐν σιωπῇ ἐν τῇ κοινῇ Τραπεζῇ, ὅπου

γίνεται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Συναξαριστοῦ ἢ πατερικῶν καὶ ἐν γένει οἰκοδομητικῶν κειμένων. Μόνον κατόπιν εὐλογίας τῆς Ἠγουμένης δύνανται, διὰ λόγους ἀσθενείας ἢ ἀναγκαίας πινὸς ἐργασίας, νὰ ἀπουσιάζουν ἐκ τῆς κοινῆς Τραπέζης.

Εἶναι, ἐπίσης, ὑποχρεωμένοι νὰ τηροῦν τὰς Νηστείας τῆς ἀγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ νὰ ἀπέχουν τῆς κρεωφαγίας. Εἰς τὴν Τράπεζαν δὲν παρατίθεται ἔλαιον κατὰ τὴν Δευτέραν, τὴν Τετάρτην καὶ τὴν Παρασκευήν, ἐκτὸς ἐορτῶν.

16. Ἄπασαι αἱ ἀδελφαὶ ἐνδύονται μὲ κοινῶν σχήματος περιβολήν.

17. Ἡ μοναχὴ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ μεταφέρῃ ἐντὸς τοῦ κελλίου αὐτῆς φαγώσιμον ἢ ἄλλον τι, ἄνευ εὐλογίας. Παραδίδει δὲ τῇ Ἠγουμένη, ὅτιδήποτε φέρουν εἰς αὐτὴν γνωστοὶ ἢ συγγενεῖς τῆς.

18. Δὲν ἐπιτρέπεται ἡ παραμονὴ καὶ ἡ διανυκτέρευσις ἀδελφῆς εἰς κελλίον ἐτέρας — παρεκτὸς περιπτώσεως ἀσθενείας ἢ ἄλλης τινος μεγάλης ἀνάγκης, τῇ ἀδείᾳ καὶ εὐλογίᾳ τῆς Ἠγουμένης.

19. Ἀπαγορεύεται ἡ εἰσοδος λαϊκῶν κοσμικῶν προσώπων, οἰουδήποτε φύλου ἢ βαθμοῦ συγγενείας, ἐν τοῖς κελλίοις τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς, ἄνευ εὐλογίας τῆς Ἠγουμένης.

20. Ἀπαγορεύεται ρητῶς ἡ τέλεσις Γάμων εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

21. Γεωργικαὶ καὶ ἄλλαι βαρεῖαι μορφῆς ἐργασίαι εἶναι δυνατόν νὰ ἐκτελοῦνται ὑπὸ λαϊκῶν, τῇ εὐθύνη τῆς Ἠγουμένης, ὅταν αἱ ἀδελφαὶ δὲν ἐπαρκοῦν ἢ ἀδυνατοῦν νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς αὐτάς.

Ἄρθρον 13

Διακονήματα

Ἐκάστη τῶν ἀδελφῶν ὀφείλει νὰ ἐπιτελῇ τὴν εἰς αὐτὴν ἀνατεθειμένην διακονίαν μετὰ πάσης προθυμίας καὶ ἀκριβείας, ὡς ὑπηρετοῦσα τὸν Κύριον. «Ποίει τὰ ἔργα τῆς διακονίας σου εὐσχημα καὶ ἐπιμελῆ, ὡς τῷ Χριστῷ διακονῶν» (Μ. Βασιλείος).

Ἄρνησις ἀναλήψεως διακονήματος, ὡς πλήρης ἀπόρριψις τῆς μακαρίας ὑπακοῆς καὶ τῆς ἀγίας ταπεινώσεως, δὲν ἐπιτρέπεται. Ἡ ἐπιμονὴ ἐκ μέρους ἀδελφῆς εἰς τὴν ἄρνησιν συνεπάγεται ἐπιτίμιον καί, ἐν ἀμετανοησίᾳ, συζητεῖται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ τοῦ Πνευματικοῦ ἢ θέσις αὐτῆς ἐν τῇ Ἀδελφότητι.

Οὐδὲν διακονήμα εἶναι ἰσόβιον καὶ ἀναπόσπαστον.

Τὰ διακονήματα ἀνατίθενται ἐν πνεύματι ἀγάπης, διακρίσεως καὶ δικαιοσύνης, ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης, κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐκάστου ἔτους· δύναται δὲ αὐτῇ, ἀνὰ πάσαν στιγμὴν, νὰ προβῇ κατὰ τὴν κρίσιν τῆς, εἰς τὴν ἀλλαγὴν αὐτῶν, ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου. Τὴν ἐποπτεῖαν τῶν διακονημάτων ἀσκεῖ ἡ Ἠγουμένη.

Οὐδεμία ἀδελφὴ ἐπιτρέπεται νὰ ἐπεμβαίη εἰς διακονήματα ἐτέρας, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται περὶ πρεσβυτέ-

ρας ἀδελφῆς πρὸς νεωτέραν. Ἐὰν ἀδελφὴ τις ἀντιληφθῇ παρατυπίαν εἰς διακονημά τι ἢ ἀνάκυσιν προβλημάτων, ἀναφέρει τοῦτο εἰς τὴν Ἠγουμένην ἢ εἰς τὴν Ἀναπληρώτριαν αὐτῆς, ἐπαφίενται δὲ εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἠγουμένης αἱ σχετικαὶ παρατηρήσεις. Μοναχαὶ παραβαίνουσαι τὸν κανόνα τοῦτον καὶ προκαλοῦσα ἐριδας ἢ παρεξηγήσεις κανονίζονται δι' ἐπιτίμιων.

Τὰ βασικότερα διακονήματα, εἰς τὰ ὁποῖα δεόν νὰ ἀσχολῶνται αἱ ἀδελφαὶ τῆς Μονῆς, εἶναι:

1. Τῆς Γραμματέως,
2. Τῆς Οἰκονόμου,
3. Τῆς Ταμίου,
4. Τῆς Ἐκκλησιαρχίσσης,
5. Τῆς Βηματαρίσσης,
6. Τῆς Προσφοραρίσσης,
7. Τῆς Ἀρχονταρίσσης,
8. Τῆς Ξεναρίσσης,
9. Τῆς Θυρωροῦ,
10. Τῆς Μαγειρίσσης,
11. Τῆς Ἀρτοποιοῦ,
12. Τῆς Τραπεζοκόμου,
13. Τῆς Δοχειαρίσσης,
14. Τῆς Εὐτρεπιζούσης τὴν Ἱερὰν Μονήν,
15. Τῆς Νοσοκόμου,
16. Τῆς Κηπουροῦ,
17. Τῆς Ὑπευθύνου διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῶν ζώων,
18. Τῆς Ἱεροραπτρίας,
19. Τῆς Κεντητρίας,
20. Τῆς Ἀγιογράφου, κ.ἄ.

Ἄρθρον 14

Τηρούμενα βιβλία

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τηροῦνται τὰ ἐξῆς ἐπίσημα βιβλία:

1. Πρωτόκολλον εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.
2. Βιβλίον Πρακτικῶν Ἠγουμενοσυμβουλίου.
3. Βιβλίον Πρακτικῶν Συνάξεων Ἀδελφότητος.
4. Μοναχολόγιον.
5. Δοκιμολόγιον.
6. Κτηματολόγιον.
7. Βιβλίον Ταμείου (Καθημερινόν).
8. Πάν ἕτερον βιβλίον προβλεπόμενον ὑπὸ τῶν ἰσχυουσῶν διατάξεων διὰ τὰ Ν.Π.Δ.Δ.

Διὰ πάντα ταῦτα δύο ἀδελφαί, ὀριζόμεναι ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης, τελοῦν ἢ μία χρεὴ Γραμματέως καὶ ἢ ἑτέρα χρεὴ Ταμίου.

Ἡ Ἠγουμένη δὲν τελεῖ χρεὴ Ταμίου, ἐποπτεῖ δὲ μὴ τὴν οἰκονομικὴν διαχείρισιν.

Ἡ Ταμίς τηρεῖ τὰ ἀπαραίτητα διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Ἀδελφότητος λογιστικὰ βιβλία. Καταρτίζει, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, τὸν Προϋπολογισμόν καὶ τὸν Ἀπολογισμόν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, καθ' ἕκαστον ἔτος. Ἐνεργεῖ εἰς

πράξεις και πληρωμὰς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐγκεκριμένου ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου ἐτησίου Προϋπολογισμοῦ, ἐκδίδουσα τὰ οἰκεία διπλότυπα.

Καταβολαὶ χρηματικαὶ πρὸς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνεργοῦνται εἰς χεῖρας τῆς Ταμίου ἢ, δι' ὠρισμένην κατηγορίαν εἰσπράξεων, εἰς χεῖρας τοῦ ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐντολοδόχου. Ἀναλήψεις καταθέσεων παρὰ Τραπεζῆς καὶ λοιπῶν Ὄργανισμῶν ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς Ταμίου ἢ ἐτέρου προσώπου, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἡ Γραμματεὺς φυλάττει ἐπιμελῶς τὰ ἀρχεῖα καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Καταρτίζει τὰ Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων τῆς Ἀδελφότητος, τὰ ὁποῖα καὶ προσυπογράφει. Συντάσσει πᾶν οἰονδήποτε ἔγγραφο ἀφορὸν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν καὶ τὴν Ἀδελφότητα.

Ἄρθρον 15

Πειθαρχικός ἐλεγχος

Τὰ ἐπιτίμια ἔχουν θεσπισθῆ ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ὀργανώσεως τοῦ μοναχικοῦ βίου, διὰ λόγους παιδαγωγικοὺς (ιατρειὰν τῶν νοσοῦντων), διὰ τὴν ἀρμονικὴν συμβίωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ διὰ τὴν προστασίαν αὐτῆς ἀπὸ τυχόν ἀμελείας ἢ παρεκτροπᾶς.

Τὰ συνήθη ἐπιτίμια εἶναι τὰ ἑξῆς:

1. Νουθεσία καὶ κατ' ἰδίαν παρατήρησις. «Ἐὰν ἀμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελφός σου, ὑπάγε καὶ ἔλεξον αὐτὸν μετὰ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου...».
2. Ξηροφαγία, ἀγρυπνία, κομβοσχοῖνια, μετάνοια.
3. Ἐπίπληξις ἐνώπιον τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.
4. Ἐπίπληξις ἐνώπιον τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.
5. Ἀποχὴ ἐκ τῆς Τραπεζῆς δι' ὀρισμένας ἡμέρας.
6. Παύσις ἐξ ἑνὸς διακονήματος καὶ ἀνάθεσις βίου.

Τὰ ἀνωτέρω ἐπιτίμια ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης.

7. Ὑποβιβασμὸς εἰς τὴν ἱεραρχικὴν τάξιν, προσωρινὸς ἢ μόνιμος.

Ἡ ποινὴ αὐτὴ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

8. Ἀποκλεισμὸς ἐκ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, ἢ διάρκεια τοῦ ὁποῖου ὀρίζεται ἐκάστοτε ὑπ' αὐτῆς.

Ἡ ὡς ἄνω ποινὴ ἐπιβάλλεται ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος.

9. Προσωρινὴ ἀπομάκρυνσις ἐκ τοῦ ἱ. Κοινοβίου, ἐπὶ διάστημα οὐχὶ μεγαλύτερον τοῦ ἔτους, καὶ ἀποπολὴ εἰς ἐτέραν Μονὴν, κατόπιν συνεννόησεως μετὰ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

10. Ὅριστικὴ ἀποβολὴ ἐκ τῆς Μονῆς. Αὕτη ἐπιβάλλεται μετὰ πολλῆς φειδοῦς καὶ κατόπιν ἐξαντλήσεως ἄλλων τῶν ἄλλων μέσων παιδαγωγίας καὶ σωφρονι-

σμοῦ, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐνότητος τῆς Ἀδελφότητος, καθ' ὅτι αἱ ἀνυπάκοοι γίνονται δυσπειθείας καὶ παρακοῆς διδάσκαλοι.

Αἱ δύο τελευταῖαι αὗται ποιναὶ ἐπιβάλλονται εἰσηγητικῶς ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἰσχύουν μόνον τῇ ἐγκρίσει καὶ ἀποφάσει τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου, κατὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς Νόμους καὶ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας.

Πρὸ τῆς ἐπιβολῆς οἰονδήποτε ἐπιτίμιου, δεόν νὰ ἀκουσθῇ ἡ ἐπιτιμωμένη ἀδελφή, ἥτις δύναται εἰς τὰς ὑπ' ἀριθμ. 7-10 περιπτώσεις νὰ ὑποβάλλῃ καὶ γραπτῶς τὴν ἀπολογία αὐτῆς, καλουμένη πρὸς τοῦτο ἐγγράφως παρὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Ἡ ἐπιτιμωμένη μετέχει μὲν τῆς διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς συγκαλουμένης Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ ὑπερασπίζει ἑαυτὴν, ἀπέχει ὁμως ὑποχρεωτικῶς τῆς ψηφοφορίας. Ἄν ἡ ἐν λόγω ἀδελφὴ ἀπουσιάσῃ, ἔστω καὶ ἀδικαιολογητῶς, ἀναβάλλεται ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος καὶ ὀρίζεται νέα. Ἐὰν καὶ πάλι ἀπουσιάσῃ, ἡ δὲ ἀπουσία αὐτῆς δὲν ὀφείλεται εἰς ἀσθένειαν ἢ ἄλλους σοβαροὺς λόγους, ἀποφασίζεται ἡ ποινὴ ἐρήμην αὐτῆς.

Ἡ τιμωρηθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 9 ποινῆς, στερεῖται, ἐφ' ὅσον χρόνον διαρκεῖ ἡ ποινὴ αὐτῆς, τοῦ δικαιώματος παραστάσεως καὶ ψηφοφορίας εἰς τὰς Συνάξεις τῆς Ἀδελφότητος καὶ δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν ἀρίθμησιν τοῦ συνόλου τῶν μελῶν τῆς, ὡσὰκις ἐξετάζεται ἡ ὑπαρξὶς ἀπαρτίας εἰς αὐτάς. Ἡ ἀπαρτία ὑπολογίζεται ἐν προκειμένῳ, μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἐν λόγω ἀδελφῆς ἐκ τοῦ γενικοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ Κοινοβίου.

Ἡ ἐπιβολὴ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 10 ποινῆς συνεπάγεται αὐτομάτως διαγραφὴν τοῦ μέλους ἐκ τῆς Ἀδελφότητος τῆς Μονῆς.

Τὰ ὄργανα τῆς Μονῆς, τὰ ἐπιβάλλοντα τὰ ἀνωτέρω ἐπιτίμια, δεόν ἀπαραιτήτως νὰ συμβουλευῶνται σχετικῶς τὸν Πνευματικὸν καὶ νὰ μὴν λησμονοῦν ὅτι ἐκπληροῦν λειτούργημα, τοῦ ὁποῖου ἀποκλειστικὸς σκοπὸς εἶναι ἡ ἴασις τοῦ νοσοῦντος καὶ ἡ ἀπρόσκοπτος λειτουργία τῆς Ἀδελφότητος, οὐχὶ δὲ ἡ ἱκανοποίησις προσωπικῶν ἀντιπαθειῶν. Δέον, ὅθεν, νὰ ἐπιδεικνύουν μεγίστην σύνεσιν, ἀγάπην, πραότητα, δικαιοσύνην καὶ ἀντικειμενικὴν κρίσιν τῆς παραβάσεως.

Ἄρθρον 16

Ὁ Πνευματικὸς

Σήμερον ἅπαντα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος ἔχομεν Πνευματικὸν Πατέρα τὸν ἀρχηγὸν ἀναθρέψαντα ἐν Χριστῷ καὶ καθοδηγήσαντα ἡμᾶς εἰς τὴν πνευματικὴν ζωὴν, αἰδεσιμολογιώτατον πρωτοπρεσβύτερον π. Ἀντωνίου Ζούπην, ἐφημέριον τοῦ ἱ. Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Βόλου, ὁ ὁποῖος ἐκτελεῖ, τῇ εὐλογίᾳ τοῦ Σεβασμιωτάτου, καὶ καθήκοντα ἐφημερίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μονῆς. Θέλῃσις δὲ ἡμῶν εἶναι

ὅπως οὗτος ἢ ὁ Πνευματικὸς Πατὴρ τῆς ἡμετέρας Ἀδελφότητος ἰσοβίως.

Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ, νὰ διορίζηται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου κατὰ προτίμησιν ὁ ὑπὸ τοῦ Ἱ. Κοινοβίου, κατόπιν ἀποφάσεως κατὰ πλειοψηφίαν τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, ὑποδειχθεὶς ἱερομόναχος ἢ ἕγγαμος ἱερεὺς.

Δέον δέ, νὰ εἶναι πρόσωπον σοβαρὸν, πνευματικόν, ὠρίμου ἡλικίας, διάγον βίον ἀνεπίληπτον καὶ ἔχον ὀρθῶς περὶ τὴν πίστιν. Δέον, ἐπίσης, νὰ εἶναι φορεὺς τῆς πνευματικῆς πατρότητος κατὰ τὰ ἀποστολικά καὶ πατερικά πρότυπα τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας, νὰ ἔχη τὸ μέγιστον χάρισμα τῆς διακρίσεως καὶ νὰ εἶναι ἔμπειρος περὶ τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πράξιν τῆς μοναχικῆς καὶ δὴ τῆς κοινοβιακῆς ζωῆς.

Πρέπει προσέτι νὰ λαμβάνη γνώσιν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ νὰ προσαρμόζη τὸ ἔργον του πρὸς αὐτόν, οὐδόλως δικαιούμενος νὰ διδάσκη ἢ νὰ παροτρύνῃ τὰς ἀδελφὰς εἰς οἰανδήποτε παρέκκλισιν ἢ ἀπόκλισιν ἀπὸ αὐτόν.

Ὁ Πνευματικὸς θὰ ἐξομολογῇ καὶ θὰ καλύπτῃ τὰς λατρευτικὰς ἀνάγκας τοῦ Ἱ. Κοινοβίου· εἰς περίπτωσιν ἀδυναμίας αὐτοῦ διὰ τὸ δεύτερον, ἢ Ἱ. Μονῆ θὰ ἐξυπηρετῆται φροντῖδι τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Ὁφείλει, ἐπίσης, νὰ συνεργάζηται ἀγαστῶς μετὰ τῆς Ἡγουμένης διὰ πᾶν θέμα ἀνακύπτον ἐντὸς τῆς Ἀδελφότητος, ἐὰν δὲ τὸ ἀπαιτοῦν αἱ ἀνάγκαι τῶν ἀδελφῶν, δύναται νὰ τελεῖ συνάξεις συγκαλουμένης ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης, συμβουλευέων κατ' αὐτὰς μετὰ μεγάλης διακρίσεως τὰς μοναχὰς διὰ τὴν πνευματικὴν πρόδοσιν των. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἐπιβολὴν ἐπιτιμίων, ἐφ' ὅσον ταῦτα ὑπεισέρχονται εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἀδελφότητος καὶ θίγουν τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου, ζητεῖ τὴν γνώμην τῆς Ἡγουμένης.

Ἄρθρον 17

Φιλοξενία

Ἡ φιλοξενία ἀποτελεῖ ἐντολὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, ἐτι δὲ καὶ παρακαταθήκην τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν.

Ἡ φιλοξενία συνιστᾷ ἔμπρακτον ἔκφρασιν τοῦ ὁλοῦ Εὐαγγελικοῦ πνεύματος τῆς φιλαδελφείας, τῆς ἐκκλησιαστικῆς κοινωνίας καὶ τῆς διακονίας τῆς σωτηρίας τῶν ἀπανταχόθεν τῆς γῆς προσερχομένων ἡμῖν καὶ δεομένων τῆς ἡμετέρας συμπαράστασεως συνανθρώπων ἡμῶν.

Κατόπιν τούτων, ἡ Ἀδελφότης ἡμῶν ὑποδέχεται πάντα ἄνθρωπον, ὅστις κρούει τὴν θύραν τῆς Ἱ. Μονῆς, πιστεύουσα ὅτι ἐν αὐτῷ ὑποδέχεται τὸν δι' ἡμᾶς ξενιτεύσαντα Κύριον.

Ἡ διανυκτέρευσις ἀγνώστων προσώπων ἐν τῇ Ἱ.

Μονῇ ἐπιτρέπεται δι' ἐν εἰκοσιτετράωρον, ἐφ' ὅσον προηγουμένως ἐξακριβωθῶν τὰ στοιχεῖα τῆς ταυτότητός των καὶ διαπιστωθῇ ἡ ἄμεσος ἀνάγκη τῆς ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος παροχῆς εἰς αὐτοὺς φιλοξενίας. Διὰ μεγαλύτερον χρονικὸν διάστημα ἀποφασίζουσι, ἀναλόγως, ἡ Ἡγουμένη ἢ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ὡς ὀρίζεται εἰς τὴν κατωτέρω παράγραφον.

Διὰ δωρητὰς καὶ εὐεργέτας τῆς Μονῆς, διὰ συγγενεῖς ἀδελφῶν καὶ διὰ πᾶν ἕτερον πρόσωπον τυγχάνον ζῶν μέλος τῆς Ἐκκλησίας καὶ χρῆζον ἐνισχύσεως καὶ πνευματικοῦ ἀνεφοδιασμοῦ, ἡ φιλοξενία δυνατὸν νὰ παραταθῇ διὰ μερικὰς ἡμέρας, τῇ ἀδείᾳ καὶ εὐλογίᾳ τῆς Ἡγουμένης, ἢ καὶ διὰ μεγαλύτερον χρονικὸν διάστημα, τῇ ἀποφάσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Οἱ φιλοξενούμενοι δύναται νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν λατρευτικὴν ζωὴν τῆς Ἀδελφότητος καὶ εἰς διακονίας ἐχούσας σχέσιν πρὸς τὴν συντήρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ξενῶνος ἢ νὰ ἀπασχολῶνται, κατὰ τὰς δυνατότητάς των, καὶ μὲ ἄλλας διακονίας, τῇ εὐθύνη καὶ διακρίσει τῆς Ἀρχονταρίσεως καὶ τῇ ἀπαραιτήτῃ εὐλογίᾳ τῆς Ἡγουμένης.

Οἱ φιλοξενούμενοι καὶ οἱ προσκυνηταὶ ἐν γένει, ὀφείλουσι νὰ γνωρίζουν ὅτι ἡ Ἱερὰ Μονῆ δὲν εἶναι χώρος παραθερισμοῦ καὶ διασκεδάσεως, ἀλλὰ τόπος προσευχῆς, ἡσυχίας καὶ ἁγιασμοῦ. Ὑποχρεοῦνται, ὡς ἐκ τούτου, νὰ διάγουν κοσμίως ἐν αὐτῇ, φέροντες σεμνὴν ἀμφίεσιν καὶ ὀμιλοῦντες περιορισμένως, οὐδόλως δὲ θορυβοῦντες ἢ γελῶντες ἀπρεπῶς. Τὴν εὐθύνην διὰ τὰ ἀνωτέρω φέρει ἡ ἀδελφή, τῆς ὁποίας οἱ συγγενεῖς ἢ γνωστοὶ φιλοξενοῦνται, ὡς καὶ ἡ ἔχουσα τὸ διακόνημα τῆς φιλοξενίας.

Ἄτομα πάσχοντα ψυχοδιανοητικῶς ἢ εὐρισκόμενα ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν δαιμονικῶν πνευμάτων δὲν διανυκτερεύουσιν ἐν τῇ Μονῇ, διὰ λόγους ἀσφαλείας.

Ἡ Ἱ. Μονῆ δύναται, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, νὰ παραμῆνῃ δι' ὠρισμένας ὥρας, ἢ καὶ ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος, κλειστή, πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀδελφότητος καὶ περισυλλογῆν τῶν μοναζουσῶν.

Ἄρθρον 18

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

1. Αἱ ἐκ τοῦ Ἱ. Ναοῦ καὶ τῶν Ἱ. Μετοχιῶν προερχόμεναι πρόσοδοι.
2. Αἱ πρόσοδοι ἐκ τῆς πωλήσεως τῶν ἐργοχειρῶν τῶν ἀδελφῶν.
3. Αἱ πρόσοδοι ἐξ ἐκμεταλλεύσεως τῆς τυχόν κινήτης ἢ ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς.
4. Αἱ ἐκ συντάξεων ἀδελφῶν.
5. Αἱ πάσης φύσεως δωρεαί, εἰσφοραὶ καὶ κληρονομίαι.

6. Αἱ τυχόν κρατικά ἐπιχορηγήσεις.
7. Αἱ μέσῳ Ἑρανικῆς Ἐπιτροπῆς πρόσοδοι.
8. Αἱ ἐξ Ἐκθέσεως τοιαῦται.
9. Πᾶσα ἄλλη πρόσοδος προερχομένη ἐκ χρηστῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

Ἄρθρον 19

Διαχείρισις τῶν πόρων

Αἱ ὡς ἄνω πρόσοδοι δαπανῶνται:

1. Διὰ τὴν συντήρησιν τῆς Ἀδελφότητος.
2. Διὰ τὰς ἀνάγκας λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.
3. Διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν νέων κτισμάτων.
4. Διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ἤδη ὑφισταμένων.
5. Διὰ τὴν φιλοξενίαν.
6. Διὰ φιλανθρωπικούς καὶ ἱεραποστολικούς σκοπούς.
7. Διὰ τὴν κατὰ δύναμιν ἐνίσχυσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.
8. Διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν κτημάτων καὶ τὴν προμήθειαν ζωοτροφῶν.
9. Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν Ἱ. Μετοχιῶν.
10. Διὰ τὴν ἀγορὰν βιβλίων καὶ εἰδῶν εὐλαβείας διὰ τὴν Ἐκθεσιν.

Πᾶσα δαπάνη μὴ προβλεπομένη ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἀποφασίζεται ἐκ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἄρθρον 20

Σφραγίς

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἔχει ἰδίαν κυκλικὴν σφραγίδα, φέρουσαν ἐν τῷ μέσῳ τὴν εἰκόνα τῶν Ἁγίων Ταξιάρχων καὶ πέριξ αὐτῶν τὴν ἐπωνυμίαν: «ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ - Ι. ΓΥΝ. ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΗ ΜΟΝΗ ΠΑΜ. ΤΑΞΙΑΡΧΩΝ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΝΗΛΕΙΑΣ ΠΗΛΙΟΥ».

Ἄρθρον 21

Περὶ Μετοχιῶν

Ἡ Ἱ. Μονὴ δύναται νὰ διατηρῇ Μετόχια ἐν τε τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Δημητριάδος καὶ ἐκτὸς αὐτῆς, τηρουμένων τῶν οἰκείων διατάξεων.

Ναοὶ ἢ Μονῆδρια, ὅπουδῆποτε κείμενα, περιερχόμενα εἰς τὴν Ἱ. Μονήν, διὰ διαθήκης ἢ δωρεᾶς ἢ κατ' ἄλλον τρόπον, δύναται νὰ καθίστανται Μετόχια αὐτῆς, τηρουμένων τῶν οἰκείων διατάξεων.

Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἀποφασίζει περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ μὴ τούτων, διὰ Πράξεώς του ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Ταῦτα δὲν ἀποτελοῦν ἴδιον νομικὸν πρόσωπον, ἀλλὰ παράρτημα τοῦ νομικοῦ προσώπου τῆς Ἱ. Μονῆς: τελοῦν δὲ ὑπὸ τὴν ἐξάρτησιν αὐτῆς καὶ διοικοῦνται ὑ-

πὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τῆς, τὸ ὁποῖον ἀσκεῖ ἐπ' αὐτῶν πᾶσαν κανονικὴν, πνευματικὴν, διοικητικὴν καὶ οἰκονομικὴν δικαιοδοσίαν.

Τὰ Ἱ. Μετόχια διακονοῦνται ὑπὸ ἀδελφῶν τῆς Ἱ. Μονῆς, ὀριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, διὰ χρονικὸν διάστημα, τὸ ὁποῖον ὀρίζεται ἐπίσης ὑπ' αὐτοῦ. Ἡ ὑπὸ τῆς Ἱ. Μονῆς ὀριζομένη ὡς ὑπεύθυνος τοῦ Μετοχίου περιορίζεται εἰς ἐνεργείας καὶ ἀρμοδιότητας καθοριζόμενας ὑπὸ τῆς κυριάρχου Μονῆς.

Τὰ Ἱ. Μετόχια δύναται νὰ χρησιμοποιηθοῦν καὶ ὡς «καθίσματα», διὰ πνευματικὰς ἀνάγκας, δι' ἀνάρρωσιν ἢ διὰ διαφόρους ἐργασίας, οἷον συγκομιδὴν προϊόντων, μελέτας κ.λπ. Τὴν ἐσωτερικὴν ζωὴν τῶν ἐγκαταβιουσῶν εἰς τὰ Μετόχια ἀδελφῶν διέπουν αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

Ἀδελφῆ ἢ ἀδελφαὶ διακονοῦσαι εἰς Μετόχιον τῆς Μονῆς συγκαταριθμοῦνται εἰς τὰς ἐγκαταβιούσας ἐν αὐτῇ ἀδελφὰς καὶ ἰσχύουν δι' αὐτάς, πάντα τὰ εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 22

Τροποποιήσις Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ

Ὁ παρῶν Ἑσωτερικὸς Κανονισμὸς τροποεῖται τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, δι' ἀποφάσεως τῶν 2/3 τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος, ἐγκρινομένης ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 23

Διὰ πᾶν μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ, μεριμνᾷ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, τὸ ὁποῖον καὶ εἰσηγεῖται τὴν ἐνδεδειγμένην λύσιν εἰς τὰ κατὰ περίπτωσιν ἀρμόδια ὄργανα, τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 24

Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ Ἑσωτερικοῦ αὐτοῦ Κανονισμοῦ εἰς τὸ Ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», θὰ πραγματοποιηθῇ ἐκλογή Ἡγουμένης καὶ Ἡγουμενοσυμβούλων, κατὰ τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ παρόντος.

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ, τῇ 13ῃ Μαρτίου 1998

ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ἡ Πρόεδρος
Νικοδήμη Μοναχῇ
Τὰ Μέλη
Ξένη Μοναχῇ
Ἰγνατία Μοναχῇ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άρχιεπισκοπή Άθηνών

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις τών άρθρων 37, πργρ. 2 και 67 τού Ν. 590/1977, «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος», ως και τās διατάξεις τών άρθρων 33 και 34 τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου, ίνα προβώμεν εις άνακήρυξιν ύποψηφίου πρός πλήρωσιν κενής θέσεως τακτικού Έφημερίου έν τώ Ιερώ Ναώ Εύαγγελισμού τής Θεοτόκου (ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΣ ΑΘΗΝΩΝ) καλούμεν τούς βουλομένους, ίνα καταλάβωσιν τήν Έφημεριακήν ταύτην θέσιν και έχοντας τά ύπό τού άρθρου 34/1α τού αύτου ως άνω Κανονισμού προβλεπόμενα κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά νενομισμένα δικαιολογητικά διά τά περαιτέρω.

Έν Άθήναις τή 20ή Ιουλίου 1998

Ο Άρχιεπίσκοπος
† Ο Άθηνών ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Άερά Μητρόπολις Μονεμβασίας και Σπάρτης

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού τής Άεράς Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τās κενās όργανικās θέσεις τακτικών έφημερίων τών Ιερών Ναών

1) Άγίου Δημητρίου Πελλάνης, 2) Άγιών Ταξιαρχών τής όμωνύμου Ένορίας, 3) Άγίου Παντελεήμονος Άστερίου, 4) Άγίου Κωνσταντίνου Καστανέας Βοιών, 5) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Καλλιθέας, 6) Είσοδιων τής Θεοτόκου Καλλονής, 7) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Φοικίου, 8) Άγίου Γεωργίου Γοράνων, 9) Κοιμήσεως τής Θεοτόκου Άμυκλών και 10) Άγίου Ιωάννου τού Προδρόμου Άγόριανης

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Σπάρτη τή 3η Ιουλίου 1998

† Ο Μονεμβασίας και Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Άερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού τής Άεράς Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκει-

μένου νά πληρώσωμεν τās κενās όργανικās θέσεις τακτικών έφημερίων τών Ιερών Ναών

1) Άναλήψεως Κυρίου Βόλου, 2) Μεταμορφώσεως Κυρίου Βόλου, 3) Εύαγγελιστρίας Ν. Ιωνίας, 4) Άγίας Μαρίνης Άφησσού, 5) Άγίου Γεωργίου Νηλείας και 6) Τιμίου Σταυρού Γατζέας

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Βόλω τή 13η Ιουλίου 1998

† Ο Άθηνών ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Τοποτηρητής

Άερά Μητρόπολις Καλαβρύτων και Αιγιαλείας

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού τής Άεράς Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τās κενās όργανικās θέσεις τακτικών έφημερίων τών Ιερών Ναών

1) Παμμεγίστων Ταξιαρχών Πορρωβίτσης Αιγιαλείας 2)

Κοιμήσεως Θεοτόκου Άνω Βλασίας Καλαβρύτων
καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τών άνωτέρω κενών θέσεων.

Έν Αιγίω τή 14η Ιουλίου 1998

† Ο Καλαβρύτων και Αιγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Άερά Μητρόπολις Θηβών και Λεβαδείας

Έχοντες ύπ' όψει τās διατάξεις τού άρθρου 38 παρ. 2 τού Ν. 590/1977 «Περί Καταστατικού Χάρτου τής Έκκλησίας τής Ελλάδος» και τών άρθρων 33 - 37 τού ύπ' άριθ. 2/1969 Κανονισμού τής Άεράς Συνόδου «Περί Ιερών Ναών, Ένοριών και Έφημερίων», προκειμένου νά πληρώσωμεν τήν κενήν όργανικήν θέσιν τακτικού έφημερίου τού Ιερού Ναού

Άγίου Γεωργίου Δροσιάς (β' θέσις)

καλούμεν τούς βουλομένους και έχοντας τά κανονικά και νόμιμα προσόντα, όπως έντός μηνός από τής δημοσιεύσεως τής παρούσης ύποβάλωσιν ήμίν τά απαιτούμενα δικαιολογητικά διά τήν κατάληψιν τής άνωτέρω κενής θέσεως.

Έν Λεβαδεία τή 16η Ιουλίου 1998

† Ο Θηβών και Λεβαδείας ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Άερά Μητρόπολις Χαλκίδος

Κενής ούσης μιās θέσεως Ιεροκήρυκος τού Ν.

817/1978 τής καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ, ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά, μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 16ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Γεν. Θεοτόκου Σκιάθου, 2) Β' θέσις Ἀγ. Μαρίνης Χαλκίδος, 3) Ἀγ. Ἄθαν. Γαλατσάδων Ἰστιαίας, 4) Ἀγ. Παντελεήμονος Καμματριᾶδων Ἰστιαίας, 5) Β' θέσις Κοιμ. Θεοτόκου Δοκοῦ, 6) Ἀγ. Ἰωάννου Πολυλόφου, 7) Ἀγ. Ζώνης Ἀμελάντων, 8) Ἀγ. Ἄθαν. Δαφνουῆς, 9) Ἀγ. Τριάδος Σίμιας, 10) Ζωοδ. Πηγῆς Τσοῦκας, 11) Ἀγ. Ἀναργύρων Χρόνιας, 12) Β' θέσις Ἐρετριάς, 13) Ἀγ. Δημητρίου Ἀρτεμησίου, 14) Ἀγ. Τριάδος Καμαρίτσας, 15) Ἀγ. Νικολάου Γιάλτρων, 16) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ν. Πύργου Ἰστιαίας, 17) Ἀγ. Τριάδος Στροφυλιάς, 18) Ἀγ. Ἰωάννου Μύτικα καὶ 19) Ἀγ. Δημητρίου Δάφνης καὶ διακόνων τῶν Ἱερῶν ναῶν: Ἀγ. Νικολάου Χαλκίδος, Γεν. Θεοτόκου Λίμνης, Ἀγ. Ἀναργύρων Α. Αἰδηψοῦ καὶ Μεταμ. Σωτήρος Ψαχνῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Χαλκίδι τῆ 16ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Χαλκίδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαγκαδᾶ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν. Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῷ

Ἁγίας Παρασκευῆς Κολχικοῦ

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Λαγκαδᾶ τῆ 20ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38

παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τοῦ ἀρθροῦ 34 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Γεωργίου Ξυλοπόλεως

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Λαγκαδᾶ τῆ 20ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Λαγκαδᾶ ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς α) Ἁγίων Ἀναργύρων Σπάτων, β) Ἁγίου Ἀνδρέου Λαυρίου καὶ γ) Ἁγίας Παρασκευῆς Λαυρίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Σπάτα τῆ 21ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τοῦ Νόμου 673/1977 (ἀρθρο 1 παράγραφο 1, ἐδάφιο β' καὶ 3), β) τοῦ ἀρθροῦ 25 τοῦ Νόμου 817/1978, καὶ γ) τοῦ Προεδρικοῦ Διατάγματος 582/2-7/11.7.1980 «Περὶ θέσεων Ἱεροκρηρῶν εἰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἀγάμους κληρικούς τῶν δύο πρώτων βαθμῶν τῆς Ἱερωσύνης ἔχοντας Δίπλωμα Θεολογικῆς Σχολῆς καὶ τὰ ἄλλα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς Προκρηρῆσεως ταύτης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλωσιν ἡμῖν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν διὰ τὴν κατάληψιν τῶν κενῶν θέσεων Ἱεροκρηρῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Ἱερᾷ Μητροπόλει Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς.

Ἐν Σπάτα τῆ 30ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Γυθείου καὶ Οἰτύλου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

«Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἱερῶν Ναῶν

1) Κοιμήσεως Θεοτόκου Κονακίων Λακωνίας, 2) Ἁγίου Νικολάου Παλαιόβρυσης Λακωνίας, 3) Γεν. Θεοτόκου Ἀλίκων, 4) Κοιμ. Θεοτόκου Μπουλαριῶν
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Γυθείῳ τῆ 22α Ἰουλίου 1998

† Ὁ Γυθείου καὶ Οἰτύλου ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τῶν ἱερῶν Ναῶν

A. Ἐφημεριακές: 1) Ἁγίας Παρασκευῆς Πατρῶν, 2) Ἁγίου Δημητρίου Χαϊκαλίου, 3) Κοιμήσεως Θεοτόκου Ὁβρυᾶς Πατρῶν καὶ 4) Ἁγίου Σπυρίδωνος Λεύκας Πατρῶν

B. Διακονικές: 1) Ἁγίου Ἀνδρέου Πατρῶν, 2) Παναγίας Ἀλεξιωτίσσης καὶ 3) Ἁγίου Διονυσίου Πατρῶν
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Πάτραις τῆ 28ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

Ἱ. Μητρόπολις Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγίου Δημητρίου Νέας Ἐλβετίας Βύρωνος καὶ 2) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Ὑμηττοῦ
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καισαριανῇ τῆ 30ῃ Ἰουλίου 1998

† Ὁ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ
Τηλ. καὶ Fax 72.18.308

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ
† Ὁ Γόρτυνος ΘΕΟΦΙΛΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Ἀρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήναι, Τηλ. 7210.734
Προϊστάμενος ᾿Σωκράτης Μαυρογόνατος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἀνθρωπολογικὴ καὶ ὑπαρξιακὴ θεμελίωσις τῶν διαλογικῶν παρεμβάσεων τῆς Ἐκκλησίας.

Συμπληρωματικὸς προκαταρκτικὸς Πίναξ ὑποψηφίων δι' ἔγγραφῆν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς ἀρχιερατικὴν ἐκλογίμων.

Ἱερᾶς Συνόδου, Περὶ τοῦ τρόπου ὀνομασίας τῶν μαθητῶν, ὁπαδῶν τῆς αἵρέσεως τῶν «Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά» (ὑπόμνημα πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων).

Ἱερᾶς Συνόδου, Ὑπόμνημα ἐπὶ τοῦ σχεδίου νόμου γιὰ τὴν προστασία τῆς Πολιτιστικῆς Κληρονομιάς (νέου ἀρχαιολογικοῦ νόμου).

Ἱερᾶς Συνόδου, Ἐπὶ τῆς μελετωμένης καταργήσεως τοῦ νόμου περὶ προσηλυτισμοῦ (ἔγγραφο πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθν. Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων).

Μητροπ. Σεργῶν καὶ Νιγηρίτης Μαξίμου, Ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας κ.κ. Σάββα.

Ἀρχιεπ. Αὐστραλίας Στυλιανῶ, Ἡ 8ῃ Κληρικολαϊκῇ Συνέλευσιν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Πράξεις Συστάσεως Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.